VADEMECUM
Instruktora Zuchów

Jak prowadzić
zastęp zuchowy Adventurer*

*ADVENTURER – z jęz. ang.: POSZUKIWACZ PRZYGÓD

na podstawie:
Teacher's Resource Manual Adventurer Club
wydanego w roku 2004 przez Sekretariat ds. Młodzieży
przy Generalnej Konferencji KADS

Tłumaczenie na język polski: Dominika Dziedzic, Mirosław Grześkowiak
Korekta: Monika Anulak DTP: Piotr Kosowski

Spis treści

Część I Wstęp 4

Filozofia programu zuchowego Adventurer 5
Założenia 5
Zastęp zuchowy Adventurer a zastęp harcerski Pathfinder 5
Program zuchowy Adventurer a inne programy dla dzieci i młodzieży 6
Cel pracy zastępu zuchowego Adventurer 6
Ogólny program pracy zuchów 6
Rola rodziny w pracy zastępu zuchowego 7
Jak prowadzić zastęp zuchowy Adventurer 8

Część II Program zuchowy 9

Wymagania podstawowe 11
Mój Bóg 12
Ja sam 14
Moja rodzina 16
Mój świat 18

Część III Pracowita Pszczoła 20

Karta zaliczeniowa na stopień: *Pracowita Pszczoła* 21
Wymagania podstawowe 22
Mój Bóg 24
Ja sam 35
Moja rodzina 39
Mój świat 43
Materiały pomocnicze dla *Pracowitej Pszczoły* 47

Część IV **Promyczek** 58
Karta zaliczeniowa na stopień: *Promyczek* 59
Wymagania podstawowe 60
Mój Bóg 63
Ja sam 73
Moja rodzina 77
Mój świat 82
Materiały pomocnicze dla *Promyczka* 87

Część V **Budowniczy** 94
Karta zaliczeniowa na stopień: *Budowniczy* 95
Wymagania podstawowe 96
Mój Bóg 98
Ja sam 108
Moja rodzina 111
Mój świat 116
Materiały pomocnicze dla *Budowniczego* 119

Część VI **Pomocna Dłoń** 124
Karta zaliczeniowa na stopień: *Pomocna Dłoń* 125
Wymagania podstawowe 126
Mój Bóg 129
Ja sam 142
Moja rodzina 146
Mój świat 149
Materiały pomocnicze dla *Pomocnej Dłoni* 152

Część VII **Dodatki** 159
Dodatek 1. Interpretacja Prawa Zuchowego 160
Dodatek 2. Certyfikat Czytelnika 161
Dodatek 3. Metody nauki wersetów biblijnych 167
Dodatek 4. „Cichy czas" z Jezusem 168
Dodatek 5. Hymn Adventurer 170

Część I

Wstęp

Filozofia programu zuchowego Adventurer 5

Założenia 5

Zastęp zuchowy Adventurer a zastęp harcerski Pathfinder 5

Program zuchowy Adventurer a inne programy dla dzieci i młodzieży 6

Cel pracy zastępu zuchowego Adventurer 6

Ogólny program pracy zuchów 6

Rola rodziny w pracy zastępu zuchowego 7

Jak prowadzić zastęp zuchowy Adventurer 8

Największym skarbem, jaki posiadamy jako Kościół, są nasze dzieci. Dlatego też właśnie jako Kościół musimy zapewnić im program – zwłaszcza we wczesnych latach, gdy kształtowane są ich charaktery. Pragniemy wpoić dzieciom właściwe nawyki, myśli, motywacje, skłonności oraz odpowiednie postawy. Mędrzec napisał: „*Wychowuj chłopca odpowiednio do drogi, którą ma iść, a nie zejdzie z niej nawet w starości*" (Prz 22,6). To więcej niż frazes – to wzór naukowy. Taka jest też idea działalności zastępów zuchowych Adventurer.

Filozofia programu zuchowego Adventurer

Praca zastępów zuchowych Adventurer to jeden z rodzajów działalności Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego. Program zuchowy przeznaczony jest dla wszystkich dzieci w wieku 6–9 lat. Zakłada on współpracę Kościoła, domu i szkoły, które wspólnie mają pomóc dzieciom wzrastać w mądrości, właściwym charakterze oraz w przyjaźni z Bogiem i człowiekiem. Zastępy zuchowe Adventurer wspierają rodziców w pracy wychowawczej, ubogacając i wzmacniając rozwój ich dzieci.

W zastępach zuchowych nie ma dyskryminacji. Zasady obowiązujące ogólnie w Kościele Adwentystów Dnia Siódmego respektują wszystkie prawa dzieci i zapewniają możliwość korzystania z programów i zajęć organizowanych w Kościele każdemu – niezależnie od rasy, płci, stopnia sprawności czy religii.

Założenia

Program zuchowy Adventurer zapewnia dzieciom radosne i twórcze zajęcia.

Uczestnicząc w pracy zastępu, zuch:

- rozwija swój charakter na podobieństwo Chrystusa;
- doświadcza zadowolenia i satysfakcji, wynikającej z właściwie wykonanych zadań;
- uczy się wyrażać swą miłość do Jezusa w naturalny sposób;
- nabiera właściwych postaw sportowych i pogłębia umiejętność współpracy z innymi dziećmi;
- odkrywa dane mu przez Boga dary i uczy się, jak z nich korzystać, aby budować siebie i służyć innym;
- odkrywa Boży świat;
- poznaje sposoby umacniania więzi rodzinnych;
- przygotowuje się do stania się harcerzem w zastępie Pathfinder.

Zastęp zuchowy Adventurer a zastęp harcerski Pathfinder

Program zuchowy Adventurer został stworzony z myślą o dzieciach w wieku 6–9 lat. Zajęcia dla zuchów ujęte w plany pracy zastępów zuchowych powinny być proste i krótkie, ale twórcze. Pod pewnymi względami istnieją podobieństwa między zastępem harcerskim a zastępem zuchowym, lecz program dla zuchów jest znacząco odmienny i powinien być realizowany oddzielnie.

Jednym z założeń programu zuchowego Adventurer jest umożliwienie dzieciom przeżycia wyjątkowego i fascynującego doświadczenia, które zachęciłoby je do przyłączenia się w przyszłości do zastępu harcerskiego Pathfinder. Jednak praca w zastępie zuchowym nie jest powielaniem doświadczeń zastępu harcerskiego. Zuchy mają zupełnie inne potrzeby psychofizyczne niż ich starsi koledzy, a zaspokajaniu tych potrzeb służą odrębne zbiórki zastępu zuchowego. W ten sposób, kiedy nadejdzie właściwy czas (około 10 roku życia), zuchy będą gotowe, by stać się harcerzami.

W wielu przypadkach rodzice mają dzieci w obydwu grupach wiekowych lub sami są zaangażowani w działalność zastępu zuchowego bądź harcerskiego. Dlatego może być konieczne, aby zbiórki zuchowe i harcerskie odbywały się tego samego dnia i o tej samej porze.

Program zuchowy Adventurer a inne programy dla dzieci i młodzieży

Kościół prowadzi programy służące dzieciom i młodzieży we wszystkich kategoriach wiekowych, wspierające ich rozwój duchowy, intelektualny, fizyczny i społeczny.

Związek Harcerstwa Adwentystycznego (ZHA) w Polsce pracuje w następujących grupach wiekowych:

- od 1 do 5 lat – ZUCHY MŁODSZE (Klub „Discovery")
- od 6 do 9 lat – ZUCHY STARSZE (Klub „Adventurer")
- od 10 do 15 lat – HARCERZE (Klub „Pathfinder")
- od 16 lat wzwyż – HARCERZE STARSI (Klub „Rover")

Każda z tych grup posiada własne mundury, sprawności, stopnie i założenia programowe.

W kościele światowym wszystkie programy harcerskie i zuchowe działają w ramach Adventist Youth Ministries (Stowarzyszenia Młodzieży Adwentystycznej SMA) – więcej informacji na ten temat na stronie: gcyouthministries.org.

Cel pracy zastępu zuchowego Adventurer

Programy dla wszystkich wymienionych wyżej grup – w tym również dla zuchów – mają wspólny cel, jakim jest zbawienie młodych osób. Prowadzenie tych tak różnych rodzajów działalności wpisane jest w szeroko pojmowaną teologię służby, zakorzenioną w Piśmie Świętym i rozwiniętą dodatkowo w pismach Ducha Proroctwa.

Program zuchowy Adventurer, jak zostało już podkreślone, został stworzony przez Kościół, aby wspierać rodziców w niełatwym wyzwaniu, jakim jest wychowywanie dzieci na naśladowców Chrystusa we współczesnym świecie.

Założenia programowe pracy zuchowej:

- Dziecko, na swoim poziomie, podda serce i życie Jezusowi Chrystusowi.
- Dziecko zyska pozytywne nastawienie do odpowiedzialności wynikającej z chrześcijańskiego życia, dostrzegając w nim korzyści i czerpiąc z niego radość.
- Dziecko zdobędzie właściwe nawyki, umiejętności oraz wiedzę potrzebne, aby żyć dla Jezusa na co dzień.
- Rodzice lub opiekunowie staną się bardziej kompetentni i efektywni w swojej pracy z dziećmi jako współpracownicy Chrystusa w dziele wychowywania.
- Zbór, rozumiejąc odpowiedzialność, jaka spoczywa na nim w zakresie edukacji religijnej, będzie wspierać pracę zastępu zuchowego.
- Dzięki pracy zastępu zuchowego wzmocnią się więzi rodzinne.

Ogólny program pracy zuchów

„Dzieci powinny być wychowywane tak, aby stały się misjonarzami; należy pomóc im dokładnie zrozumieć, co powinny uczynić, by zostać zbawionymi" (E.G. White, *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 168). A najlepsze przygotowanie to wychowanie rozumiane jako „harmonijny rozwój umysłowych, fizycznych i duchowych sił człowieka. Przygotowuje [ono] do chętnego pełnienia służby, wypełniania obowiązków na tym świecie i do radosnej służby w przyszłym życiu" (E.G. White, *Wychowanie*, s. 9).

„Ponieważ kobiety i mężczyźni wspólnie zakładają dom rodzinny, powinni tak chłopcy, jak i dziewczęta poznać obowiązki domowe. Każdy chłopiec powinien nauczyć się takich rzeczy, jak ścielenie łóżka, przygotowanie jedzenia, zmywanie naczyń, naprawa odzieży, pranie bielizny, sprzątanie pokoju. W żadnym przypadku te czynności nie przynoszą ujmy jego męskości, odwrotnie, chłopiec poczuje się użytecznym, co wpłynie na jego dobre samopoczucie. Dziewczęta zaś niech się uczą prac uznanych za męskie [użycia piły i młotka tak sprawnie jak motyki czy grabi], a wtedy łatwo poradzą sobie w życiu" (E.G. White, *Wychowanie*, s. 152).

Na podstawie tych i innych, podobnych fragmentów, zgodnie z podanymi w nich zaleceniami, zostały opracowane wymagania programowe dla poszczególnych stopni zuchowych: *Pracowitej Pszczoły*, *Promyczka*, *Budowniczego* i *Pomocnej Dłoni*. Zawierają one: poznawanie Biblii i przyrody, prace praktyczne związane z prowadzeniem domu, zajęcia na świeżym powietrzu, naukę udzielania pierwszej pomocy, wiedzę na temat higieny osobistej, zajęcia podnoszące sprawność fizyczną oraz służbę dla innych. Ostatnio do programu zuchowego Adventurer dodany został nieobowiązkowy stopień dla pięciolatków – *Pracowite Bobry*.

Na każdy rok pracy zuchowej wszystkie wymagania podzielone są na pięć działów: „Wymagania podstawowe", „Mój Bóg", „Ja sam", „Moja rodzina", „Mój świat". Celem działów jest rozbudzanie zainteresowań dzieci w każdej z tych dziedzin. Stworzy to mocne duchowe podstawy w ich osobistym życiu. Wszystko to może być osiągnięte w atmosferze zabawy, przy współudziale rodziny, Kościoła i szkoły.

Zastęp zuchowy, Kościół (np. szkoła sobotnia) i dom powinny ze sobą ściśle współpracować, aby pomóc zuchom w realizacji stawianych im wymagań. Instruktor zuchowy odpowiedzialny jest za prowadzenie zastępu, lecz powinien także ściśle współdziałać z innymi osobami pracującymi w tej grupie wiekowej, aby skoordynować pracę wszystkich dla realizacji wspólnych założeń. Rodzice powinni być bezpośrednio zaangażowani w działalność zastępu, aby dzieci mogły posiąść wybrane umiejętności w zakresie prac domowych, ale także, kiedy jest to konieczne, aby uczestniczyć w działaniach zastępu. Wzmocnią się w ten sposób więzi rodziców z ich dziećmi. Ponadto nie należy zapominać, że instruktorzy zuchowi nie są powołani do roli niań.

Rola rodziny w pracy zastępu zuchowego

Celem istnienia zastępów zuchowych jest wspieranie rodziców w przybliżaniu ich dzieci do Jezusa Chrystusa. Nie dzieje się to poprzez przejęcie odpowiedzialności od rodziców czy wyłączenie ich z działalności na rzecz ich dzieci. Rodzice są integralną częścią programu zuchowego. Ich rola jest bardzo istotna, wziąwszy pod uwagę choćby jeden z działów programu pt. „Moja rodzina".

Rodzice są zaproszeni do czynnego udziału w życiu zastępu. Oprócz regularnych spotkań dla rodziców, są oni mile widziani także podczas zbiórek, ponieważ ich obecność i wpływ są bardzo pomocne. Wielu zastępowych prosi rodziców, aby zobowiązali się do uczestnictwa i pomocy w co najmniej jednej zbiórce na kwartał, oprócz regularnych zbiórek z noclegiem.

Od samego początku rodzice powinni być świadomi, jak wygląda program zuchowy i jakie są jego cele. Pomocne w tym mogą być wspomniane wyżej spotkania dla rodziców. Można także wysyłać korespondencję, która przybliży rodzicom wymagania programowe i metody ich realizacji. Na końcu *Podręcznika* znajduje się wzór listu do rodziców zachęcający ich do zaangażowania się w zdobycie przez dziecko „Certyfikatu Czytelnika".

Świat dziecka w wieku 6–9 lat obraca się wokół rodziny. Aby w naturalny i harmonijny sposób następowała zmiana życia dziecka na skoncentrowane na Bogu, musi istnieć tak mocna współpraca rodziców z instruktorami, jak to tylko możliwe, zwłaszcza gdy praca zastępu wykracza poza zadania realizowane w ramach zbiórek. W szczególności dział „Moja rodzina" zapewnia rodzicom możliwość wzięcia udziału w zdobywaniu przez ich dziecko konkretnych umiejętności, które są wymagane na kolejne stopnie zuchowe.

Jak prowadzić zastęp zuchowy Adventurer

- **Stwórz dobry plan**. Ustal roczny harmonogram zbiórek. Przemyśl, ile czasu zajmie „skompletowanie" każdego z wymagań na dany stopień.
- **Poznaj wymagania**. Zrozum wymagania, nad którymi pracujesz i to, jak wpisują się one w cele programowe.
- **Skup się na dzieciach**. Dowiedz się, jakie wiadomości i umiejętności będą zuchom niezbędne do spełnienia wszystkich wymagań na dany stopień. Co może je zainteresować?
- **Zaangażuj rodziców**. Niech rodzice poznają wymagania programowe i przygotują się, by pomóc swoim dzieciom w ich realizacji.
- **Zaplanuj pracę zastępu**. Na ogólny harmonogram zbiórek nanieś informacje, kiedy i jak zuchy realizować będą kolejne wymagania. Pomoże ci to rozplanować pracę, aby w odpowiednim porządku zaliczać kolejne etapy i zmieścić się ze zdobyciem danego stopnia w czasie roku harcerskiego. Pamiętaj, że zbiórka zastępu zuchowego trwa zazwyczaj około 30 min., w tym kilka minut należy przeznaczyć na przekazanie teoretycznej wiedzy, zdecydowana większość czasu musi być poświęcona na aktywność dzieci.
- **Zaplanuj czas na zbiórce**:
  - *Wprowadzenie*. Skup uwagę zuchów, prezentując im ciekawy przedmiot, interesujący pokaz lub przedstawiając im problem do rozwiązania. Podkreśl, jak odnosi się to do ich życia (2 minuty).
  - *Informacja*. Przekaż potrzebne informacje w interesujący sposób, używając pomocy wizualnych, zdjęć, filmów, atrakcyjnych eksponatów. Można również zaprosić ciekawego gościa lub urzadzić krótką dyskusję (5 minut).
  - *Zadania*. Dając zuchom zadania zadbaj, by wiązały się one z różnymi formami aktywności (np. teatralne, plastyczne), które są skuteczną metodą nauki poprzez zabawę (20 minut).
  - *Zastosowanie*. Pomóż zuchom dojść do praktycznych wniosków w związku z poznanymi informacjami, aby mogły zastosować je na co dzień (3 minuty).
  - *Zaliczenie*. Sprawdź, czy każdy zuch spełnił założone wymagania i osiągnął stawiane przed nim cele. Bardziej doceń udział w zajęciach niż doskonałe wykonanie danej pracy.
- **Zbieraj materiały**. Zbieraj niezbędne informacje – kolekcjonuj artykuły, książki czy pomoce audiowizualne, które przydadzą się do prowadzenia ciekawych zbiórek. Potraktuj ten Podręcznik jako podstawowe źródło książkowe.
- **Bądź zastępowym z pasją**. Twój entuzjazm dla tego, czego uczysz na zbiórce i dla Jezusa Chrystusa dokona w życiu twoich zuchów największych zmian. „Nauczał tak, że odczuwali Jego całkowite identyfikowanie się z ich sprawami i szczęściem. Jego pouczenia były tak bezpośrednie, Jego przykłady tak dopasowane, Jego słowa tak współczujące i radosne, że Jego słuchacze byli zachwyceni" (E.G. White, *Śladami wielkiego Lekarza*, s. 10).
- **Oceń waszą pracę**. Po zbiórce zadaj sobie pytanie: Czy czas spędzony na zbiórce pomógł zuchom głębiej pokochać Jezusa i postanowić, aby żyć dla Niego? Które zadania zostały dobrze wykonane? Co mogło być zrobione lepiej? Niech również dzieci wypowiedzą się, czy ich zdaniem zbiórka była udana.

Część II

Program zuchowy

Wymagania podstawowe 11

Mój Bóg 12

Ja sam 14

Moja rodzina 16

Mój świat 18

Założenia programu zuchowego Adventurer opierają się na czterech sferach życia dziecka: jego relacjach z Bogiem, z samym sobą, z rodziną i z otoczeniem.

Poniżej przedstawione są szczegółowe cele każdego z działów programu, główne jego części i zagadnienia poruszane w ich ramach.

DZIAŁ	CEL DZIAŁU	CZĘŚCI DZIAŁU	ZAGADNIENIA
WYMAGANIA PODSTAWOWE	Upewnić się, że dziecko jest przygotowane, aby w pełni wziąć udział w programie	**I. Jestem odpowiedzialnym zuchem** **II. Umacniam swoje przekonania**	I. Realizacja w codziennym życiu ideałów zuchowych II. Lektura książek lub fragmentów książek podanych w wymaganiach programowych
MÓJ BÓG	Ułatwić dziecku rozwinięcie owocnej relacji z Jezusem Chrystusem	**I. Jego plan, by mnie zbawić** **II. Jego wiadomość dla mnie** **III. Jego moc w moim życiu**	I. Boża miłość, grzech i przebaczenie, nawrócenie, posłuszeństwo II. Wersety pamięciowe, księgi biblijne, korzystanie z Biblii, zaufanie do Biblii III. Modlitwa, studium Biblii, świadczenie, życie dla Chrystusa
JA SAM	Zainteresować dziecko tematem stworzenia; wzbudzić w nim wdzięczność dla Boga za stworzenie każdej osoby jako wyjątkowej jednostki	**I. Jestem niepowtarzalny** **II. Umiem dokonywać mądrych wyborów** **III. Dbam o moje ciało**	I. Wyjątkowość i wartość każdego człowieka, odpowiedzialność za służbę dla innych, talenty II. Uczucia, wartości, podejmowanie decyzji, media III. Zdrowie, sprawność fizyczna, anatomia, wstrzemięźliwość, płciowość
MOJA RODZINA	Zachęcić dziecko, aby było radosnym i aktywnym członkiem rodziny, którą dał mu Bóg	**I. Mam rodzinę** **II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem** **III. Rodzina uczy mnie samodzielności**	I. Wyjątkowość rodzin, zmiany w rodzinie, role i zakres odpowiedzialności członków rodziny II. Autorytet i szacunek, uznanie, zajęcia rodzinne III. Bezpieczeństwo, zarządzanie, zajęcia domowe, zajęcia na świeżym powietrzu
MÓJ ŚWIAT	Pomóc dziecku poznawać Boży świat z zaufaniem i wrażliwością	**I. Świat przyjaciół** **II. Świat innych ludzi** **III. Świat przyrody**	I. Umiejętności społeczne, maniery, uprzedzenia, presja społeczna II. Służba w Kościele, wspólnota, kraj, świat III. Bóg i przyroda, nauki przyrodnicze, wypoczynek na łonie natury, troska o środowisko naturalne

Wymagania podstawowe

Pracowita Pszczoła 6 lat	**Promyczek** 7 lat	**Budowniczy** 8 lat	**Pomocna Dłoń** 9 lat
I. JESTEM ODPOWIEDZIALNYM ZUCHEM			
Naucz się na pamięć Przyrzeczenia zuchowego; zadeklaruj chęć wypełniania go w swoim życiu.	Naucz się na pamięć Prawa zuchowego; zadeklaruj chęć wypełniania go w swoim życiu.	**A.** Powtórz z pamięci treść Przyrzeczenia i Prawa zuchowego. **B.** Wyjaśnij sens Przyrzeczenia zuchowego.	**A.** Powtórz z pamięci treść Przyrzeczenia i Prawa zuchowego. **B.** Wyjaśnij sens Prawa zuchowego.
II. UMACNIAM SWOJE PRZEKONANIA			
Zdobądź Certyfikat Czytelnika *Pracowitej Pszczoły*.	Zdobądź Certyfikat Czytelnika *Promyczka*.	Zdobądź Certyfikat Czytelnika *Budowniczego*.	Zdobądź Certyfikat Czytelnika *Pomocnej Dłoni*.

Wymagania podstawowe – Cele:

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jaki jest sens Przyrzeczenia i Prawa zuchowego i jaki jest ich cel;
- **odczuwać** pragnienie, by treść Prawa i Przyrzeczenia stała się częścią ich życia;
- **działać**, żyjąc według tych zasad.

II. Umacniam swoje przekonania

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć** więcej na temat Boga, ich samych, ich rodzin oraz otaczającego je świata;
- **odczuwać** korzyści i radość wypływające z czytania;
- **działać**, czytając książki dla przyjemności i dla pogłębienia swojej wiedzy.

MÓJ BÓG

Pracowita Pszczoła 6 lat	**Promyczek** 7 lat	**Budowniczy** 8 lat	**Pomocna Dłoń** 9 lat
I. JEGO PLAN, BY MNIE ZBAWIĆ			
A. Wykonaj wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej: • Stworzenie • Grzech i smutny początek • Jezus troszczy się o mnie dzisiaj • Powtórne przyjście Jezusa • Niebo **ALBO** Weź udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy). **B.** Narysuj lub opowiedz historię, która ilustruje, jak Jezus troszczy się o ciebie.	**A.** Wykonaj wykres wydarzeń biblijnych z życia Jezusa: • Narodziny • Życie • Śmierć • Zmartwychwstanie **ALBO** Weź udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy). **B.** Narysuj lub opowiedz historię o kimś, kto doświadczył radości bycia zbawionym przez Jezusa.	**A.** Wykonaj wykres wydarzeń w kolejności chronologicznej: • Paweł • Marcin Luter • Ellen White • Ja **ALBO** Weź udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy). **B.** Zaplanuj scenkę lub napisz artykuł o kimś, kto oddał swoje życie Jezusowi.	**A.** Wykonaj wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej: • Noe • Abraham • Mojżesz • Dawid • Daniel **ALBO** Weź udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy). **B.** Wykonaj dioramę, ułóż wiersz lub skomponuj piosenkę ukazującą historię starotestamentowej postaci, która żyła dla Boga.
II. UMACNIAM SWOJE PRZEKONANIA			
Zdobądź sprawność: *Biblia I*	**A.** Naucz się na pamięć dwóch wybranych wersetów mówiących o zbawieniu w Jezusie i wyjaśnij ich znaczenie: • Mt 22,37–39 • 1 J 1,9 • Iz 1,19 • Rz 6,23 **B.** Wymień dwie główne części Biblii oraz cztery Ewangelie. **C.** Zdobądź sprawność: *Przyjaciel Jezusa.*	Zdobądź sprawność: *Biblia II*	**A.** Znajdź w Biblii trzy z podanych niżej wersetów mówiących o życiu dla Jezusa, naucz się ich na pamięć i wyjaśnij ich znaczenie: • Wj 20, 11–17 • Flp 2,13 • Flp 4,13 • 1 J 2,1–2 • Jud 24 **B.** Wymień po kolei księgi Starego Testamentu.
III. JEGO MOC W MOIM ŻYCIU			
A. Spędzaj regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zapytaj trzy osoby, dlaczego się modlą.	**A.** Spędzaj regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zapytaj trzy osoby, dlaczego studiują Biblię.	**A.** Spędzaj regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zapytaj trzy osoby, dlaczego cieszą się, że należą do Jezusa.	**A.** Spędzaj regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zrealizuj projekt „Wzrastając z Jezusem".

MÓJ BÓG – Cele:

I. Jego plan, by mnie zbawić

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jaki jest ogólny zarys Bożego planu zbawienia i jak doświadczyć tego daru osobiście;
- **odczuwać** pewność Bożego zbawienia, która prowadzi do radosnego uwielbienia Boga i silnego postanowienia, aby żyć dla Niego;
- **działać**, przyjmując dary przebaczenia i nowego życia, które ofiarowuje nam Jezus Chrystus.

II. Jego wiadomość dla mnie

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, w jaki sposób z historii i Biblii uczyć się o Bożej miłości i Jego planie dla nas;
- **odczuwać**, dzięki lekturze Biblii, pragnienie zbliżenia się do Boga i pewność, że jest On blisko
- **działać**, studiując Biblię regularnie, prosto i ze zrozumieniem.

III. Jego moc w moim życiu

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jak budować coraz bliższą relację z Bogiem;
- **odczuwać** radość z życia dla Niego;
- **działać**, spędzając „cichy czas" z Jezusem i z każdym dniem stając się coraz bardziej do Niego podobnym.

JA SAM

Pracowita Pszczoła 6 lat	**Promyczek** 7 lat	**Budowniczy** 8 lat	**Pomocna Dłoń** 9 lat
I. JESTEM NIEPOWTARZALNY			
Wykonaj książeczkę przedstawiającą różnych ludzi, którzy troszczą się o ciebie, tak jak Jezus by to czynił.	Wykonaj „szkic samego siebie". Ozdób go zdjęciami lub rysunkami i napisz dobre rzeczy o sobie.	Wykonaj pracę plastyczną w jednej z wybranych technik: wyrywanki, plakat lub kolaż, ukazującą, jak możesz służyć Bogu i innym.	**A.** Zrób listę kilku zainteresowań i zdolności, jakie dał ci Bóg. **B.** Zaprezentuj swój talent, zdobywając jedną ze sprawności, dzięki którym można go wyrazić.
II. UMIEM DOKONYWAĆ MĄDRYCH WYBORÓW			
Wymień co najmniej cztery różne uczucia. Zagraj w grę „Uczucia".	Zagraj w grę „Co, jeśli?"	Zdobądź sprawność: *Krytyk medialny*.	**A.** Poznaj kolejne krokiw procesie podejmowania dobrych decyzji. **B.** Wypełnij karty „Kroki do mądrej decyzji", uwzględniające dwie rzeczywiste sytuacje problemowe z twojego życia.
III. DBAM O MOJE CIAŁO			
Zdobądź sprawność: *Znawca zdrowia*.	Zdobądź sprawność: *Fitness*.	Zdobądź sprawność: *Wstrzemięźliwość*.	Zdobądź sprawność: *Higiena*.

JA SAM – Cele:

I. Jestem niepowtarzalny

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, że Bóg stworzył każdą osobę w szczególny sposób i w szczególnym celu;
- **odczuwać** swą wartość jako osoby niepowtarzalnej, dziecka Bożego i współpracownika Boga;
- **działać**, odkrywając swoje szczególne zdolności i rozwijając je, a także rozpoznając swoje słabe strony i dążąc do ich poprawy.

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jakie są podstawowe zasady podejmowania mądrych decyzji;
- **odczuwać** szczęście i powodzenie, jakie są wynikiem mądrych wyborów w Chrystusie;
- **działać**, wprowadzając zasady mądrego decydowania w życiu codziennym.

III. Dbam o moje ciało

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jakie są Boże wskazówki dotyczące utrzymywania ciała w zdrowiu;
- **odczuwać**, jaką wartość ma zdrowie;
- **działać**, przestrzegając podstawowych zasad zdrowia i dążąc, by stały się one stałymi nawykami.

MOJA RODZINA

Pracowita Pszczoła 6 lat	**Promyczek** 7 lat	**Budowniczy** 8 lat	**Pomocna Dłoń** 9 lat
I. MAM RODZINĘ			
Namaluj lub narysuj obrazek mówiący coś interesującego o każdym członku twojej rodziny.	Poproś każdego członka rodziny, aby podzielił się swoimi ulubionymi wspomnieniami.	**A.** Podziel się jednym pomysłem na to, jak można poradzić sobie z sytuacją zmian w rodzinie. Opowiedz, jak się czułeś i co robiłeś, gdy takie zmiany zachodziły w twojej rodzinie. **B.** Znajdź w Biblii historię o rodzinie takiej jak twoja.	Wykonaj proporzec lub herb swojej rodziny **ALBO** Zbierz opowieści i fotografie przedstawiające rodzinną historię i zawrzyj je na „rodzinnym pasku czasu" lub specjalnie przygotowanej mapie.
II. W RODZINIE TROSZCZYMY SIĘ O SIEBIE NAWZAJEM			
A. Odkryj, co piąte przykazanie (Wj 20,12) mówi o rodzinie. **B.** Zrób trzy rzeczy, za pomocą których okażesz swojej rodzinie szacunek.	Opowiedz, jak Jezus może pomóc uporać się z nieporozumieniami. Zrób to odgrywając scenki, używając kukiełek lub w inny sposób.	Zagraj ze swoją rodziną w grę „Miłość" i podziel się z zastępem jej rezultatami.	Weź udział w zaplanowaniu i realizacji specjalnego nabożeństwa rodzinnego, szczególnego rodzinnego wieczoru, wycieczki całej rodziny lub innego rodzinnego wydarzenia.
III. RODZINA UCZY MNIE SAMODZIELNOŚCI			
Zdobądź sprawność: *Znawca bezpieczeństwa*.	Zdobądź sprawność: *Bezpieczeństwo drogowe*.	Zdobądź sprawność: *Mądry sługa*.	Zdobądź sprawność z jednego z poniższych obszarów (wybierz taki, z którego nie masz jeszcze żadnej sprawności): • *Majsterkowanie* • *Umiejętności domowe* • *Umiejętności plenerowe*

MOJA RODZINA – Cele:

I. Mam rodzinę

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, że Bóg stworzył każdą rodzinę w szczególnym celu, a każdy jej członek pełni określoną rolę;
- **odczuwać** wdzięczność za swoje rodziny oraz za przywilej bycia ich częścią;
- **działać**, wykonując swoje rodzinne obowiązki w odpowiedzialny sposób.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, co wszyscy członkowie rodziny muszą robić, by żyć, pracować i bawić się razem radośnie ku chwale Bożej;
- **odczuwać** rosnącą miłość do członków rodziny i łatwość w komunikowaniu się z nimi;
- **działać**, współpracując z każdym członkiem rodziny i w ten sposób pogłębiając dobre wzajemne relacje.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, że nauka pewnych umiejętności jest konieczna, aby być samodzielnym stosownie do swojego wieku;
- **odczuwać** pewność swoich możliwości i spełnienie związane ze stale rosnącą zdolnością do kierowania z pomocą Jezusa własnym życiem;
- **działać**, ćwicząc się w byciu samodzielnym.

MÓJ ŚWIAT

Pracowita Pszczoła 6 lat	**Promyczek** 7 lat	**Budowniczy** 8 lat	**Pomocna Dłoń** 9 lat
I. ŚWIAT PRZYJACIÓŁ			
Opowiedz, jak możesz być dobrym przyjacielem. Zrób to odgrywając role, używając kukiełek lub w inny sposób.	Zdobądź sprawność: *Dobre maniery*.	**A.** Zaprzyjaźnij się z osobą niepełnosprawną, cudzoziemcem lub przedstawicielem innego pokolenia. **B.** Zaproś tę osobę na uroczystość w swojej rodzinie albo w kościele.	Zdobądź sprawność: *Troskliwy przyjaciel*.
II. ŚWIAT INNYCH LUDZI			
Opisz pracę, jaką wykonują urzędnicy w twoim zborze. Pomóż im w ich służbie.	**A.** Wraz z zastępem weź udział w wycieczce po okolicy, następnie zróbcie listę rzeczy pozytywnych i negatywnych, które zuchy zaobserwowały. **B.** Wspólnie z innymi wybierz z tej listy coś, co można wraz z zastępem zrobić na rzecz waszego środowiska i weź udział w realizacji tego projektu.	**A.** Zapoznaj się z hymnem narodowym i flagą swojego państwa; wyjaśnij ich znaczenie. **B.** Podaj stolicę swojego państwa oraz imię i nazwisko prezydenta.	Przeprowadź projekt badawczy nad jedną z kultur świata, którego efektem będzie album z wycinkami lub gazetka ścienna oraz znajdź sposób, jak można podzielić się miłością Jezusa z osobami należącymi do tej kultury i zrealizuj ten pomysł.
III. ŚWIAT PRZYRODY			
Zdobądź sprawność: *Przyjaciel zwierząt*.	Zdobądź sprawność: *Miłośnik przyrody*.	Zdobądź dowolną sprawność związaną z naturą (której jeszcze nie masz).	Zdobądź sprawność: *Ekolog*.

MÓJ ŚWIAT – Cele:

I. Świat przyjaciół

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jak w pozytywny sposób nawiązywać relacje z innymi i rozwijać przyjaźnie;
- **odczuwać**, że potrafią właściwie zachować się w różnych sytuacjach, co da im podstawę, aby w przyszłości w kontaktach międzyludzkich cechowało je współczucie i odwaga;
- **działać**, stosując chrześcijańskie zasady relacji międzyludzkich, aby móc cieszyć się pełnymi przyjaźniami.

II. Świat innych ludzi

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, że są częścią większych grup społecznych oraz wspólnoty ogólnoludzkiej w Bożym świecie;
- **odczuwać** współczucie dla jednostek i całych grup społecznych;
- **działać**, stając się osobą poddaną miłości Bożej, w której Bóg realizuje Swój plan dla ludu Bożego.

III. Świat przyrody

Realizując program zuchowy Adventurer, dzieci będą:

- **wiedzieć**, jakie niesamowite dary ma do zaoferowania Boże stworzenie;
- **odczuwać** szacunek do świata przyrody i troskę o niego;
- **działać**, mądrze dbając o naturę i ciesząc się nią.

Część III

Pracowita Pszczoła

Karta zaliczeniowa na stopień: *Pracowita Pszczoła* 21

Wymagania podstawowe 22

Mój Bóg 24

Ja sam 35

Moja rodzina 39

Mój świat 43

Materiały pomocnicze dla *Pracowitej Pszczoły* 47

Pracowita Pszczoła – KARTA ZALICZENIOWA

Wiek: 6 LAT

Imię i nazwisko: .....

Data rozpoczęcia próby na stopień .....

Data zakończenia próby na stopień .....

Wymaganie	Zaliczenie
WYMAGANIA PODSTAWOWE	
I. Jestem odpowiedzialnym zuchem Zna na pamięć Przyrzeczenie Zuchowe i deklaruje chęć wypełniania go w swoim życiu. **II. Umacniam swoje przekonania** Zdobył(a) Certyfikat Czytelnika *Pracowitej Pszczoły.*	I. ..... II. .....
MÓJ BÓG	
I. Jego plan, by mnie zbawić **A.** Wykonał(a) wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej: • Stworzenie • Grzech i smutny początek • Jezus troszczy się o mnie dzisiaj • Powtórne przyjście Jezusa • Niebo ALBO • wziął (wzięła) udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce. **B.** Narysował(a) lub opowiedział(a) historię, która ilustruje, jak Jezus troszczy się o niego (nią). **II. Jego wiadomość dla mnie** Zdobył(a) sprawność: *Biblia I.* **III. Jego moc w moim życiu** **A.** Spędza regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zapytał(a) trzy osoby, dlaczego się modlą.	I A. ..... I B. ..... II. ..... III A. ..... III B. .....
JA SAM	
I. Jestem niepowtarzalny Wykonał(a) książeczkę przedstawiającą różnych ludzi, którzy troszczą się o niego (nią) tak, jak Jezus by to czynił. **II. Umiem dokonywać mądrych wyborów** Wymienił(a) co najmniej cztery różne uczucia. Zagrał(a) w grę „Uczucia". **III. Dbam o moje ciało** Zdobył(a) sprawność: *Znawca zdrowia.*	I. ..... II. ..... III. .....
MOJA RODZINA	
I. Mam rodzinę Namalował(a) lub narysował(a) obrazek mówiący coś interesującego o każdym członku swojej rodziny. **II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem** **A.** Odkrył(a), co piąte przykazanie (Wj 20,12) mówi o rodzinie. **B.** Zrobił(a) trzy rzeczy, za pomocą których okazał(a) swojej rodzinie szacunek. **III. Rodzina uczy mnie samodzielności** Zdobył(a) sprawność: *Znawca bezpieczeństwa.*	I. ..... II A. ..... II B. ..... III. .....
MÓJ ŚWIAT	
I. Świat przyjaciół Opowiedział(a), jak może być dobrym przyjacielem. Zrobił(a) to odgrywając role, używając kukiełek lub w inny sposób. **II. Świat innych ludzi** Opisał(a) pracę, jaką wykonują urzędnicy w jego (jej) zborze. Pomógł(a) im w ich służbie. **III. Świat przyrody** Zdobył(a) sprawność: *Przyjaciel zwierząt.*	I. ..... II. ..... III. .....

Pracowita Pszczoła – WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Wymagania

Nauczyć się na pamięć Przyrzeczenia Zuchowego;
zadeklarować chęć wypełniania go w swoim życiu.

PRZYRZECZENIE ZUCHOWE:

Ponieważ Jezus mnie kocha,
będę zawsze robić wszystko jak najlepiej.

Informacje ogólne

Przyrzeczenie Zuchowe, regularnie powtarzane, przypomina zuchowi podjęte przez niego decyzje. Zobowiązuje się on w ten sposób, iż będzie dążył do doskonałości. Wyrażenie „Ponieważ Jezus mnie kocha" daje dziecku pewność co do tego, Kto jest najważniejszym powodem, iż stara się robić wszystko jak najlepiej. „Niezależnie od tego, czy jesteś bogaty czy biedny, wielki czy skromny, Bóg wzywa cię do służby dla Niego. Stanie się to poprzez robienie ze wszystkich sił tego, na co natknie się twoja ręka, aby rozwijać swoje talenty i zdolności do pracy" (E.G. White, *Testimonies*, t. 9, s. 129). Staranie każdego dziecka jest inne, ale zawsze wartościowe dla Boga.

Wskazówki metodyczne

- Przedstaw Przyrzeczenie w taki sposób, by zainspirować zuchy do jego zrozumienia i wypełniania. Na końcu rozdziału „Pracowita Pszczoła", w materiałach pomocniczych, znajdują się przykładowe historie biblijne, pieśni i teksty do dyskusji.
- W nauce Przyrzeczenia mogą być także przydatne metody nauki wersetów biblijnych, które są zaproponowane w Dodatku 3.
- Powtarzaj Przyrzeczenie na każdej zbiórce zastępu zuchowego.
- Wyjaśniaj treść Przyrzeczenia także w trakcie innych czynności czy zajęć. W ten sposób stanie się ono nie tylko czymś, co dzieci mają zapamiętać, ale również częścią ich codziennych myśli, działań i wyborów.

Zaliczenie

Zuch powtórzy Przyrzeczenie Zuchowe za zastępowym i zadeklaruje chęć wypełniania go w swoim życiu.

II. Umacniam swoje przekonania

Wymagania

Zdobyć Certyfikat Czytelnika *Pracowitej Pszczoły*.

Informacje ogólne

Certyfikat Czytelnika *Pracowitej Pszczoły* jest przyznawany zuchom, które przeczytają lub zostaną im przeczytane wymienione niżej pozycje:

1. Fragmenty biblijne w prostym, współczesnym tłumaczeniu:
   Rdz 1,1–2,3 lub Ap 21,1–22,5

2. Dwie wybrane książki z następujących dziedzin:
    - Stworzenie, troska Jezusa o dzieci, niebo
    - Uczucia
    - Zbawienie
    - Przyjaciele
    - Misja

Wymagania na Czytelnika *Pracowitej Pszczoły* obejmują szczególnie zagadnienia zawarte w programie zuchowym. Książki należy dobrać tak, aby były łatwo dostępne w Kościele w naszym kraju.

Wskazówki metodyczne

- Pozycje te może przeczytać dziecku rodzic, nauczyciel, zastępowy, starszy zuch, harcerz lub dziadkowie. W Dodatku 2 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w zdobywanie przez ich dziecko Certyfikatu Czytelnika.
- Listy lektur powinny być podane na początku roku zuchowego tak, aby czytanie mogło zakończyć się przed wakacjami.
- Jest wiele wartościowych pozycji, które podejmują wyżej wymienione zagadnienia w sposób przystępny i zgodny z prawdą, jednak zanim włączysz jakąś nową książkę do listy lektur, przeczytaj ją uważnie, aby określić, czy jej treść jest właściwa dla tej grupy wiekowej oraz czy propaguje ona chrześcijańskie przekonania i normy (patrz: Dodatek 2, Kryteria doboru lektur).
- Prostym sposobem motywującym zuchy do czytania książek może być tworzenie „łańcucha czytelniczego": każdy, kto ukończy czytanie jakiejś pozycji, doda swoje ogniwo. Przygotuj ogniwa z wyszczególnionym miejscem na tytuł książki, temat przewodni oraz imię i nazwisko dziecka i skseruj je na kolorowym papierze. Pojedyncze ogniwa można skleić tak jak prawdziwy łańcuch. Można też wyciąć je w specjalnym kształcie (np. pszczółki lub uśmiechnięte buzie) i rozwiesić na ścianie w harcówce (patrz: Dodatek 2, „Łańcuch czytelniczy").
- Wzory Certyfikatów Czytelniczych znajdują się również w Dodatku 2.

Zaliczenie

Zuch przedstawi Kartę Czytelniczą (przykładowa Karta znajduje się w Dodatku 2) podpisaną przez rodzica, z podanymi tytułami książek i ich tematami przewodnimi lub streści zastępowemu każdą książkę.

Pracowita Pszczoła – MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Wymagania

A. Wykonać wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej:
   - Stworzenie
   - Grzech i smutny początek
   - Jezus troszczy się o mnie dzisiaj
   - Powtórne przyjście Jezusa
   - Niebo

   ALBO

   Wziąć udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy).

B. Narysować lub opowiedzieć historię, która ilustruje, jak Jezus troszczy się o ciebie.

Informacje ogólne

Jedną z największych potrzeb małego dziecka jest potrzeba poczucia bezpieczeństwa oraz zaufania komuś. Bezpieczeństwo i zaufanie mogą być oparte na Jezusie. Podstawowym celem wymagań na stopień *Pracowitej Pszczoły* jest zapewnienie dzieci, że Jezus je kocha i troszczy się o każde z nich.

Poznanie głównych wydarzeń w walce pomiędzy dobrem a złem pozwoli dzieciom zrozumieć, jak mogą się dopasować do wielkiego planu Bożego, który ma na celu zbawić nas od zła. Zrozumienie to pomoże rozwiać wątpliwości odczuwane przez dzieci w obliczu samolubstwa i cierpienia, które dostrzegają w samych sobie i w świecie wokół nich. Muszą dowiedzieć się, że każda osoba może wybrać między dobrymi rzeczami, które dają ludziom szczęście a złymi rzeczami, które ranią. Muszą dowiedzieć się także, że Bóg nie czyni zła, a złe rzeczy dzieją się z powodu szatana i błędnych wyborów ludzi. Muszą zostać zapewnione, że niezależnie od całego zła, Jezus zawsze pomaga tym, którzy Go miłują. (W celu przybliżenia tych zagadnień, podczas zbiórek lub lekcji szkoły sobotniej można posłużyć się odpowiednimi historiami).

Wykres wydarzeń biblijnych umożliwia dzieciom zapoznanie się w sposób wizualny z podstawowym zarysem Wielkiego Boju. Zuchy mogą nauczyć się ogólnej kolejności tych wydarzeń słuchając opowieści na ich temat, układając obrazki we właściwej kolejności, omawiając czy ilustrując dane opowieści. (W ciągu najbliższych trzech lat pracy w zastępie Adventurer, zuchy odkryją więcej szczegółów, aby lepiej poznać wydarzenia biblijne i ich kolejność). Dzielenie się z nimi tym nowym zrozumieniem miłości Jezusa, wzmocni w ich umysłach właściwy obraz Boga oraz utwierdzi w nawyku mówienia o Nim innym.

Wskazówki metodyczne

- Poniższy materiał zawiera instrukcję tworzenia wykresu wydarzeń biblijnych. Podobny wykres związany z historiami przedstawionymi podczas zbiórek lub zajęć szkoły sobotniej może być wykonany według tej samej instrukcji i wzbogacony ilustracjami z innych źródeł.
- Wykres wydarzeń biblijnych może być wykorzystany na trzy sposoby:
  1. Prowadzący może umieszczać ilustracje na dużym wykresie wydarzeń biblijnych powieszonym na ścianie, dodając następne po opowiedzeniu kolejnej historii. Dzieci mogą odnosić się do tego wykresu, tworząc własne wykresy lub poznając inne wydarzenia z Biblii lub z historii.
  2. Prowadzący może zaproponować dzieciom praktyczne zajęcia, udostępniając pusty wykres oraz hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia), historyjki (kartoniki z krótkim opisem wydarzenia) oraz ilustracje (obrazki do pokolorowania). Znajdują się one na kolejnych stronach.

Dzieciom najłatwiej będzie położyć wykres na podłodze i np. poukładać na nim hasła, historyjki i ilustracje w kolejności chronologicznej.

3. Dzieci mogą pokolorować ilustracje i wykorzystać je do stworzenia własnego wykresu lub książeczki.

- W pierwszej prezentacji wykresu wydarzeń biblijnych, posłuż się nim, aby przedstawić zarys walki pomiędzy dobrem a złem. Opowiadając poniższe historie, umieszczaj na wykresie kolejne ilustracje:
  - Bóg stworzył nową, piękną planetę;
  - Szatan był nieposłuszny i wniósł zło do naszego świata;
  - Żyjemy w złym świecie pod ochroną Boga;
  - Wkrótce Jezus powróci i uczyni wszystko nowym dla tych, którzy Go kochają.
- Wymaganie to (wykonanie wykresu wydarzeń biblijnych) może być zrealizowane podczas jednej lub dwóch zbiórek albo całej serii spotkań. Większy wpływ na dzieci wywrze dłuższe rozpatrywanie tych tematów, na przestrzeni od jednego do trzech miesięcy. Materiał ten należy dopasować do ilości czasu, jakim dysponujemy i celów duchowych, jakie sobie stawiamy. W razie potrzeby materiał może zostać rozszerzony. Jeśli jest to możliwe, poświęć przynajmniej jedno nabożeństwo na zbiórce na jedną historię (nabożeństwem jest tu nazwana ta część zbiórki, która jest szczególnie poświęcona treściom duchowym).
- W warunkach, gdy dzieci chodzą do adwentystycznej szkoły, stanowiąc jednocześnie klasę szkolną i zastęp zuchowy, wykres wydarzeń biblijnych może być omawiany podczas codziennych nabożeństw zastępu przez okres jednego miesiąca w następujący sposób: 1 tydzień – Stworzenie, 2 tydzień – Początek zła, 3 tydzień – Miłość Jezusa i Jego troska o nas na co dzień, 4 tydzień – Powtórne przyjście Jezusa, zniszczenie zła i zabranie nas do domu, aby z Nim żyć.
- Wykres wydarzeń biblijnych może zostać wykonany na cotygodniowych nabożeństwach podczas zbiórek zuchowych prowadzonych przez trzy miesiące w taki sposób, iż w 1. miesiącu skupiamy się nad stworzeniem i upadkiem, w 2. na trosce Jezusa o nas i w 3. omawiamy Niebo.
- Uzupełnieniem wykresu wydarzeń biblijnych mogą być dodatkowe zajęcia. Dla podkreślenia cudu i radości stworzenia, zaproponuj specjalne formy aktywności na każdy dzień tygodnia stworzenia:
  - Dzień pierwszy: zabawa pryzmatami, „chód niewidomych" – zabawa polegająca na zawiązaniu dzieciom oczu i przeprowadzeniu ich przez tor przeszkód, obserwacja roślin wstawionych do ciemnego pomieszczenia – aby podkreślić piękno i znaczenie światła.
  - Dzień drugi: doświadczenie z zakrywaniem zapalonej świecy słoikiem lub „oddychanie" balonem – zabawa polegająca na tym, że dzieci nadmuchują balon, a następnie oddychają z balonem przy ustach, obserwując, jak się on zmniejsza przy wdychaniu, a powiększa przy wydychaniu – aby pokazać znaczenie powietrza.
  - Dzień trzeci: prześledzenie, z jakich roślin powstają dane produkty spożywcze.
  - Dzień czwarty: obserwacja nieba nocą, przeczytanie książki lub obejrzenie filmu o planetach i gwiazdach.
  - Dzień piąty: rozpoznawanie różnych gatunków ptaków lub odwiedziny w sklepie zoologicznym.
  - Dzień szósty: zdobycie nowych informacji o zwierzętach występujących na waszym terenie.
  - Dzień siódmy: uroczysty piknik, na którym zuchy będą m.in. poszukiwały „skarbów stworzenia" (każda grupa szuka przedmiotów reprezentujących inny dzień tygodnia stworzenia).

  Dzieci mogą zrobić pracę plastyczną (np. mural lub książeczkę) obrazującą każdy dzień tygodnia stworzenia.
- Troska Boga może zostać przedstawiona na podstawie historii o dobrym Pasterzu. Zademonstruj tę historię za pomocą owczarni (wykonanej z patyków po lodach) i owiec (wykonanych z kolorowych drucików kreatywnych). Postać owcy może być też zrobiona z waty, wełny, gałązek albo innych łatwo dostępnych materiałów.
- Powtórne przyjście Jezusa i niebo mogą stać się realne dla dzieci, kiedy będą słuchały różnych opowieści na temat cudownych wydarzeń i zjawisk mających związek z niebem. Niech zuchy opowiedzą, co najbardziej chciałyby robić i zobaczyć w niebie.

- Aby podkreślić znaczenie tych zajęć, wystawcie prace dzieci w widocznym dla wszystkich miejscu (np. w holu).
- Zuchy mogą także podzielić się tą historią czy pracą plastyczną z innymi osobami lub przedstawić ją grupie podczas zbiórki, nabożeństwa lub szkoły sobotniej.

Zaliczenie

Zuch umieści ilustracje, hasła i historyjki do nich we właściwych miejscach wykresu wydarzeń biblijnych, następnie opowie o jednym z wydarzeń na wykresie lub narysuje/pokoloruje ilustrację do niego. Zuch wraz z całym zastępem lub tylko z zastępowym omówi swoje doświadczenia związane z dzieleniem się miłością Jezusa z innymi.

Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych

Poniżej opisany jest prosty sposób wykonania wykresu wydarzeń biblijnych. Jest on zaprojektowany w taki sposób, aby wykorzystać w nim mniejsze ilustracje (obrazki do pokolorowania) i hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia). Jeśli będziesz chciał wykorzystać większe ilustracje, wymiary materiałów muszą oczywiście być większe. Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych pomoże dzieciom lepiej zrozumieć historię biblijną, ponieważ są w to zajęcie zaangażowane nie tylko słuchowo i wzrokowo, ale też manualnie. Jednocześnie samodzielne tworzenie wykresu pozwala im lepiej zapamiętać chronologię wydarzeń biblijnych.

Materiały:

- Sześć arkuszy (22,5 cm x 30 cm) fioletowego papieru technicznego
- Dwa arkusze (22,5 cm x 30 cm) żółtego papieru technicznego
- Klej do papieru lub klej uniwersalny
- Ilustracje znajdujące się na kolejnych stronach lub inne wcześniej zgromadzone, aby odpowiednio zobrazować poszczególne wydarzenia
- Folia samoprzylepna lub folia do laminowania

Wykonanie:

1. Fioletowy papier sklej ze sobą końcami tak, aby uzyskać długi, wąski pasek, tak jak pokazano dalej. (Te sześć arkuszy symbolizuje 6000 lat biblijnej historii. Ciemny fioletowy kolor oznacza cierpienie Ziemi pod wpływem zła i grzechu).
2. Następnie przyklej po jednym arkuszu żółtego papieru do każdego końca fioletowego arkusza. (Żółty kolor symbolizuje czas radości i szczęścia, zanim pojawił się grzech oraz czas, gdy Jezus powróci ponownie, aby zniszczyć grzech i zabrać nas do nieba). Odetnij końcówkę każdego żółtego arkusza falistą linią. (Oznacza to, że czas trwa wiecznie w dwóch kierunkach).

   Opcjonalnie: długi, wąski pas żółtego papieru może zostać przyklejony do górnej część fioletowego papieru (będzie to symbolizować obecność Boga z nami w całej historii).
3. Skopiuj mniejsze ilustracje oraz hasła i historyjki ich dotyczące, które znajdują się na kolejnych stronach. Niech dzieci pokolorują je, wytną i umieszczą na grubszym papierze.
4. Teraz te ilustracje mogą zostać dodane do wykresu (na przykład zawieszonego na ścianie) lub użyte w prezentacji czy zajęciach praktycznych odnoszących się do każdej z tych historii. Wykres wydarzeń biblijnych i jego części mogą być zalaminowane lub pokryte folią samoprzylepną, aby się nie zniszczyły.
5. Schemat przedstawiony poniżej pokazuje, jak należy dopasować do siebie na wykresie poszczególne historie przeznaczone dla każdego stopnia, aby tworzyły spójną całość.

Wykres wydarzeń biblijnych

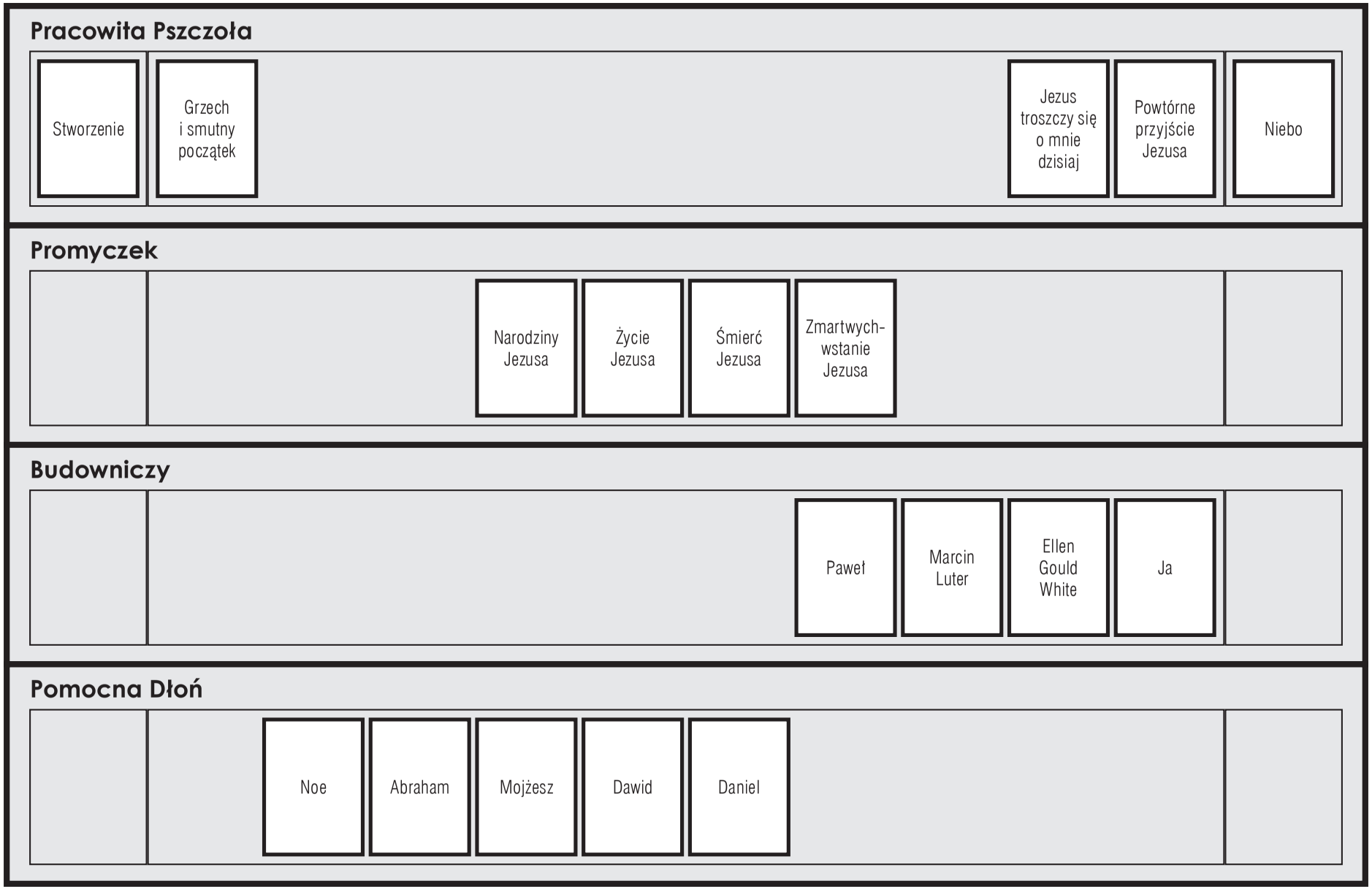

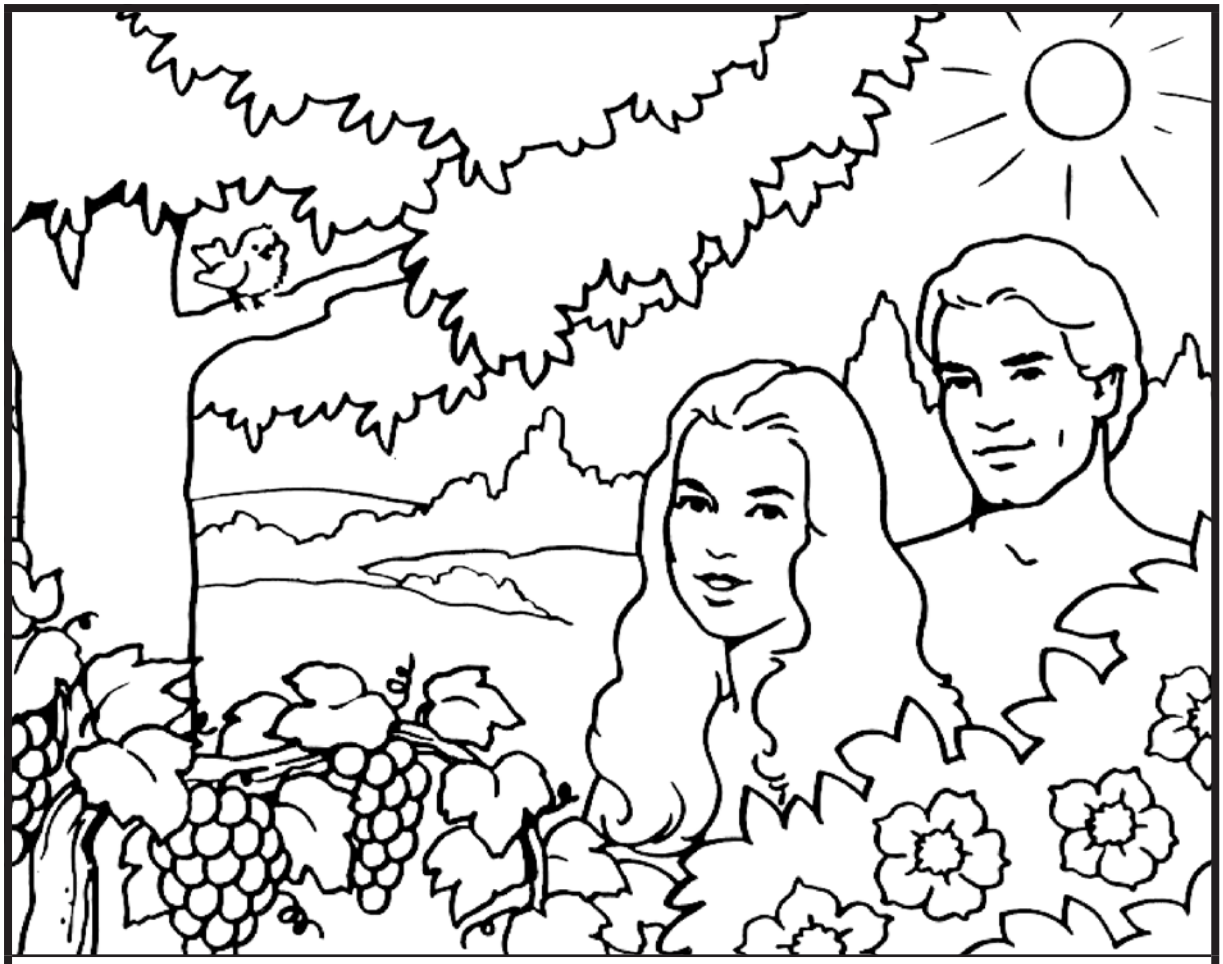

STWORZENIE

Bóg stworzył piękną, nową planetę dla ludzi, aby mogli na niej żyć. Poprosił ich, by opiekowali się nią w Jego imieniu.



GRZECH I SMUTNY POCZĄTEK

Adam i Ewa wybrali nieposłuszeństwo wobec Boga i postępowali według własnego uznania.
To spowodowało straszne konsekwencje dla Bożej planety i Jego ludzi.

JEZUS TROSZCZY SIĘ O MNIE DZISIAJ!

Kiedy tylko

.....

o to poprosi,
są przy nim/niej aniołowie Jezusa.

(W pustym polu dziecko ma narysować odpowiedni do tematu obrazek lub wkleić swoje najnowsze zdjęcie. Obok jest miejsce na wpisanie jego imienia. Kiedy te małe ilustracje zostaną wykonane przez wszystkie dzieci w zastępie, można z nich stworzyć wspólną galerię fotografii lub rysunków).

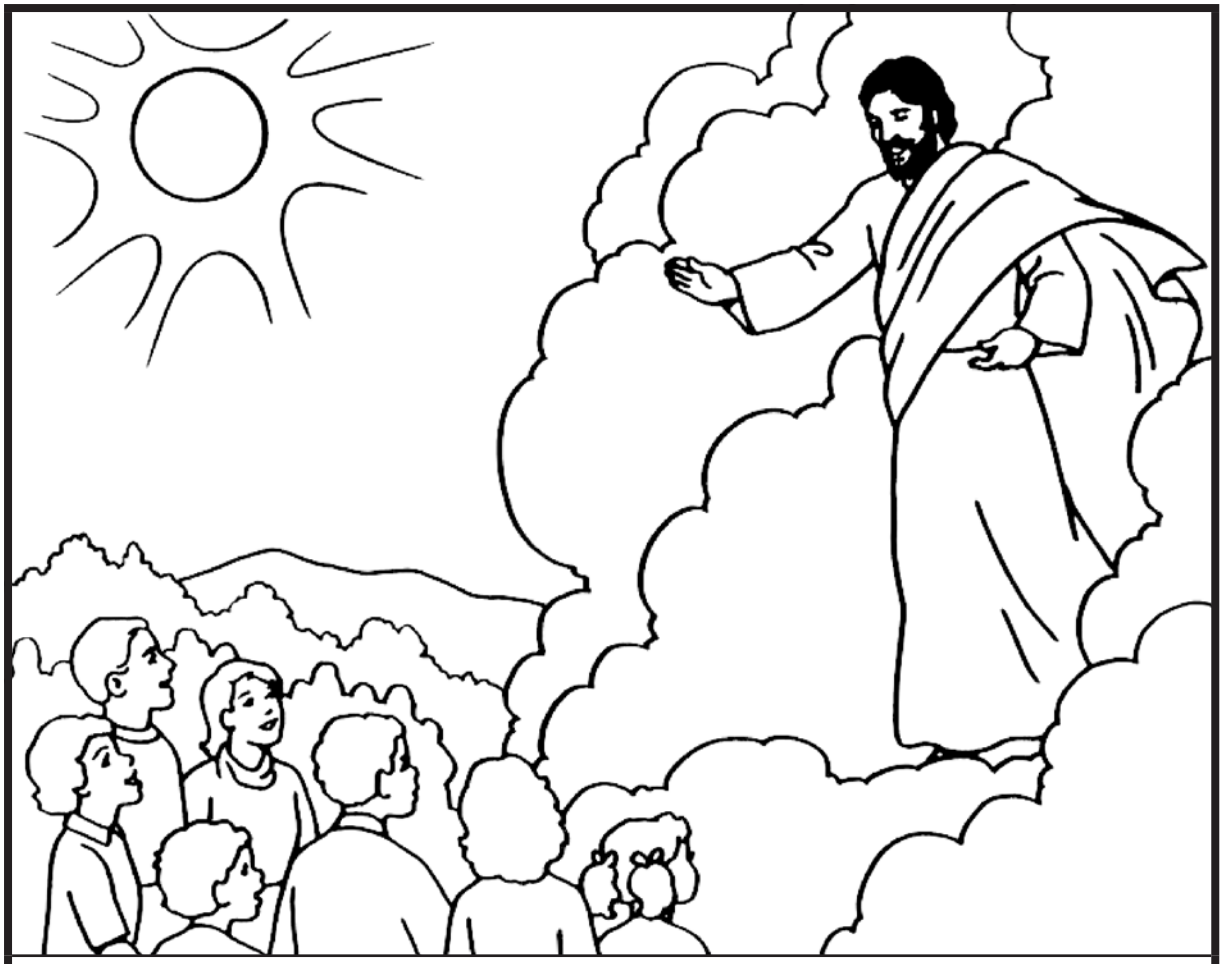

POWTÓRNE PRZYJŚCIE JEZUSA

Już wkrótce zobaczymy Jezusa przychodzącego z nieba na obłoku. Zabierze On wszystkich tych, którzy Go kochają, aby byli z Nim w niebie.



NIEBO

Będziemy żyć w niebie z Jezusem. Czeka tam na nas wiele przyjemnych zajęć. Już nigdy nie odczujemy cierpienia ani smutku.

II. Jego wiadomość dla mnie

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Biblia I*.

Informacje ogólne

Sześcioletnie dzieci zdobywające stopień Pracowitej Pszczoły muszą zrozumieć, że Biblia jest Bożą księgą, która opowiada o Nim oraz wskazuje, jak Go pokochać. Wersety podane w wymaganiach na sprawność Biblia I (patrz niżej) podkreślają kluczową ideę miłości Jezusa, Jego troski o nas oraz Jego pragnienie, aby nas zbawić. Są one tak dobrane, że większość sześciolatków może je zrozumieć i zastosować. Można też wykorzystać inne wersety mówiące na ten temat.

Większość historii, które powinny znaleźć się na wykresie wydarzeń biblijnych Pracowitej Pszczoły, a które odnoszą się do stworzenia i ponownego odtworzenia naszego świata, zawarta jest w Księgach Rodzaju i Objawienia. Księgi te zapewniają proste i stosowne wprowadzenia do nauki ksiąg biblijnych.

Aby zdobyć sprawność Biblia I, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

BIBLIA I

1. Naucz się korzystać z Biblii.
2. Wyjaśnij, jak z szacunkiem traktować Biblię i jak o nią dbać.
3. Podaj nazwę pierwszej i ostatniej księgi Biblii oraz ich autorów.
4. Opowiedz lub przedstaw następujące historie:
   - Stworzenie
   - Początki grzechu
   - Jak Jezus opiekuje się mną
   - Powtórne przyjście Jezusa
   - Niebo
5. Znajdź w Biblii poniższe wersety na temat miłości Jezusa do ciebie, przeczytaj je i omów. Powtórz z pamięci dwa z nich.
   - J 3,16
   - Ps 91,11
   - J 14,3
   - Ps 23,1
   - dowolny wybrany przez ciebie
6. Przygotuj i przedstaw historię lub przypowieść biblijną lub razem z grupą przedstaw historię biblijną na piasku.

Wskazówki metodyczne

- Wersety pamięciowe może wybrać zuch z pomocą zastępowego lub sam zastępowy. Wybierz wersety, które będą najbardziej przydatne dziecku w danym momencie jego doświadczenia z Jezusem. Najważniejszym celem poznawania wersetów pamięciowych jest to, aby dziecko zrozumiało ich sens i zastosowanie w codziennym życiu.
- W Dodatku 3 zostały przedstawione różne metody nauki wersetów biblijnych.
- Dzieci lepiej zapoznają się z treścią Ksiąg Rodzaju i Objawienia, gdy będziesz często się do nich odwoływać podczas pracy z wykresem wydarzeń biblijnych.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Biblia I*.

III. Jego moc w moim życiu

Wymagania

A. Spędzać regularnie „cichy czas" z Jezusem rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim (wypełniać Kartę „cichego czasu" z Jezusem).

B. Zapytać trzy osoby, dlaczego się modlą.

Informacje ogólne

Jeśli dziecko już w młodym wieku nauczy się wyznaczać sobie codziennie czas na osobiste nabożeństwo tak, aby stało się to jego zwyczajem, w przyszłości łatwiej będzie mu uniknąć długiej i żmudnej duchowej walki o nawyk znalezienia codziennie czasu dla Boga, którą prowadzi większość chrześcijan.

Ponieważ plany dnia poszczególnych rodzin, a w związku z tym ich możliwości zaangażowania znacznie się różnią oraz ponieważ same dzieci są na różnych poziomach zdolności i zainteresowań, wymagania nie określają bliżej częstotliwości, długości i formy spędzania „cichego czasu" z Jezusem. Szczegóły dla konkretnego dziecka ustala ono w porozumieniu z rodzicem lub zastępowym (idealnym wzorcem jest codzienne nabożeństwo poranne i wieczorne, ale w niektórych przypadkach będzie to minimum polegające na uczestniczeniu raz w tygodniu w nabożeństwie sobotnim, udziale w szkole sobotniej czy zbiórce – dla tych dzieci, które nie mają innej możliwości). Na początku należy uczyć je przez przykład i pomóc im cieszyć się z czasu spędzonego z Jezusem.

Wymaganie związane z modlitwą ma na celu zachęcenie dzieci, aby osobiście poznały ważność czasu spędzanego z Bogiem w chrześcijańskim życiu.

Wskazówki metodyczne

- Najpierw dzieci muszą zapoznać się z miłością Jezusa i Jego planem dla nich, a potem dopiero można przedstawić im znaczenie osobistych nabożeństw. Wprowadzenie nawyku spędzania „cichego czasu" z Jezusem jako Przyjacielem wymaga odpowiednich wytycznych i zaangażowania rodziców i zastępowego.
- W Dodatku 4 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w dobre planowanie rodzinnych nabożeństw, a także pomoc dziecku w jego osobistych nabożeństwach. Dodatek 4 zawiera również Kartę „cichego czasu" z Jezusem do wypełnienia przez zucha.
- Zastępowy może wzbudzać w zuchach pragnienie spędzania osobistego czasu z Jezusem na różne sposoby:
  1. Dzielić się własnymi doświadczeniami z osobistych nabożeństw.
  2. Mówić o korzyściach płynących z regularnie spędzanego „cichego czasu" z Jezusem.
  3. Stwarzać zuchom częste okazje do opowiadania swoich doświadczeń.
  4. Często mówić na temat elementów, które są ważne, aby w pełni cieszyć się „cichym czasem" z Jezusem, np. dogodna pora, miejsce i forma.
  5. Udostępnić szeroki wybór materiałów do czytania podczas osobistych nabożeństw.
  6. Zachęcać rodziców i pomagać im wspierać dzieci w regularnych, osobistych (i rodzinnych) nabożeństwach.
- Same zuchy lub zastępowy mogą zaprosić na zbiórkę kilkoro dorosłych, aby opowiedzieli swoje doświadczenia związane z modlitwą. Powinno to trwać krótko (5–10 min.). Następnie wspólnie omówcie wypowiedzi dorosłych. Dzieci mogą także wykonać tabelę pokazującą, czego nauczyły się od tych osób

ALBO

Każde dziecko może napisać na kartce pytanie, które zada wybranemu dorosłemu.

Zaliczenie

Zuch pokaże i omówi swoją Kartę „cichego czasu" z Jezusem.

Zuch opowie o tym, czego nauczył się na temat modlitwy.

Pracowita Pszczoła – JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Wymagania

Wykonać książeczkę przedstawiającą różnych ludzi, którzy troszczą się o ciebie, tak jak Jezus by to czynił.

Wskazówki metodyczne

- Na wstępie przedstaw kolorowe zdjęcia i opisy osób, które opiekują się innymi w społeczeństwie. Ludzie troszczący się o innych to między innymi:
  - Jezus
  - nauczyciele (w szkole i Kościele)
  - pastorzy
  - przyjaciele
  - pracownicy różnych służb, takich jak służba zdrowia, policja itp.
  - członkowie rodziny
- Książeczka może zostać wykonana z własnych rysunków dzieci, przedstawiających osoby, które się o nie troszczą lub ze skopiowanych ilustracji z podpisami. (znajdują się one na następnych stronach). Jeśli zdecydujesz się skopiować ilustracje, niech dzieci samodzielnie je pokolorują.
- Wielką wartość dla każdego zucha miałoby to, by przedstawiciel jakichś służb (np. ratownik medyczny) napisał w jego książeczce kilka słów o tym, dlaczego obejmuje troską właśnie jego – spróbuj doprowadzić do tego, aby tak się stało.

Zaliczenie

Zuch wykona książeczkę według powyższych sugestii.

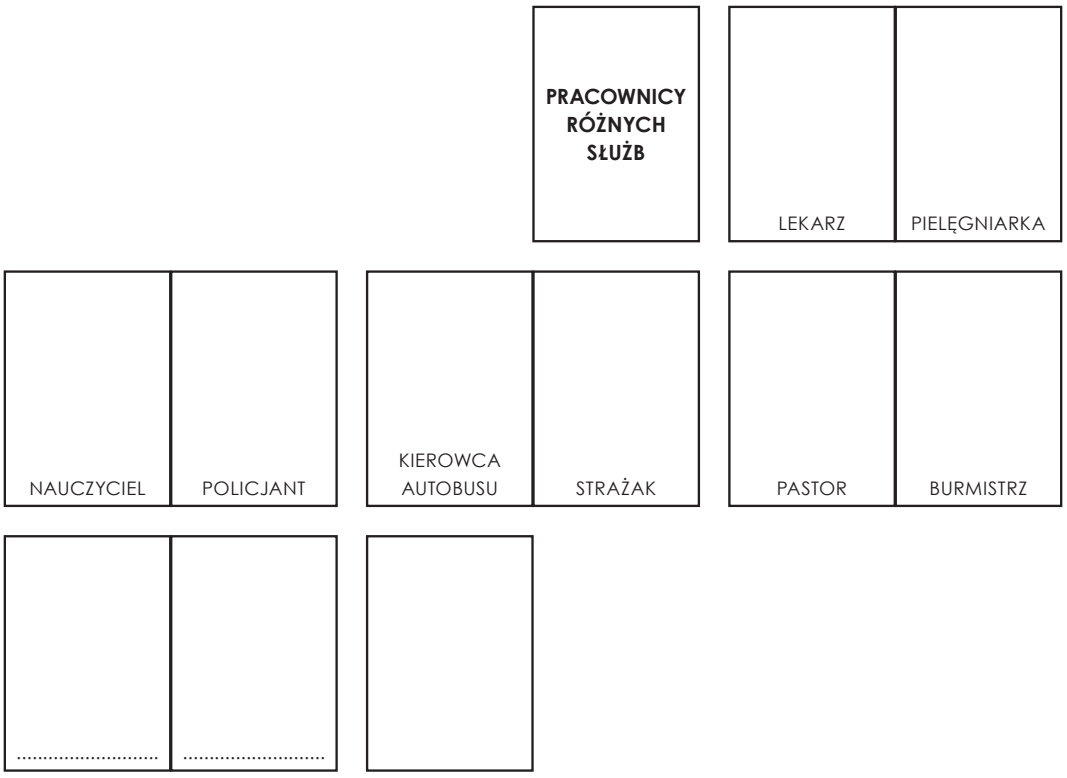

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Wymagania

Wymienić co najmniej cztery różne uczucia. Zagrać w grę „Uczucia".

Informacje ogólne

Jak bawić się w grę „Uczucia"?

1. Porozmawiaj z dziećmi o różnych rodzajach uczuć i wypisz nazwy każdego z nich na małych karteczkach.
2. Umieść karteczki z wypisanymi uczuciami w woreczku lub pudełku.
3. Podziel dzieci na grupy dwu- lub trzyosobowe i poleć każdej z nich, aby wylosowały kilka karteczek, a następnie narysowały (na kartkach A4) osoby, które są pod wpływem wylosowanych uczuć.
4. Następnie poleć grupom, aby poćwiczyły pokazywanie, jak wyglądają ludzie, będący w różnych stanach uczuciowych (język ciała). Każda grupa ma się też przygotować do opowiedzenia lub pokazania, w jakich sytuacjach człowiek czuje się w ten sposób.
5. Po prezentacji przez każdą grupę tych „uczuć", które opracowywały porozmawiajcie o tym, w jaki sposób Bóg może pomóc nam radzić sobie z uczuciami. (Jest to dobry moment na przedstawienie zamieszczonych poniżej etapów radzenia sobie z negatywnymi uczuciami i/lub pokazanie przygotowanego wcześniej plakatu – jego wzór również znajduje się poniżej).

Uczucia mają silny wpływ na decyzje i działania przez nas podejmowane. Przyznanie się do ich odczuwania i konkretne nazwanie danych uczuć jest pierwszym krokiem, aby zacząć skutecznie sobie z nimi radzić.

Dzieci doświadczają zarówno pozytywnych („komfortowych") i negatywnych („niekomfortowych") uczuć. Można je opisać na wiele sposobów.

Niektóre pozytywne uczucia, które dzieci mogą odczuwać to m.in. miłość, duma, pewność siebie, ekscytacja, radość, szczęście, odwaga i bezpieczeństwo.

Te pozytywne uczucia mogą być wyrażane poprzez bycie wdzięcznym za nie, cieszenie się nimi oraz dzielenie się tymi uczuciami z innymi.

Negatywne uczucia, które dzieci mogą rozpoznawać, to m.in. gniew, poczucie winy, zazdrość, smutek, samotność, wstyd, strach, rozczarowanie, zniechęcenie, niepokój, frustracja czy zły nastrój. Dzieci można przeprowadzić przez kolejne etapy w radzeniu sobie z tymi negatywnymi uczuciami według poniższych wskazówek:

1. Powiedz Jezusowi, co czujesz. Poproś Go o pomoc.
2. Zapytaj samego siebie:
   - Co czuję?
   - Dlaczego to czuję?
   - Co powinienem z tym zrobić?
   - Czy to, co chcę zrobić, to dobry krok?
3. Jeśli wierzysz, że jest to dobry krok, zrób to, na co się zdecydowałeś (-aś).

Ranienie samego siebie, innych ludzi lub niszczenie przedmiotów nie jest dobrym sposobem radzenia sobie z negatywnymi uczuciami. Innymi złymi sposobami są: kłamstwo, uciekanie od problemu lub negatywne myśli na swój lub innych osób temat.

Negatywne uczucia można przezwyciężyć, szukając właściwych rozwiązań.

Pomocą może tu być notowanie kolejnych kroków, przez które przeprowadzasz dzieci, a które podane są na następnej stronie.

1. Porozmawiaj z kimś szczerze o twoich uczuciach.
2. Dowiedz się więcej na temat danego problemu i działaj, aby go rozwiązać.
3. Bądź sam przez jakiś czas.
4. Naucz się wyrażać swoje uczucia w nieszkodliwy sposób, taki jak płacz, rysowanie, pisanie czy gra w piłkę.
5. Mów sobie pozytywne, wzmacniające słowa.

W przypadku różnych sytuacji, uczuć i osób odpowiednie są różne rozwiązania.

Już w bardzo wczesnym wieku dzieci mogą zacząć próbować identyfikować swoje uczucia, rozmawiać z kimś o nich oraz poznawać sposoby radzenia sobie z nimi. Dzieci mogą nauczyć się komunikować swoje uczucia w uprzejmy sposób, przy wsparciu pomocnych dorosłych oraz innych osób, które zrobiły coś, co spowodowało takie odczucia. Uprzejma komunikacja uczuć obejmuje zarówno uważne dobieranie słów, jak i dobre maniery podczas rozmowy. Dorosły może pomóc dziecku zdecydować, w jaki sposób powinno ono komunikować uczucia, pomagając mu dobrać słowa, czas i miejsce na rozmowę, aby mogło podzielić się swoimi odczuciami z drugą osobą.

Wskazówki metodyczne

- Pomóż dzieciom wprowadzić (w miarę ich możliwości) nawyk rozpoznawania, nazywania i radzenia sobie w pozytywny sposób z ich uczuciami; uczynisz to poprzez:
  - Rozpoznawanie dzieci, które wydają się być smutne czy zdenerwowane,
  - Zachęcanie ich do rozmowy o tym, co czują i dlaczego,
  - Akceptowanie uczuć, które dziecko wyraża, bez potępiania go,
  - Pomaganie dzieciom w wyborze pozytywnego sposobu radzenia sobie z uczuciami.
- Innym rodzajem gry „Uczucia" może być omówienie, zagranie czy opisanie reakcji emocjonalnych oraz ich pozytywnych rozwiązań w konkretnych sytuacjach, takich jak: otrzymanie złej oceny, bycie wyśmiewanym, kłótnie z rodzeństwem czy bycie odtrąconym.
- Dzieci mogą również opisać i/lub omówić przeżyte przez nie najszczęśliwsze chwile oraz najsmutniejsze momenty itp.
- Karty do tej gry mogą być karteczkami przedstawiającymi różne sytuacje, uczucia im towarzyszące oraz ich pozytywne rozwiązania.

Zaliczenie

Zuch poda nazwy przynajmniej czterech uczuć.

Zuch weźmie aktywny udział w grze „Uczucia" i w dyskusjach na temat radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

Kiedy czuję się źle, to mogę:
- Powiedzieć Jezusowi, jak się czuję i poprosić Go o pomoc.
- Zapytać siebie:
- Co czuję?
- Dlaczego to czuję?
- Co powinienem z tym zrobić?
- Czy to, co chcę zrobić, to dobry krok?
- Zrobić to, na co się zdecydowałem (-am).

III. Dbam o moje ciało

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Znawca zdrowia*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Znawca zdrowia*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

ZNAWCA ZDROWIA

1. Naucz się na pamięć wersetów z 1 Kor 6,19—20.
2. Z wyciętych z różnych źródeł zdjęć i obrazków zrób plakat obrazujący cztery podstawowe grupy pokarmów. Poukładaj obrazki w taki sposób, aby skomponować trzy zdrowe posiłki.
3. Wyjaśnij, dlaczego twoje ciało potrzebuje ruchu?
4. Przez tydzień zapisuj swoje godziny snu. Powiedz, dlaczego potrzebujesz odpoczynku?
5. Wyjaśnij, dlaczego potrzebujesz świeżego powietrza i światła słonecznego?
6. Wyjaśnij, dlaczego woda jest ważna dla twojego organizmu? Powiedz, ile szklanek wody powinieneś pić codziennie?
7. Opisz, w jaki sposób poprawnie dbać o higienę jamy ustnej i stosuj te zasady.
8. Wymień trzy rzeczy, które są szkodliwe twojego zdrowia.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Znawca zdrowia*.

Pracowita Pszczoła – MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Wymagania

Namalować lub narysować obrazek mówiący coś interesującego o każdym członku swojej rodziny.

Informacje ogólne

Każde dziecko ma swoją rodzinę. Celem tej części programu jest pomóc mu ją doceniać. Rodzina może być zdefiniowana jako grupa ludzi, którzy dbają o siebie nawzajem i żyją razem w jednym domu. Członkowie rodziny mają zazwyczaj ze sobą więź. Rodziną można być w sposób naturalny, przyrodni, poprzez adopcję czy rodzinę zastępczą. Nie ma doskonałych rodzin, ale Bóg pragnie pomóc każdej rodzinie, by mogła stać się taką, jaką On chce ją uczynić – by była miejscem, gdzie ludzie, nawet wtedy, gdy nie są jednomyślni, współpracują ze sobą, dzielą się tym, co mają najlepszego i wspierają w trudnych chwilach.

Wskazówki metodyczne

- Zachęć zuchy, aby podzieliły się czymś szczególnym na temat swoich rodzin. Niech dzieci zastanowią się, czym jest rodzina i jak wiele różnych rodzajów rodzin istnieje.
- Zabawne i stymulujące może być przeprowadzenie testu, jak dobrze dzieci znają swoje rodziny. Pytania dotyczyć mogą: barwy oczu czy włosów, ulubionych przedmiotów szkolnych, kolorów, miejsc, zajęć, osób, piosenek, książek, daty urodzenia, przyszłego zawodu itp.
- Bądź wrażliwy na szczególne sytuacje rodzinne dzieci (samotny rodzic, rozwiedzeni rodzice, rodzina wielopokoleniowa itp.). Może znaleźć się dziecko, które będzie wolało identyfikować się raczej z jakimś substytutem rodziny, np. „rodziną zuchową" (zastępem), „rodziną kościelną" (zborem) lub inną grupą, która się o nie troszczy.
- Prace plastyczne zuchów mogą stanowić dekorację ścienną w harcówce lub na korytarzu. Kiedy dzieci wykonywać będą to zadanie, rozmawiajcie o podobieństwach i różnicach między całymi rodzinami i ich członkami oraz o tym, jak bardzo cenny jest każdy nich.

Zaliczenie

Zuch zilustruje swoją rodzinę.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Wymagania

A. Odkryć, co piąte przykazanie (WJ 20,21) mówi o rodzinie.

B. Zrobić trzy rzeczy, za pomocą których można okazać szacunek swojej rodzinie.

Informacje ogólne

Jednym z głównym sposobów, aby okazać szacunek swoim rodzicom jest posłuszeństwo. Zasady rodzinne są niezbędne, ponieważ regulują one stosunki w rodzinie. Zapewniają także poczucie bezpieczeństwa i szczęścia, które wynika z bycia razem w jednym środowisku. Rodziny mają zasady dotyczące: wykorzystywania przestrzeni (np. gdzie należy jeść czy bawić się), harmonogramów czasowych (np. kiedy wracamy do domu po szkole), rzeczy osobistych (np. pożyczania lub dzielenia się), pracy (np. obowiązków) lub nawyków czy obyczajów rodzinnych (np. sposobów robienia różnych rzeczy). Rodzice są odpowiedzialni za dobrobyt rodziny (zapewnienie dzieciom troski, nauki i zachęty) i to na nich spoczywa ostatecznie odpowiedzialność za ustalanie zasad.

Słowami, które wypowiadamy i sposobem, w jaki to robimy, również możemy uczcić albo pozbawić szacunku rodziców. Ważne jest, aby porozumiewać się z rodzicami i członkami rodziny w sposób uprzejmy, z szacunkiem. Różnica zdań czy negatywne uczucia w stosunku do rodziców powinny być wyrażane w sposób racjonalny, pamiętając, że to rodzic ma ostatnie zdanie i jego decyzję trzeba zaakceptować.

Sprawiedliwy podział obowiązków domowych jest innym sposobem na okazanie szacunku w rodzinie. Jest wiele prac, które muszą być wykonane dla dobra całej rodziny i niesprawiedliwe, a nawet niemożliwe jest obarczenie tym ciężarem jednej lub dwóch osób, gdy korzyści czerpać będzie cała rodzina. Taka postawa jest niezdrowa zarówno dla niezaangażowanych członków rodziny, jak i dla tych wykonujących wszystkie prace.

Oto lista obowiązków w przeciętnej rodzinie:

- Zarządzanie finansami
- Utrzymanie samochodu
- Zakupy
- Praca w ogrodzie i sadzie
- Zarabianie pieniędzy
- Przygotowywanie posiłków
- Naprawy domowe
- Opieka nad dzieckiem/dziećmi
- Sprzątanie
- Opieka nad zwierzętami

To rodzice są odpowiedzialni za dzieci, mają dbać o ich bezpieczeństwo, zdrowie, higienę oraz zapewnić im niezbędne warunki, by mogły wyrosnąć na szczęśliwych i spełnionych chrześcijan. Rodzice muszą uczyć dzieci, jak dbać o siebie, jak traktować innych i jak radzić sobie z problemami czy wyzwaniami, gdy przyjdzie im się z nimi zmierzyć w życiu. Przede wszystkim jednak muszą zachęcać i wspierać dzieci w ich zmaganiach, gdy rosną i uczą się. To z powodu swego autorytetu rodzice zobowiązani są do opieki nad dziećmi, aż nauczą się one być odpowiedzialnymi chrześcijanami.

„Jednak niech dzieci uczą się także od najwcześniejszych lat, jak mogą być użyteczne. Uczcie je myśleć, że jako członkowie rodziny mają do odegrania ważną rolę w spełnianianiu domowych obowiązków i w ten sposób mogą korzystać ze zdrowej formy wysiłku fizycznego podczas prac domowych" (E.G. White, *Jak wychować dziecko?*, s. 220).

Wskazówki metodyczne

Przestudiuj fragment Wj 20,12, stosując propozycje metod nauki wersetów biblijnych z Dodatku 3. Pomóż zrozumieć dzieciom, co oznacza słowo 'cześć' w tym kontekście. Porozmawiajcie razem, w jaki sposób możemy okazać cześć rodzicom w dzisiejszych czasach – niech dzieci odegrają w grupach scenki z kilkoma propozycjami.

Dzieci mogą odegrać scenki poruszające następujące zagadnienia:

- Posłuszeństwo dzieci wobec kilku szczególnych zasad rodzinnych, nawet jeśli jest to trudne,
- Zachowanie dzieci wobec rodziców, kiedy mają zły humor, są zdenerwowane lub smutne,
- Sposoby, aby pomóc rodzicom w obowiązkach domowych.

Po odegraniu scenek porozmawiajcie, dlaczego te zagadnienia są ważne oraz w jaki sposób zuchy zamierzają wdrożyć je w życie. Każde dziecko może wybrać jeden szczególny obszar działań i zaplanować pracę nad nim.

Zaliczenie

Zuch podczas pracy w grupach zaprezentuje za pomocą scenek trzy sposoby, jak można okazać szacunek swojej rodzinie.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Znawca bezpieczeństwa*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Znawca bezpieczeństwa*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

ZNAWCA BEZPIECZEŃSTWA

1. Omów z rodzicami plan ewakuacji na wypadek pożaru domu. Wybierz dwa z poniższych obszarów i przedstaw po cztery zasady bezpieczeństwa dla każdego z nich:
   - bezpieczeństwo w domu
   - bezpieczeństwo zewnętrzne (w mieście lub państwie)
   - bezpieczeństwo w różnych warunkach pogodowych (burze, upały)
   - bezpieczeństwo w kontaktach z obcymi
2. Przećwicz alarm przeciwpożarowy przynajmniej w jednym z tych miejsc:
   - dom
   - szkoła
   - kościół (jeśli to możliwe)
3. Przećwicz lub opisz niezbędne czynności podczas ewakuacji w przypadku wystąpienia jednej z poniższych sytuacji:
   - huragan
   - tornado
   - trzęsienie ziemi
   - powódź
   - burza z piorunami.
4. Zostań inspektorem ds. bezpieczeństwa. Rozpoznaj potencjalne niebezpieczeństwa w miejscach, w których przebywasz. Swoimi spostrzeżeniami podziel się z dorosłymi.
5. Stwórz mural lub plakat przedstawiający niebezpieczne sytuacje i sposób postępowania w razie ich wystąpienia.
6. Weź udział w zabawie dotyczącej zasad bezpieczeństwa.

   W zabawie udział bierze dowolna liczba zuchów. Dzieci dzielą się na dwie grupy i wymyślają pytania, związane ze sprawami bezpieczeństwa, po czym grupy zadają je sobie na przemian; pytania mają być sformułowane w taki sposób, aby druga strona mogła odpowiedzieć na nie: „Tak", „Nie" lub „Zapytam mamę lub tatę". Odpowiedzi mogą być punktowane.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Znawca bezpieczeństwa*.

Pracowita Pszczoła – MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wymagania

Odgrywając role, używając kukiełek lub w inny sposób opowiedzieć, jak można być dobrym przyjacielem.

Informacje ogólne

Dla sześcioletnich dzieci „przyjaciel to ktoś, kto ciebie lubi i kogo ty lubisz". Zanim zdadzą sobie sprawę, na czym polega przyjaźń, myślą, że przyjaciel to ktoś, kto robi to, co one chcą. W trakcie zdobywania stopnia Pracowitej Pszczoły zaczynają dostrzegać, że bycie przyjacielem obejmuje nie tylko branie, ale i dawanie. Upłynie jeszcze kilka lat, zanim w pełni zrozumieją, że przyjaźń to wzajemna opieka, szacunek i zaufanie.

Aby pomóc zuchom rozwinąć umiejętności potrzebne do budowania właściwych relacji międzyludzkich, możemy wykorzystać ich poczucie sprawiedliwości. Dzieci muszą nauczyć się, w jaki sposób należy odnosić się do wszystkich ludzi w przyjazny sposób i traktować ich sprawiedliwie, aby móc stworzyć silne więzi z rówieśnikami oraz zawierać bliskie przyjaźnie. Dziecko, które nie nauczy się podstawowych umiejętności społecznych naturalnie, będzie potrzebowało dodatkowych wskazówek, aby w skutek ich braku nie było nieszczęśliwe oraz negatywnie nastawione do siebie czy otoczenia.

Zapoznaj zuchy z poniższymi zasadami zawierania i utrzymywania przyjaźni:

1. Pamiętaj, że zarówno ty, jak i każda inna osoba, jesteście niepowtarzalni i ważni.
2. Bądź przyjazny – niech inni wiedzą, że troszczysz się o nich.
3. Bądź zaangażowany – słuchaj i rób rzeczy, które ucieszą inną osobę.
4. Bądź niezależny – nie każdy musi być twoim bliskim przyjacielem i towarzyszem zabaw.
5. Zaufaj Bogu i chodź Jego drogami, a On pomoże ci znaleźć właściwych przyjaciół.

Zachęć dzieci do zapamiętania następujących rad, które pomogą im rozwijać i podtrzymywać przyjaźnie:

1. Postaraj się zrozumieć uczucia swojego przyjaciela – nie nalegaj, by zawsze było po twojej myśli.
2. Zachęcaj i chwal swojego przyjaciela, kiedy tylko możesz; bądź w tym szczery.
3. Nie marudź i nie kłóć się – powiedz, co czujesz oraz wysłuchaj odczuć przyjaciela.
4. Rób dla przyjaciela miłe rzeczy.
5. Nie staraj się zatrzymać przyjaciela tylko dla siebie.

Zachęć zuchy, by pamiętały, że ich najlepszym i najważniejszym Przyjacielem jest Jezus. Będą wtedy chciały wybierać takich przyjaciół, którzy pomogą im być jednocześnie przyjaciółmi Jezusa. Jako przyjaciele mogą także pomóc innym, aby poznali Jezusa i chcieli się z Nim zaprzyjaźnić.

Wskazówki metodyczne

Rozpocznij opowiadając jakąś biblijną historię o przyjaźni i porozmawiaj o niej z dziećmi.

Zrób plakat przedstawiający zasady budowania i utrzymywania przyjaźni.

Dla ułatwienia rozmowy o przyjaźni zastosuj metodę niedokończonych zdań:

— Dla mnie przyjaciel, to .....

— Łatwo się zaprzyjaźniam, gdy .....

— Przyjaciel rani mnie, kiedy .....

— Lubię, gdy mój przyjaciel .....

— Mogę być lepszym przyjacielem poprzez .....

Do scenek prezentujących zasady bycia dobrym przyjacielem, dzieci mogą: stworzyć własne lalki (z torebek papierowych, patyczków i wyciętych obrazków), użyć kukiełek lub wystąpić samemu.

Przedstaw zuchom poniższe sytuacje. Możesz również opisać je na oddzielnych kartkach i odczytać wspólnie z dziećmi.

- Jedziesz na wycieczkę i nie masz z kim usiąść w autokarze.
- Jedna z dziewczynek z twojej klasy organizuje piknik dla kilkorga przyjaciół, na który ty nie zostałeś(aś) zaproszony(a).
- Przeprowadziłeś(aś) się do innego miasta i właśnie jest twój pierwszy dzień w nowej szkole.
- Twój przyjaciel pokazuje ci nową zabawkę, a ty masz lepszą w domu.
- Przyjaciel prosi cię o to, żeby mógł „ściągnąć" od ciebie odpowiedzi.
- Niektóre dzieci z twojej klasy dokuczają ci, ponieważ jesteś niski.
- Jeden z twoich przyjaciół przypadkowo zniszczył twoją nową grę.
- Jeden z twoich przyjaciół celowo zniszczył twoją nową grę.

Po tym, jak zuchy przećwiczą w scenkach kilka sytuacji, mogą być chętne, by wykorzystać niektóre z rozwiązań we własnych przyjaźniach.

Dzieciom może spodobać się też pomysł nagrywania ich występów w formie audio lub video.

Zaliczenie

Zuch weźmie udział w dyskusjach i w scenkach związanych z przyjaźnią.

JAK SIĘ ZAPRZYJAŹNIĆ

Traktuj siebie i innych jako osoby niepowtarzalne.

Bądź przyjacielski.

Rób czasami to, co chce robić twój przyjaciel.

JAK DBAĆ O PRZYJAŹŃ

Nie narzucaj zawsze swojego sposobu myślenia.

Gdy tylko możesz, mów miłe słowa swojemu przyjacielowi.

Bądź wrażliwy na uczucia przyjaciela,
a swoje wyrażaj uprzejmie.

Nie kłóć się, znajdź kompromis.

Rób dla przyjaciela miłe rzeczy.

Nie staraj się zatrzymać przyjaciela tylko dla siebie.

II. Świat innych ludzi

Wymagania

Opisać pracę, jaką wykonują urzędnicy w twoim zborze.

Pomóc im w ich służbie.

Informacje ogólne

Sześcioletnie dzieci zaczynają już rozumieć, jakie znaczenie ma miejscowy zbór (istnieje on po to, by wielbić Jezusa, kochać się i dbać o siebie nawzajem, by mówić innym o Jezusie). Powinny też zauważyć, że każdy poszczególny członek ma swoje miejsce we wspólnej pracy zboru. Jeśli dzieci zaczną uczyć się tego w młodym wieku, mogą podejść bardziej poważnie do swoich obowiązków zborowych, gdy będą dorosłe. Ale już teraz muszą zrozumieć, że mogą przyczynić się do rozwoju zboru, nawet gdy są małe. Wyjaśniając zuchom poszczególne rodzaje służby w miejscowym zborze, można je podzielić na następujące kategorie:

Liderzy: pastor, starszy zboru, kierownik zboru, członek Rady Zboru, kierownik oddziału szkoły sobotniej, przewodniczący Kościoła

Opiekunowie: diakon, diakonisa, skarbnik, sekretarz, urzędnik kościelny

Nauczyciele: nauczyciel szkoły sobotniej, zastępowy, wykładowca szkoły kościelnej

Pracownicy różnych służb kościelnych: kierownik oddziału ewangelizacji, kierownik oddziału młodzieży, pracownik służby charytatywnej, drużynowy harcerzy, drużynowy zuchów, muzyk.

Wskazówki metodyczne

- Poproś pastora lub/i przedstawiciela każdej z powyższych grup, aby podali krótki (5 min.) opis swojej odpowiedzialności oraz uzasadnienie, dlaczego to robią.
- Dzieci mogą praktycznie poznać te rodzaje służby, przyglądając się działaniom osób w nie zaangażowanych. Mogą zobaczyć, gdzie i jak praca ta jest wykonywana i zapoznać się z materiałami, które są do tego potrzebne. Jest to także okazja do nauczenia dzieci właściwego zachowania w miejscu nabożeństw. Zanim przypiszesz zuchy do konkretnych zadań, pamiętaj, aby to wcześniej uzgodnić z odpowiednimi osobami z każdej z wymienionych kategorii.
- Zastępowy może:
  - przypisać każde dziecko do innego rodzaju służby zborowej
  - prowadzić zajęcia dla całej grupy razem
  - zmieniać kolejność dzieci przy jednym projekcie
  - dać dzieciom wybór, w jaką pracę chcą się zaangażować.
- Innym rodzajem pracy w zborze może być: pomoc w Wakacyjnej Szkole Biblijnej lub szkole sobotniej dla dzieci i młodzieży, odwiedzanie nieobecnych członków zboru, realizowanie projektów służby charytatywnej, zbieranie darów, utrzymywanie miejsca nabożeństw w czystości i upiększanie go, przekazywanie pozdrowień i witanie przybyłych do kościoła oraz specjalne występy muzyczne.

Zaliczenie

Zuch opisze, na czym polega praca poszczególnych urzędników zborowych oraz zadania, które wykonały. Zaliczenie może mieć formę wypowiedzi ustnej lub pracy plastycznej.

III. Świat przyrody

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Przyjaciel zwierząt.*

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Przyjaciel zwierząt*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

PRZYJACIEL ZWIERZĄT

1. Wykonaj jedno z poniższych zadań:
   - Zatroszcz się o zwierze lub ptaka przez 4 tygodnie:
     – karm je i zadbaj o świeżą wodę;
     – utrzymuj jego posłanie w czystości.
   - Przez 4 tygodnie wykładaj resztki żywności lub ziarna dla zwierząt lub ptaków z twojej okolicy. Uważnie je obserwuj:
     – wymień i opisz stworzenia, które skorzystały z żywności;
     – narysuj te stworzenia lub pokoloruj rysunek, który je przedstawia.
2. Naucz się rozpoznawać trzy gatunki ptaków. Obserwuj je i poznaj ich zwyczaje.
3. Naucz się rozpoznawać i opisz cechy charakterystyczne trzech ras psów i dwóch ras kotów.
4. Odwiedź jedno z poniższych miejsc i napisz sprawozdanie o tym, co tam zrobiłeś i zobaczyłeś:
   - zoo
   - muzeum historii naturalnej
   - ptaszarnia
   - hodowla zwierząt
   - gospodarstwo wiejskie
   - sklep zoologiczny.
5. Zrób karmnik dla ptaków lub zwierząt.
6. Weź udział w zabawach związanych z tematyką zwierząt.

   Zabawa 1: W zabawie udział bierze dowolna liczba zuchów. Ochotnikowi zawiesza się na plecach kartkę z ilustracją, ewentualnie nazwą zwierzęcia, tak, aby nie wiedział, jakie to zwierzę. Pozostali uczestnicy zabawy ustawiają się wokół niego. Dziecko z kartką na plecach zadaje różne pytania, aby dowiedzieć się, jakim jest zwierzęciem. Pozostali mogą odpowiadać tylko: tak i nie (przykładowe pytania: czy mam futerko?, czy lubię wodę?, czy umiem chodzić po drzewach? itp. lub w przypadku starszych: czy jestem ssakiem?, czy oddycham skórą?).

   Zabawa 2: Do zabawy potrzebna jest zabawka – najlepiej lokomotywa, ewentualnie samochód. Prosimy wszystkich uczestników, aby siedli w zwartym kręgu. Jedno z dzieci otrzymuje lokomotywę, którą musi przesunąć przed sobą do następnego dziecka. Wszyscy uczestnicy podają sobie po kolei lokomotywę i głośno recytują wierszyk:

   „Jedzie pociąg i na stacjach często staje. Czy odgadniesz, jakie zwierzę często taki głos wydaje?" Na to hasło zuch, przy którym zatrzymała się lokomotywa, musi zacząć naśladować odgłos jakiegoś zwierzaczka. Pozostałe dzieci powtarzają ten odgłos, a następnie wspólnie zgadują, co to za zwierzę. Jeśli nie dysponujemy lokomotywą, możemy użyć samochodu, a wierszyk lekko modyfikujemy: „Jedzie auto, na przystankach często staje. Czy odgadniesz, jakie zwierzę często taki głos wydaje?". Gdy skończą się nam pomysły na odgłosy zwierząt, można naśladować zachowanie jakiegoś zwierzaka – jest to nieco trudniejsze, ale urozmaica zabawę.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Przyjaciel zwierząt.*

Materiały pomocnicze dla *Pracowitej Pszczoły*

UWAGA: Korzystanie z materiałów wymienionych poniżej nie jest obowiązkowe – to jedynie propozycja. Nie wszystkie materiały będą dostępne w krajowym Kościele — w takim przypadku zastąp zaproponowane pozycje innymi, do których masz dostęp.

Materiały do działu: WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Historie i teksty biblijne

Józef i Potyfar (Rdz 39-41)

Przypowieść o talentach (Mt 25,14-30)

Koh 9,10 „Na co natknie się twoja ręka, abyś to zrobił…"

Łk 16,10 „Kto jest wierny w najmniejszej sprawie…"

Kol 3,23 „Cokolwiek czynicie, z duszy czyńcie…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy (Review and Harald)

„The Wise May Bring Their Learning" Nr 148

„I Want to Be" Nr 124

Kids Sing Praise (Brentwood Publishing)

„With My Whole Heart" Nr 69

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu (Znaki Czasu)

„Dzieci, chwalcie Zbawcę" Nr 606

„Chcę za Tobą iść" Nr 625

TAK! Pragnę wielbić Cię! (ORION plus)

„Gdy głupi mąż" Nr 125

„Ty jesteś Bogiem mym" Nr 476

„Wejdź w serce me" Nr 507

Cytaty E.G. White

„Nigdy nie lekceważcie znaczenia małych spraw. Małe sprawy decydują o rzeczywistej dyscyplinie życia. To w małych sprawach dusza jest uczona, by mogła wzrastać na podobieństwo Chrystusa albo nosić piętno zła" (*Jak wychować dziecko?*, s. 94).

„Zwracam się do was, młodzi – bądźcie wierni. Zaangażujcie serce w działanie. Nie naśladujcie leniwych, którzy służą połowicznie. (…) Tak długo, jak nie doceniacie znaczenia wierności w małych obowiązkach, wasze budowanie charakteru nie będzie zadowalające" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 112).

II. Umacniam swoje przekonania

Patrz: Dodatek 2 – „Certyfikat Czytelnika".

Materiały do działu: MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Historie i teksty biblijne

Eliasz i kruki (1 Krl 17,1-16)

Jezus ucisza burzę (Mk 4,35-41; Łk 8,22-25)

Przypowieść o zgubionym groszu (Łk 15,8-10)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

Stworzenie

„Can You Imagine" Nr 29

„Can You Count the Stars?" Nr 35

„This Is a Lovely World" Nr 52

Pasterz

„The Lord Is My Shepherd" Nr 48

Niebo

„Do Lord" Nr 91

„Jesus Is Coming Again" Nr 92

„When He Cometh" Nr 93

Piosenki po polsku

Stworzenie

Śpiewajmy Panu

„Boża miłość" Nr 609

„Bóg miłością jest!" Nr 610

„Każdy człowiek" Nr 621

„Czyń tak, jak kwiatki" Nr 624

„Czy wiesz?" Nr 632

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Wiem, kto uczynił wiatr" Nr 521

Pasterz

Śpiewajmy Panu

„Znam owieczkę" Nr 611

„Jezus, dobry Pasterz" Nr 618

„Wielka radość" Nr 633

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Choć jestem nieduży" Nr 57

„Pan jest Pasterzem moim (1)" Nr 344

„Pan jest Pasterzem moim (2)" Nr 345

Niebo

Śpiewajmy Panu

„Gdy nasz Zbawca" Nr 614

„To takie proste" Nr 630

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Alleluja, Pan blisko jest" Nr 8

„Czekam na ten dzień" Nr 80

„O… Niebo jest w sercu mym" Nr 310

„Pan Jezus przyjdzie" Nr 347

Literatura

Dorośli

Lantry, Eileen, *A Family Guide to Sabbath Nature Activities*, Pacific Press, s. 49-62.

White, Ellen G., *Patriarchowie i porocy*, Znaki Czasu.

White, Ellen G., *Życie Jezusa*, Znaki Czasu.

Creation Numbers, Felt Set, Sun World Graphics.

Second Coming, Felt Set, NAD Distribution Center.

23rd Psalm, Teaching Posters, Marvel.

Be Happy, Standard.

God Loves You, Standard.

The Lord Is Your Shepherd, Standard.

Dzieci

Berry, Nancee, *At Home With Jesus*.

Berry, Nancee, *Jesus Cares For Me*.

Berry, Nancee, *When Jesus Comes*.

Maxwell, Arthur, *The Bible Story*, vols. 1–10, Pacific Press.

Rau, Lois E., *You Live on a Very Special Planet*, Pacific Press.

Rau, Lois E., *A Very Special Day*, Pacific Press.

Stump, Gladys Sims, *The Bible Tells Me About When Satan Tried to Rule*.

II. Jego wiadomość dla mnie

Teksty biblijne

Rdz 1,1 „Na początku…"

Ps 34,8 „Anioł Pański zakłada obóz…"

Mt 19,14 „ Lecz Jezus rzekł: Zostawcie dzieci w spokoju…"

Mt 28,20 „A oto Ja jestem z wami…"

J 10,27.28 „Owce moje głosu mojego słuchają…"

Rz 8,38.39 „Albowiem jestem tego pewien, że ani śmierć…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Jesus Loves Me" Nr 27

„O, How He Loves You and Me" Nr 28

„I Am So Glad" Nr 30

„Anywhere With Jesus" Nr 45

„God Knows Me" Nr 47

„All Through the Day" Nr 49

Kids Sing Praise

„He's Got the Whole World" Nr 4

„Jesus Loves the Little Children" Nr 27

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu

„Boża miłość" Nr 609

„Bóg miłością jest!" Nr 610

„Czy wiesz, kto cię miłuje?" Nr 612

„Jezus mnie kocha" Nr 615

„Każdy człowiek" Nr 621

„Jezus kocha małe dzieci" Nr 622

„Wróbelki małe kocha Bóg" Nr 627

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Boży pokój jak rzeka" Nr 35

„Bóg kocha mnie takiego" Nr 42

„Ha, ha, ha, Halleluja" Nr 145

„Miłość Twa tak cudowna jest" Nr 248

Cytaty E.G. White

„Jedynie pewność obecności Bożej rozprasza wszelkie obawy, które delikatnemu dziecku mogą życie uczynić ciężarem" (*Wychowanie*, s. 179).

„Ojcowie i matki powinni uczyć swoje małe dzieci i młodzież miłości Jezusa. Niech pierwsza pieśń, jakiej nauczy się dziecko, będzie o Chrystusie" (*Jak wychować dziecko?*, s. 358).

Literatura

Dorośli

Rhymes and Crafts: *Discovering God's Love*, Rainbow Books.

Dzieci

Schaffer, N. J. Makovsky, *I Love Jesus*, Jesus Loves Me, Pacific Press.

III. Jego moc w moim życiu

Historie i teksty biblijne

Eliasz na górze Karmel (1 Krl 18)

Paweł i Sylas w więzieniu (Dz 16,19—34)

Modlitwa Pańska (Mt 6,9-13)

Ps 95,6 „Klęknijmy przed Panem, który nas uczynił!"

Ps 145,18 „Bliski jest Pan wszystkim, którzy go wzywają…"

1 Tes 5,17 „Bez przestanku się módlcie".

Jk 5,16 „Wiele może usilna modlitwa sprawiedliwego".

1 J 5,14.15 „Taka zaś jest ufność, jaką mamy do niego…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Whisper a Prayer" Nr 96

„With Folded Hands" Nr 97

„A Little Talk With Jesus" Nr 98

„The Lord's Prayer" Nr 99

„The Lord Hears Me" Nr 105

„Into My Heart" Nr 125

Kids Sing Praise

„Standing in the Need of Prayer" Nr 64

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu

„Dzieci, chwalcie Zbawcę" Nr 606

„Dzwoni dzwon" Nr 607

„O, drogi Zbawco" Nr 613

„Czyń tak, jak kwiatki" Nr 624

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Jesteś radością mojego życia" Nr 173

„Jeśli radość" Nr 184

„Jeśli smutek w sercu masz" Nr 185

„Jezus jest tu" Nr 198

„On może" Nr 311

„W każdym dniu" Nr 526

Cytaty E.G. White

„Uczcie je oczekiwać siły od Boga. Mówcie im, że On słyszy ich modlitwy. (...) Prowadźcie je do jedności z Panem, a wówczas one będą miały siłę, by odeprzeć najsilniejszą pokusę" (*Jak wychować dziecko?*, s. 125).

„W każdym chrześcijańskim domu Bóg powinien być uczczony przez poranne i wieczorne nabożeństwa uwielbienia oraz modlitwy. Dzieci powinny być uczone, jak szanować i czcić czas modlitwy" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 110).

„Jezus zna potrzeby dzieci i lubi słuchać ich modlitw. Nakłońcie dzieci, aby odłączyły się od świata i wszystkiego, co odwraca ich uwagę od Boga. Niech poczują, że są sam na sam z Bogiem. (…) Dzieci, proście Boga, aby uczynił dla was to, czego sami dla siebie uczynić nie możecie. Powiedzcie Jezusowi wszystko. (…) Jeśli prosicie o rzeczy, które są konieczne dla dobra waszej duszy, wierzcie, że je otrzymacie" (*Chrześcijański dom*, s. 186–187).

Literatura

Dorośli

White, Ellen G., *Wychowanie*, Znaki Czasu, ss. 178–183.

White, Ellen G., *Poselstwo do młodzieży*, Znaki Czasu, ss. 11–113.

Dzieci

Groomer, Vera, *Quiet Because*.

Groomer, Vera, *Talking to My Friend Jesus*, Review and Herald.

Ricchiuti, Paul, *My Very Best Friend*, Pacific Press.

Materiały do działu: JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Historie i teksty biblijne

Mefiboszet (2 Sm 9)

Elizeusz i wdowa z synami (2 Krl 4)

Adopcja Estery (Est 2,5-7)

Prz 17,17 „Przyjaciel zawsze okazuje miłość…"

J 15,12 „Takie jest przykazanie moje, abyście się wzajemnie miłowali…"

Flp 4,19 „A Bóg mój zaspokoi wszelką potrzebę waszą…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Alone We Could Not Learn to Read" Nr 31

„God Bless Families" Nr 138

„Family of God" Nr 139

Piosenki po polsku

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Dobrze jest kochać brata" Nr 93

„Klaśnij w dłoń" Nr 222

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Historie i teksty biblijne

Szczęście/zadowolenie:

Ps 144,15

Prz 29,18

J 13,17

Radość/entuzjazm (Miriam):

Wj 15,20.21

Gniew/nienawiść (Kain, Haman):

Mt 5,44

Prz 14,17

Prz 16,32

Ef 4,26.31

Strach (Dawid i Goliat, Estera, Gedeon):

Ps 56,3

Joz 1,9

Wstyd/zakłopotanie (Piotr):

2 Krn 7,14

Rz 1,16

Smutek (Hiob):

Ps 30,4.6

Ps 34,19.20

Ps 126,5

Zazdrość/pożądanie (bracia Józefa, Achab i i winnica):

Wj 20,17

Kol 3,2

Jk 3,16

Zniechęcenie (Józef w więzieniu, Jan na Patmos):

Rz 8,28

Prz 24,10

Zmartwienie:

Mt 11,28

Prz 3,5.6

Narzekanie/marudzenie (Bóg zsyła przepiórki):

Flp 2,14

Flp 4,11

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Fill Your Heart With Joy" Nr 3

„Peace, Perfect Peace" Nr 44

„Smile" Nr 107

„I've Got Peace Like a River" Nr 108

„I Have the Joy" Nr 109

„Trust in the Lord" Nr 111

„Dare to Be a Daniel" Nr 116

Kids sing Praise

„Kumbayah" Nr 3

„Sunshine Mountain" Nr 43

„Grumblers" Nr 47

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu

„Miej słoneczko w sercu" Nr 620

„Mały płomyczek" Nr 626

„Wielka radość" Nr 633

„Nam śpiew upiększa życie" Nr 634

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Kumbaja" Nr 233 (śpiewając w każdej kolejnej zwrotce o innym uczuciu)

„Boży pokój jak rzeka" Nr 35

„Choć jestem nieduży" Nr 57

„Dotknął mnie dziś Pan" Nr 99

„Gdy Boży Duch wypełnia mnie" Nr 120

„Jesteś radością mojego życia" Nr 173

„Jeśli jesteś dziś szczęśliwy" Nr 180

„Jeśli radość" Nr 184

„Jeśli smutek w sercu masz" Nr 185

„Nade mną słońce" Nr 264

„Wejdę do Jego bram" Nr 505

Cytaty E.G. White

„Nie można pójść za Chrystusem, jeśli nie zaprzestanie się zaspokajania nieodrodzonych skłonności i nie wykaże się determinacji, by być posłusznym Bogu" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 116).

„Bez Jego pomocy nie będą w stanie panować nad namiętnościami i pragnieniami. W Chrystusie jest pomoc, której potrzebują..." (*Jak wychować dziecko?*, s. 342).

Literatura

Dorośli

Do Bisignano, Judy, *Feelings, Good Apple* (karty pracy dla dzieci).

Dzieci

Wilt, Joy, *Handling Your Ups and Downs*, Word.

Wilt, Joy, *Saying What You Mean*, Word.

When I Feel Sad, When I Feel Hurt itp., Warner Press (Seria Wesołych Naklejek).

III. Dbam o moje ciało

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności *Znawca zdrowia*, znajdują się w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

Materiały do działu: MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Historie i teksty biblijne

Pierwsza rodzina (Rdz 2)

Rodzina Jezusa (Łk 2)

Ps 68,7 „Bóg samotnym daje dom na mieszkanie..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God Bless Families" Nr 138

Kids Sing Praise

„He's Got the Whole World" Nr 4

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu

„Rodzinny domu mój" Nr 497

„Do Ciebie, Panie" Nr 500

„Szczęśliwy dom" Nr 501

„Błogosław nasz dom" Nr 502

Cytaty E.G. White

„Więzy rodzinne są najsilniejsze, najdelikatniejsze i najświętsze ze wszystkich, jakie istnieją na ziemi" (*Śladami Wielkiego Lekarza*, s. 145).

Literatura

Dorośli

Bisignano, Judy, *Appreciation, Good Apple* (karty pracy dla dzieci).

Bisignano, Judy, *Belonging, Good Apple* (karty pracy dla dzieci).

Dzieci

Horlacher, Bill and Kathy, *I'm Glad We're a Family,* Standard (seria książek).

Wilt, Joy, *The Nitty Gritty of Family Life*, Word.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Historie i teksty biblijne

Samson (Sdz 13-16)

Miriam pilnuje Mojżesza (Wj 2)

Dawid dba o owce (1 Sm 16)

Chłopiec Jezus (Łk 2)

Wj 20,12 „Czcij ojca swego i matkę swoją…"

Ef 6,1—3 „Dzieci, bądźcie posłuszne rodzicom swoim w Panu..."

Prz 3,11.12 „Kogo bowiem Pan miłuje, tego smaga…"

Prz 1,8 „Synu mój, słuchaj pouczenia swojego ojca…"

Ps 19,8 „Zakon Pana jest doskonały…"

Hbr 13,17 „Bądźcie posłuszni przewodnikom waszym…"

Ga 6,2 „Jedni drugich brzemiona noście…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Happy Home" Nr 136

„Join With Us" Nr 20

„We Are His Hands" Nr 129

„God Bless Families" Nr 138

Kids Sing Praise

„Grumblers" Nr 47

„I'll Be a Sunbeam" Nr 52

Piosenki po polsku

Śpiewajmy Panu

„Dzwoni dzwon" Nr 607

„Przyjacielu dzieci" Nr 608

„Dla Pana" Nr 616

„W czasie mych dziecinnych lat" Nr 617

„Miej słoneczko w sercu" Nr 620

„Chcę za Tobą iść" Nr 625

„Mały płomyczek" Nr 626

Cytaty E.G. White

„Wprowadzajcie zasady domowe w mądrości i miłości, a nie żelazną rózgą. Dzieci będą odpowiadały chętnym posłuszeństwem na zasady miłości" (*Counsels for Parents, Teachers, and Students*, s. 114).

„Każda zasada powinna być tak przedstawiona uczniom, aby byli oni przekonani o jej słuszności. Będą oni wtedy czuli, że funkcjonujące przy ich współudziale prawa są przestrzegane.

Zasady nie powinny być zbyt liczne, a raz ustanowione, muszą być konsekwentnie egzekwowane" (*Wychowanie*, s. 204).

„Karność ma na celu nauczenie dziecka panowania nad sobą. Stanowczość i opanowanie są konieczne przy prawidłowym wychowaniu. Z chwilą gdy dziecko zaczyna pojmować, powinno się je wdrażać do posłuszeństwa. Całe postępowanie z dzieckiem powinno przekonać je, że posłuszeństwo jest rzeczą słuszną i rozsądną. Pomóżcie mu zrozumieć, że wszystko na świecie podlega jakiemuś prawu, a nieposłuszeństwo przynosi w konsekwencji nieszczęście i cierpienie" (*Jak wychować dziecko?* s. 162).

„Gdyby pouczono dzieci, że skromny krąg codziennych obowiązków jest kierunkiem wyznaczonym przez Pana, że jest szkołą, w której mają wychować się do wiernej i skutecznej służby, o ile przyjemniejsze i zacniejsze wydawałoby się im każde zajęcie!" (*Chrześcijański dom*, s. 178).

„Dzieci można nauczyć, gdy są jeszcze małe, aby codziennie wypełniały swoje drobne obowiązki. Każde dziecko powinno mieć jakieś określone zadanie do wykonania, za które jest odpowiedzialne przed rodzicami lub opiekunami. W ten sposób od młodości nauczą się pracy" (*Chrześcijański dom*, s. 178).

„Wierna matka nie może być i nie będzie (...) domową niewolnicą spełniającą kaprysy swoich dzieci i pozwalającą im unikać pracy" (*Jak wychować dziecko?*, s. 256).

Literatura

Dorośli

Anderson, Jean, *Seven Days to Better Discipline*.

Bisignano, Judy, *Cooperating, Good Apple* (karty pracy dla dzieci).

Dzieci

Ashton, Leila, *Today Is Sabbath*.

Hare, Eric B., *The Naughty Chick*.

Hare, Eric B., *The Nitty Gritty of Family Life*, Word.

Kotrba, Danella Groomer, *God's Helper.*

Kraemer, Bonita, *Rules Mean Happiness*.

Wilt, Joy, *A Kid's Guide to Handling Parents,* Word.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności *Znawca bezpieczeństwa* znajdują się w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

Materiały do działu: MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Historie i teksty biblijne

Dawid i Jonatan (1 Sm 18-20)

Ps 1,1 „Szczęśliwy mąż, który nie idzie za radą bezbożnych..."

Prz 16,28 „Oszczerca skłóca ze sobą przyjaciół..."

Prz 17,17 „Przyjaciel zawsze okazuje miłość..."

Prz 18,24 „Niejeden przyjaciel jest bardziej przywiązany niż brat"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Smile, Smile, Smile" Nr 107

„I Would Be True" Nr 117

„Cross Over the Road" Nr 131

Kids Sing Praise

„Grumbler" Nr 47

„I'll Be a Sunbeam" Nr 52

Piosenki po polsku

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Dobrze jest kochać brata" Nr 93

„Gdy Boży Duch wypełnia mnie" Nr 120

„Jeśli smutek w sercu masz" Nr 185

„Klaśnij w dłoń" Nr 222

„Ogniska blask" Nr 298

„Otwórz me oczy" Nr 325

Cytaty E.G. White

„Chrześcijańska towarzyskość jest zbyt mało pielęgnowana wśród ludu Bożego. Ta dziedzina kształcenia nie powinna być zaniedbywana czy zarzucana w naszych szkołach" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 301).

Literatura

Dzieci

Bible in Living Sound: *David and Jonathan*, Chapel Records.

Groomer, Vera, *Kind Kristy*, Review and Herald.

Kotrba, Dannella Groomer, *God's Helper*, Review and Herald.

Silverstein, Shel, *The Giving Tree*.

Wilt, Joy, Needing Each Other, *A Kid's Guide to Making Friends*, Word.

II. Świat innych ludzi

Historie i teksty biblijne

Samuel (1 Sm 1-3)

Ps 73,16.17 „Chciałem to tedy zrozumieć, lecz niezwykle trudne mi się to wydało…"

Iz 56,7 „Wprowadzę na moją świętą górą…"

Mt 18,19 „Jeśliby dwaj z was na ziemi uzgodnili…"

Hbr 10,25 „Nie opuszczając wspólnych zebrań naszych…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„The Family of God" Nr 139

„Blest Be the Tie That Binds" Nr 140

„We Are the Church" Nr 141

„What Joy It Is to Worship Here" Nr 142

„We Are the Church, Everyone" Nr 143

„I Was Glad" Nr 144

„This Is God's House" Nr 145

Piosenki po polsku

TAK! Pragnę wielbić Cię!

„Czy wy wiecie?" Nr 86

„Jezus jest tu" Nr 198

„Oto jest dzień" Nr 322

„Pan łączy nas" Nr 354

„Uchwyćmy się za ręce" Nr 489

„Zgromadzamy się dla Ciebie" Nr 561

Cytaty E.G. White

„Pan pragnie, byśmy rozumieli, że mamy ukształtować u naszych dzieci właściwy stosunek do świata, Kościoła i rodziny" (*Jak wychować dziecko?*, s. 71).

Literatura

Dzieci

Davis, Susan, *I Chosse to Belong*, Review and Herald.

III. Świat przyrody

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności *Przyjaciel zwierząt* znajdują się w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

Część IV

Promyczek

Karta zaliczeniowa na stopień: *Promyczek* 59

Wymagania podstawowe 60

Mój Bóg 63

Ja sam 73

Moja rodzina 77

Mój świat 82

Materiały pomocnicze dla *Promyczka* 87

Promyczek – KARTA ZALICZENIOWA

Wiek: 7 LAT

Imię i nazwisko: .....

Data rozpoczęcia próby na stopień .....

Data zakończenia próby na stopień .....

Wymaganie	Zaliczenie
WYMAGANIA PODSTAWOWE	
I. Jestem odpowiedzialnym zuchem Zna na pamięć Prawo Zuchowe i deklaruje chęć wypełniania go w swoim życiu. **II. Umacniam swoje przekonania** Zdobył(a) Certyfikat Czytelnika *Promyczka*.	I. ..... II. .....
MÓJ BÓG	
I. Jego plan, by mnie zbawić **A.** Wykonał(a) wykres wydarzeń biblijnych z życia Jezusa: • Narodziny • Życie • Śmierć • Zmartwychwstanie ALBO • wziął (wzięła) udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce. **B.** Narysował(a) lub opowiedział(a) historię o kimś, kto doświadczył radości bycia zbawionym przez Jezusa. **II. Jego wiadomość dla mnie** **A.** Nauczył(a) się na pamięć dwóch wybranych wersetów mówiących o zbawieniu w Jezusie i wyjaśnił(a) ich znaczenie: • Mt 22,37–39 • 1 J 1,9 • Iz 1,19 • Rz 6,23 **B.** Wymienił(a) dwie główne części Biblii oraz cztery Ewangelie. **C.** Zdobył(a) sprawność: *Przyjaciel Jezusa*. **III. Jego moc w moim życiu** **A.** Spędza regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zapytał(a) trzy osoby, dlaczego studiują Biblię.	I A. ..... I B. ..... II A. ..... II B. ..... II C. ..... III A. ..... III B. .....
JA SAM	
I. Jestem niepowtarzalny Wykonał(a) „szkic samego siebie". Ozdobił(a) go zdjęciami lub rysunkami i napisał(a) dobre rzeczy o sobie. **II. Umiem dokonywać mądrych wyborów** Zagrał(a) w grę „Co, jeśli?". **III. Dbam o moje ciało** Zdobył(a) sprawność: *Fitness*.	I. ..... II. ..... III. .....
MOJA RODZINA	
I. Mam rodzinę Poprosił(a) każdego członka rodziny, aby podzielił się swoimi ulubionymi wspomnieniami. **II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem** Opowiedział(a), jak Jezus może pomóc uporać się z nieporozumieniami. Zrobił(a) to odgrywając scenki, używając kukiełek lub w inny sposób. **III. Rodzina uczy mnie samodzielności** Zdobył(a) sprawność: *Bezpieczeństwo drogowe*.	I. ..... II. ..... III. .....
MÓJ ŚWIAT	
I. Świat przyjaciół Zdobył(a) sprawność: *Dobre maniery*. **II. Świat innych ludzi** **A.** Wraz z zastępem wziął (wzięła) udział w wycieczce po okolicy, następnie zrobił(a) listę rzeczy pozytywnych i negatywnych, które zuchy zaobserwowały. **B.** Wspólnie z innymi wybrał(a) z tej listy coś, co można wraz z zastępem zrobić na rzecz swojego środowiska i wziął (wzięła) udział w realizacji tego projektu. **III. Świat przyrody** Zdobył(a) sprawność: *Miłośnik przyrody*.	I. ..... II A. ..... II B. ..... III. .....

Promyczek – WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Wymagania

Nauczyć się na pamięć *Prawa Zuchowego*; zadeklarować chęć wypełniania go w swoim życiu.

PRAWO ZUCHOWE

Z pomocą Jezusa:

- **Będę posłuszny.**
- **Będę czysty.**
- **Będę szczery.**
- **Będę uprzejmy.**
- **Będę pełny szacunku.**
- **Będę uważny.**
- **Będę pomocny.**
- **Będę pogodny.**
- **Będę rozważny.**
- **Będę pobożny.**

Informacje ogólne

Prawo Zuchowe ukazuje dzieciom zestaw prostych zasad, których przestrzeganie ułatwi im dokonywanie słusznych wyborów i podejmowanie dobrych działań. Może ono także posłużyć jako punkt wyjścia do rozważań, jak pragnie postępować człowiek, który kocha Jezusa. Prawo jest ideałem, do którego zmierzamy z miłości do Jezusa, a nie w celu uzyskania jej. Tylko stała pomoc Jezusa i Jego moc umożliwia dzieciom (i dorosłym) zachowanie Prawa.

Będę posłuszny – oznacza to, że zuch będzie uległy wobec rodziców; fragment na temat posłuszeństwa (Ef 6,1) jest jednym z nielicznych w Biblii skierowanych specjalnie do dzieci. „Jedną z pierwszych rzeczy, jakiej dziecko musi się nauczyć, jest posłuszeństwo" (E.G. White, Jak wychować dziecko?, s. 60).

Będę czysty – oznacza to, że zuch będzie utrzymywać swoje życie w czystości poprzez świadome wybieranie tylko tych rzeczy, które mają dobry wpływ na jego umysł i ciało.

Będę szczery – oznacza to, że zuch będzie uczciwy i prawy w nauce, pracy i zabawie oraz wobec swojej rodziny, przyjaciół, innych ludzi, a także Boga.

Będę uprzejmy – oznacza to, że zuch będzie taktowny, delikatny i wrażliwy nie tylko wobec do osób, które lubi, ale także wobec każdego innego człowieka i całego stworzenia Bożego.

Będę pełny szacunku – oznacza to, że zuch będzie okazywał szacunek, przede wszystkim w stosunku do autorytetów, które Bóg nad nim ustanowił, ale także względem każdej osoby, którą Bóg stworzył na Swój obraz. Szacunek wymaga uznania wartości każdej osoby i uprzejmości wobec niej.

Będę uważny – oznacza to, że zuch będzie zwracał szczególną uwagę na to, co dzieje się wokół niego, zwłaszcza w odniesieniu do posłuszeństwa Bogu oraz uczuć i potrzeb innych ludzi.

Będę pomocny – oznacza to, że zuch będzie poszukiwał możliwości pomagania w domu i w szkole. Prawdziwa pomoc nie może być niesiona z niechęcią, ale ma być to akt, który drugiej osobie przyniesie szczęście, Jezusowi radość, a sobie samemu korzyść, ponieważ w ten sposób stajemy się lepszymi ludźmi.

Będę pogodny – oznacza to, że zuch będzie pielęgnował poczucie wdzięczności za wszystkie rzeczy i możliwości, które otrzymuje, a nie będzie rozpamiętywać spraw, które mu się nie podobają. Oznacza to także takie działanie, aby spowodować uśmiech na czyjejś twarzy, radość w czyimś głosie oraz zachęcić inne osoby do wdzięczności.

Będę rozważny – oznacza to, że zuch będzie z mądrością patrzył na otaczający go świat, wykazując roztropność i ostrożność, a jednocześnie troskliwość i delikatność w stosunkach z innymi.

Będę pobożny – oznacza to, że zuch okaże najwyższy szacunek i cześć względem Boga; obejmuje to mówienie szeptem i spokojne poruszanie się w miejscu nabożeństw, odpowiednie obchodzenie się z Biblią jako najważniejszą ze wszystkich ksiąg, zamykanie oczu czy zajmowanie odpowiedniej postawy podczas rozmowy z Bogiem.

Wskazówki metodyczne

- Zapoznając dzieci z Prawem Zuchowym wyjaśnij im, co ono oznacza, dlaczego jest tak ważne oraz w jaki sposób odnosi się ono do ich życia.
- Wprowadzaj Prawo Zuchowe jeden punkt po drugim, przeznaczając na to kilka minut na początku lub na końcu zbiórki, omawiając je i odpowiednio ilustrując. Historie biblijne oraz pieśni odpowiednie dla każdego punktu Prawa zaproponowane są w Materiałach pomocniczych dla Promyczka. (Wiele punktów Prawa Zuchowego jest powiązanych z innymi wymaganiami, dlatego mogą być one wprowadzone i zaliczone w połączeniu z nimi).
- W Dodatku 3 opisanych jest wiele metod nauki wersetów biblijnych, które mogą być pomocne we wprowdzaniu Prawa Zuchowego.
- Powtarzaj Prawo i Przyrzeczenie Zuchowe na początku każdej zbiórki, od czasu do czasu rozmawiając na temat ich znaczenia – w sposób zaplanowany, ale i spontaniczny. To zachęci dzieci do podejmowania codziennie decyzji, aby żyć według Prawa i Przyrzeczenia Zuchowego.
- Powieś tekst Prawa Zuchowego w widocznym miejscu, aby dzieci mogły odnosić się do niego w dowolnym czasie.
- Więcej informacji na temat interpretacji Prawa Zuchowego znajdziesz w Dodatku 1.

Zaliczenie

Zuch powtórzy *Prawo Zuchowe* za zastępowym i zadeklaruje chęć wypełniania go w swoim życiu.

II. Umacniam swoje przekonania

Wymagania

Zdobyć *Certyfikat Czytelnika Promyczka*.

Informacje ogólne

Certyfikat Czytelnika Promyczka jest przyznawany zuchom, które przeczytają lub zostaną im przeczytane wymienione niżej pozycje:

1. Dwa rozdziały Ewangelii Marka w prostym, współczesnym przekładzie Biblii,
2. Dwie wybrane książki z następujących dziedzin:
    - Działalność Pana Jezusa
    - Funkcjonowanie organizmu ludzkiego
    - Rodzina
    - Przyroda
    - Misja

Wymagania na *Czytelnika Promyczka* obejmują szczególnie zagadnienia zawarte w programie zuchowym. Książki należy dobrać tak, aby były łatwo dostępne w Kościele w naszym kraju.

Wskazówki metodyczne

- Pozycje te może przeczytać dziecku rodzic, nauczyciel, zastępowy, starszy zuch, harcerz lub dziadkowie. W Dodatku 2 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w zdobywanie przez ich dziecko Certyfikatu Czytelnika.
- Listy lektur powinny być podane na początku roku zuchowego tak, aby czytanie mogło zakończyć się przed wakacjami.
- Jest wiele wartościowych pozycji, które podejmują wyżej wymienione zagadnienia w sposób przystępny i zgodny z prawdą, jednak zanim włączysz jakąś nową książkę do listy lektur, przeczytaj ją uważnie, aby określić, czy jej treść jest właściwa dla tej grupy wiekowej oraz czy propaguje ona chrześcijańskie przekonania i normy (patrz: Dodatek 2, Kryteria doboru lektur).
- Prostym sposobem motywującym zuchy do czytania książek może być tworzenie „łańcucha czytelniczego": każdy, kto ukończy czytanie jakiejś pozycji, doda swoje ogniwo. Przygotuj ogniwa z wyszczególnionym miejscem na tytuł książki, temat przewodni oraz imię i nazwisko dziecka i skseruj je na kolorowym papierze. Pojedyncze ogniwa można skleić tak jak prawdziwy łańcuch. Można też wyciąć je w specjalnym kształcie (np. pszczółki lub uśmiechnięte buzie) i rozwiesić na ścianie w harcówce (patrz: Dodatek 2, „Łańcuch czytelniczy").
- Wzory Certyfikatów Czytelniczych znajdują się również w Dodatku 2.

Zaliczenie

Zuch przedstawi Kartę Czytelniczą (przykładowa Karta znajduje się w Dodatku 2) podpisaną przez rodzica, z podanymi tytułami książek i ich tematami przewodnimi lub streści zastępowemu każdą książkę.

Promyczek – MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Wymagania

A. Wykonać wykres wydarzeń biblijnych z życia Jezusa:

- Narodziny
- Życie
- Śmierć
- Zmartwychwstanie

ALBO

Wziąć udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy).

B. Narysować lub opowiedzieć historię o kimś, kto doświadczył radości bycia zbawionym przez Jezusa.

Informacje ogólne

Wymagania na stopień *Promyczka* bazują na wiedzy związanej ze zdobywaniem poprzedniego stopnia – *Pracowitej Pszczoły*, gdzie główny akcent położony był na miłość Jezusa i Jego opiekę względem dzieci oraz poznanie Jego planu ratunku od zła. Podstawowe pojęcia zaakcentowane w wymaganiach na stopień Promyczka to brzydota grzechu i zła, potrzeba przebaczenia naszych grzechów przez Jezusa oraz Jego pomoc w pokonaniu ich.

Przyjście Jezusa na Ziemię jest jednym z najbardziej niezwykłych wydarzeń w historii wszechświata. Syn Boży przyszedł w ciele człowieka i cierpiał straszne skutki grzechu, aby zbawić grzeszników, którzy zniszczyli Jego świat poprzez nieposłuszeństwo wobec Niego. Postanowił urodzić się jako dziecko biednej rodziny, aby pokazać nam, jaki jest Bóg i jakie może się stać nasze życie, gdy będziemy Go naśladowali. Traktował ludzi z miłością, karmiąc ich, uzdrawiając i w pasjonujący sposób opowiadając o Jego wspaniałym planie ratowania nas od grzechu i chęci uczynienia nas częścią Jego Królestwa.

Podczas życia na ziemi Jezus na wiele sposobów okazywał Swoją miłość i przebaczenie. Te dwie niezwykłe cechy ukazał On Marii Magdalenie, czym pomógł jej zdecydować się odejść od grzechu i żyć jako czysta i szczęśliwa osoba. Choć sparaliżowany mężczyzna zachorował na skutek złych rzeczy, które zrobił, Jezus zapewnił go o przebaczeniu jego grzechów. Jezus dał mu też siłę, by mógł wstać i wieść dobre życie. Jezus opowiedział także historię o synu marnotrawnym, aby pokazać Swoim naśladowcom, że chociaż podejmują wiele niemądrych decyzji, On zawsze czeka, aby nam przebaczyć i pomóc żyć pełnią szczęścia.

Potworność grzechu ukazana została przez postawę ludzi, którzy chcieli zranić i zabić Jezusa – Syna Bożego, aby uzyskać to, czego pragnęli dla siebie. Jego śmierć na krzyżu dała Mu prawo przebaczyć nam oraz pokazała, jak naprawdę bardzo nas kocha. Powstając z martwych zademonstrował Swoją moc nad śmiercią oraz życie, jakie przyniesie wszystkim, którzy Go miłują, kiedy przyjdzie ponownie.

Wskazówki metodyczne

- Poniższy materiał zawiera instrukcję tworzenia wykresu wydarzeń biblijnych. Podobny wykres związany z historiami przedstawionymi podczas zbiórek lub zajęć szkoły sobotniej może być wykonany według tej samej instrukcji i wzbogacony ilustracjami z innych źródeł.
- Wykres wydarzeń biblijnych może być wykorzystany na trzy sposoby:
  1. Prowadzący może umieszczać ilustracje na dużym wykresie wydarzeń biblijnych powieszonym na ścianie, dodając następne po opowiedzeniu kolejnej historii. Dzieci mogą odnosić się do tego wykresu, tworząc własne wykresy lub poznając inne wydarzenia z Biblii lub z historii.

2. Prowadzący może zaproponować dzieciom praktyczne zajęcia, udostępniając pusty wykres oraz hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia), historyjki (kartoniki z krótkim opisem wydarzenia) oraz ilustracje (obrazki do pokolorowania). Znajdują się one na kolejnych stronach. Dzieciom najłatwiej będzie położyć wykres na podłodze i np. poukładać na nim hasła, historyjki i ilustracje w kolejności chronologicznej.
3. Dzieci mogą pokolorować ilustracje i wykorzystać je do stworzenia własnego wykresu lub książeczki.

- Przedstaw wykres wydarzeń biblijnych na początku zajęć. Pomoże on dzieciom zrozumieć sedno życia Jezusa, jakim było zrealizowanie planu zbawienia. Przegląd najważniejszych wydarzeń z historii Ziemi przedstawiony był w programie Pracowitych Pszczół: stworzenie, grzech i smutny początek, Jezus troszczy się o mnie dzisiaj, powtórne przyjście Jezusa i Niebo (na wykresie mogą być umieszczone ilustracje w kolorze czarno-białym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń). Niech zuchy pokolorują ilustracje do wykresu przeznaczone dla Promyczków. Dodawajcie je do wykresu wydarzeń biblijnych w trakcie opowiadania o życiu Jezusa. Na każdą z historii poświęć jedno lub więcej nabożeństw na zbiórce (nabożeństwem jest tu nazwana ta część zbiórki, która jest szczególnie poświęcona treściom duchowym).
- Historie opowiadające o życiu Jezusa w bardziej szczegółowy sposób mogą zostać przedstawione dzieciom w formie rozważań biblijnych. Szczególnie pomocne w tym, aby dzieci mogły lepiej zrozumieć skutki grzechu, ale przede wszystkim moc przebaczenia i zbawienia w Chrystusie, są opowieści o Marii Magdalenie, sparaliżowanym mężczyźnie czy synu marnotrawnym.
- Ciekawe opowiadanie o warunkach życia w czasach Jezusa sprawi, że historie te staną się dla dzieci realne. Zuchy mogą prześledzić podróże Jezusa na mapie, zbudować modele typowych domów czy wiosek z czasów Jezusa albo degustować pewne potrawy.

  Ich zrozumienie tamtych wydarzeń pogłębi się przez następującą zabawę: jedno dziecko/grupa podaje jakąś nazwę z trasy podróży Jezusa, a druga osoba/grupa ma za zadanie odnaleźć ją w 30 sekund na mapie.
- Historia Jezusa może być przedstawiona w pracy plastycznej, którą może być malowidło na ścianie, komiks, seria obrazków umieszczonych w pudełku imitującym telewizor albo seria scen namalowanych na długim arkuszu papieru, który może zostać potem powieszony w widocznym dla wszystkich miejscu (np. w holu).
- Zuchy mogą także podzielić się tą historią czy pracą plastyczną z innymi osobami lub przedstawić ją grupie podczas zbiórki, nabożeństwa lub szkoły sobotniej.

Zaliczenie

Zuch umieści ilustracje, hasła i historyjki do nich we właściwych miejscach wykresu wydarzeń biblijnych, a następnie opowie swoje doświadczenia związane z dzieleniem się z innymi radością zbawienia w Jezusie.

Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych

Poniżej opisany jest prosty sposób wykonania wykresu wydarzeń biblijnych. Jest on zaprojektowany w taki sposób, aby wykorzystać w nim mniejsze ilustracje (obrazki do pokolorowania) i hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia). Jeśli będziesz chciał wykorzystać większe ilustracje, wymiary materiałów muszą oczywiście być większe. Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych pomoże dzieciom lepiej zrozumieć historię biblijną, ponieważ są w to zajęcie zaangażowane nie tylko słuchowo i wzrokowo, ale też manualnie. Jednocześnie samodzielne tworzenie wykresu pozwala im lepiej zapamiętać chronologię wydarzeń biblijnych.

Materiały:

- Sześć arkuszy (22,5 cm x 30 cm) fioletowego papieru technicznego
- Dwa arkusze (22,5 cm x 30 cm) żółtego papieru technicznego
- Klej do papieru lub klej uniwersalny
- Ilustracje znajdujące się na kolejnych stronach lub inne wcześniej zgromadzone, aby odpowiednio zobrazować poszczególne wydarzenia
- Folia samoprzylepna lub folia do laminowania

Wykonanie:

1. Fioletowy papier sklej ze sobą końcami tak, aby uzyskać długi, wąski pasek, tak jak pokazano dalej. (Te sześć arkuszy symbolizuje 6000 lat biblijnej historii. Ciemny fioletowy kolor oznacza cierpienie Ziemi pod wpływem zła i grzechu).
2. Następnie przyklej po jednym arkuszu żółtego papieru do każdego końca fioletowego arkusza. (Żółty kolor symbolizuje czas radości i szczęścia, zanim pojawił się grzech oraz czas, gdy Jezus powróci ponownie, aby zniszczyć grzech i zabrać nas do nieba). Odetnij końcówkę każdego żółtego arkusza falistą linią. (Oznacza to, że czas trwa wiecznie w dwóch kierunkach).

   Opcjonalnie: ilustracje z życia Jezusa są mniejsze od innych, ponieważ zajmują znacznie mniej czasu w historii; można podkreślić ich wagę przez umieszczenie ich na żółtym tle.
3. Skopiuj mniejsze ilustracje oraz hasła i historyjki ich dotyczące, które znajdują się na kolejnych stronach. Niech dzieci pokolorują je, wytną i umieszczą na grubszym papierze.
4. Teraz ilustracje te mogą zostać dodane do wykresu (na przykład zawieszonego na ścianie) lub użyte w prezentacji czy zajęciach praktycznych odnoszących się do każdej z tych historii. Wykres wydarzeń biblijnych i jego części mogą być zalaminowane lub pokryte folią samoprzylepną, aby się nie zniszczyły.
5. Schemat przedstawiony poniżej pokazuje, jak należy dopasować do siebie na wykresie poszczególne historie przeznaczone dla każdego stopnia, aby tworzyły spójną całość; ilustracje z poprzedniego roku w kolorze biało-czarnym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń mogą być przymocowane na stałe do wykresu – pomoże to zuchom zrozumieć, jak te historie, które obecnie poznają, wpisują się w ogólny zarys wcześniej poznanych wydarzeń.

WYKRES WYDARZEŃ BIBLIJNYCH (rysunek poglądowy)

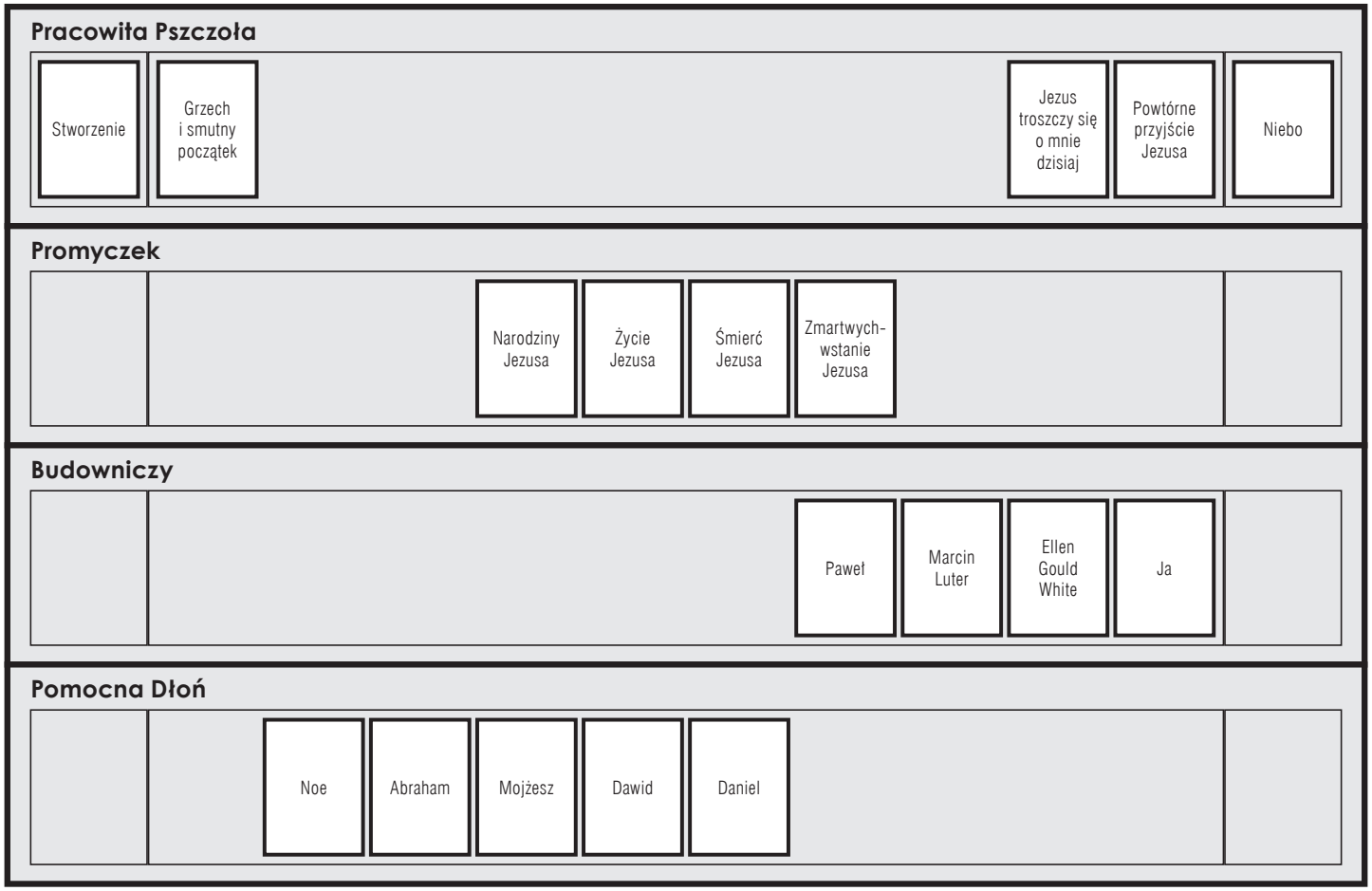



NARODZINY JEZUSA

Jezus, Syn Boży,
przybył na ziemię jako dziecko,
aby pomóc ludziom.



ŻYCIE JEZUSA

Jezus pokazał ludziom,
jak bardzo ich kocha.
Pokazał także,
jak szczęśliwi możemy być,
gdy będziemy Mu posłuszni.



ŚMIERĆ JEZUSA

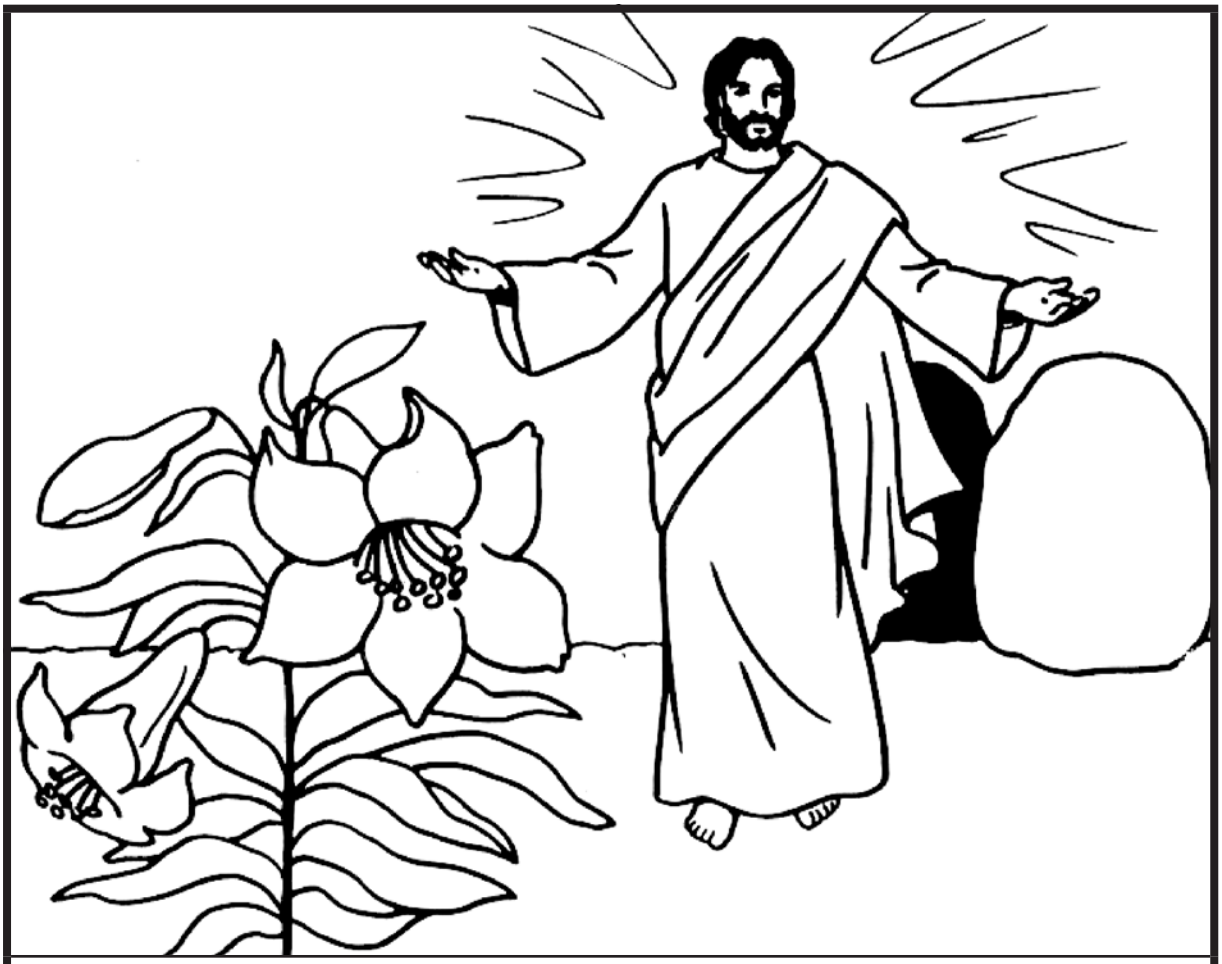

ZMARTWYCHWSTANIE JEZUSA

II. Jego wiadomość dla mnie

Wymagania

A. Nauczyć się na pamięć dwóch wybranych wersetów mówiących o zbawieniu w Jezusie i wyjaśnić ich znaczenie:
   - Mt 22,37–39
   - 1 J 1,9
   - Iz 1,19
   - Rz 6,23
   - wybór własny

B. Wymienić dwie główne części Biblii oraz cztery Ewangelie.

C. Zdobyć sprawność: Przyjaciel Jezusa.

Informacje ogólne

Wersety biblijne zostały wybrane w taki sposób, aby zuchy zdobywające stopień Promyczka dobrze rozumiały kluczowe zagadnienia, jakimi są tutaj: znaczenie i skutki grzechu oraz ofiara Jezusa złożona w akcie przebaczenia nam i uratowania nas od grzechu. Można skorzystać również z innych tekstów na ten temat.

Siedmioletnie dziecko jest gotowe, aby zrozumieć podział Biblii na rozdziały i wersety i by zacząć korzystać ze spisu treści w celu odnalezienia właściwej księgi. Dzieci trzeba zachęcać do odnajdywania właściwych wersetów i pomagać im w tym.

Wykres wydarzeń biblijnych dla Promyczków oparty jest na wydarzeniach z życia Jezusa, objawionych na kartach Ewangelii. Zuchy powinny poznać nazwy tych czterech ksiąg i zapoznać się z nimi podczas omawiania poszczególnych wydarzeń.

Dzieciom łatwiej będzie korzystać z Biblii, jeśli poznają jej dwie główne części (Stary i Nowy Testament) oraz uzmysłowią sobie, że Stary Testament odnosi się do wydarzeń przed narodzeniem Jezusa, zaś Nowy Testament opowiada o tym, co stało się w czasie, gdy Jezus żył na ziemi i po Jego wniebowstąpieniu. (Wzmocnij to zrozumienie, pokazując miejsca akcji Starego i Nowego Testamentu na wykresie wydarzeń biblijnych.)

Aby zdobyć sprawność *Przyjaciel Jezusa*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

PRZYJACIEL JEZUSA

1. Opowiedz koledze o Jezusie i o tym, jak dobry jest On dla ciebie.
2. Zaproś kolegę na spotkanie w kościele.
3. Z zastępowym lub innym dorosłym przygotuj krótkie rozważanie biblijne lub modlitwę, którymi podzielisz się tym podczas szkoły sobotniej, zbiórki lub zajęć lekcyjnych.
4. Weź udział w aktywności misyjnej (wyjście misyjne lub dzielenie się świadectwem).
5. Weź udział w obrzędzie chrztu i powiedz, co on oznacza.
6. Wyjaśnij, co znaczy być przyjacielem Jezusa i nazwij pięciu przyjaciół Jezusa występujących w Biblii.
7. Bądź uprzejmy rozmawiając z rodziną i przyjaciółmi. Opowiedz o tym, jak bycie miłym i dobrze wychowanym jest jedną z oznak bycia przyjacielem Jezusa.
8. Bądź gotowy do modlitwy przed posiłkiem i snem.

Wskazówki metodyczne

- Wersety pamięciowe może wybrać zuch z pomocą zastępowego lub sam zastępowy. Wybierz wersety, które będą najbardziej przydatne dziecku w danym momencie jego doświadczenia z Jezusem. Najważniejszym celem poznawania wersetów pamięciowych jest to, aby dziecko zrozumiało ich sens i zastosowanie w codziennym życiu.
- W Dodatku 3 zostały przedstawione różne metody nauki wersetów biblijnych.
- Dzieci lepiej zapamiętają nazwy czterech Ewangelii oraz obydwu Testamentów, gdy będziesz często się do nich odwoływać podczas pracy z wykresem wydarzeń biblijnych.

Zaliczenie

Zuch powie z pamięci i wyjaśni wybrane wersety biblijne, nazwie dwie główne części Biblii i cztery Ewangelie oraz zdobędzie sprawność Przyjaciel Jezusa.

III. Jego moc w moim życiu

Wymagania

A. Spędzać regularnie „cichy czas" z Jezusem, wypełniając Kartę „cichego czasu" z Jezusem.

B. Zapytać trzy osoby, dlaczego studiują Biblię.

Informacje ogólne

Jeśli dziecko już w młodym wieku nauczy się wyznaczać sobie codziennie czas na osobiste nabożeństwo tak, aby stało się to jego zwyczajem, w przyszłości łatwiej będzie mu uniknąć długiej i żmudnej duchowej walki o nawyk znalezienia codziennie czasu dla Boga, którą prowadzi większość chrześcijan.

Ponieważ plany dnia poszczególnych rodzin, a w związku z tym ich możliwości zaangażowania znacznie się różnią oraz ponieważ same dzieci są na różnych poziomach zdolności i zainteresowań, wymagania nie określają bliżej częstotliwości, długości i formy spędzania„cichego czasu" z Jezusem. Szczegóły dla konkretnego dziecka ustala ono w porozumieniu z rodzicem lub zastępowym (idealnym wzorcem jest codzienne nabożeństwo poranne i wieczorne, ale w niektórych przypadkach będzie to minimum polegające na uczestniczeniu raz w tygodniu w nabożeństwie sobotnim, udziale w szkole sobotniej czy zbiórce – dla tych dzieci, które nie mają innej możliwości). Na początku należy uczyć je przez przykład i pomóc im cieszyć się z czasu spędzonego z Jezusem.

Dzieci w różny sposób mogą dowiadywać się więcej na temat Jezusa. Słuchając innych chrześcijan mówiących o swoich doświadczeniach wynikających ze studiowania Biblii, dzieci mogą dostrzec, że jest to naprawdę ważna sprawa. Mają też okazję poznać niektóre metody samodzielnego poznawania Biblii.

Wskazówki metodyczne

- Najpierw dzieci muszą zapoznać się z miłością Jezusa i Jego planem dla nich, a potem dopiero można przedstawić im znaczenie osobistych nabożeństw. Wprowadzenie nawyku spędzania „cichego czasu" z Jezusem jako Przyjacielem wymaga odpowiednich wytycznych i zaangażowania rodziców i zastępowego.
- W Dodatku 4 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w dobre planowanie rodzinnych nabożeństw, a także pomoc dziecku w jego osobistych nabożeństwach. Dodatek 4 zawiera również Kartę „cichego czasu" z Jezusem do wypełnienia przez zucha.
- Zastępowy może wzbudzać w zuchach pragnienie spędzania osobistego czasu z Jezusem na różne sposoby:
  1. Dzielić się własnymi doświadczeniami z osobistych nabożeństw.
  2. Mówić o korzyściach płynących z regularnie spędzanego „cichego czasu" z Jezusem.
  3. Stwarzać zuchom częste okazje do opowiadania swoich doświadczeń.
  4. Często mówić na temat elementów, które są ważne, aby w pełni cieszyć się „cichym czasem" z Jezusem, np. dogodna pora, miejsce i forma.
  5. Udostępnić szeroki wybór materiałów do czytania podczas osobistych nabożeństw.
  6. Zachęcać rodziców i pomagać im wspierać dzieci w regularnych, osobistych (i rodzinnych) nabożeństwach.
- Same zuchy lub zastępowy mogą zaprosić na zbiórkę kilkoro dorosłych, aby opowiedzieli swoje doświadczenia związane ze studiowaniem Biblii. Powinno to trwać krótko (5–10 min.). Następnie wspólnie omówcie wypowiedzi dorosłych.

Dzieci mogą wykonać tabelę ukazującą po kolei zaproszone osoby oraz to, czego nauczyły one zuchy na temat studium Biblii

ALBO

Każde dziecko może napisać na kartce pytanie, które zada wybranemu dorosłemu.

Zaliczenie

Zuch pokaże i omówi swoją Kartę „cichego czasu" z Jezusem.

Zuch opowie o tym, czego nauczył się na temat studiowania Biblii.

Promyczek – JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Wymagania

Wykonać „szkic samego siebie", ozdobić go zdjęciami lub rysunkami i napisać dobre rzeczy o sobie.

Informacje ogólne

Zadanie to ma na celu pomóc dzieciom myśleć o sobie jako o niepowtarzalnych jednostkach i rozpoznawać niektóre podobieństwa i różnice pomiędzy nimi a innymi osobami. Małe dzieci skupiają się zwykle na zewnętrznych podobieństwach lub różnicach, ale bardzo lubią też opowiadać o swoich upodobaniach i o tym, czego nie lubią. Podczas tworzenia swoich szkiców zuchy mogą odkryć, że są podobne do innych ludzi na przykład w tym, że:

1. ich ciała mają podobne potrzeby i możliwości
2. mają uczucia, potrzeby i pragnienia
3. czasami dokonują złych wyborów i popełniają błędy
4. są niepowtarzalni, ponieważ stworzył ich Bóg i kocha każdego z nich.

Dzieci będą rozpoznawały wiele różnic: we wzroście, kolorze skóry, włosów, oczu, w ogólnych zainteresowaniach i szczególnych zdolnościach. Różnice między ludźmi czy upośledzenia powinny być uznawane za coś, co czyni nas osobami szczególnymi, a nie jako coś, co jest złe czy straszne. Podobieństwa między ludźmi dowodzą, że każdy z nas jest częścią wielkiej rodziny ludzkiej, w której potrafimy docenić różnice pomiędzy nami oraz troszczyć się o siebie wzajemnie, ponieważ wszyscy jesteśmy ważni dla Boga.

Wskazówki metodyczne

- Rysunek postaci na „szkicu samego siebie" może być wykonany na dwa różne sposoby:
  1. Jeśli dysponujecie wystarczającą ilością papieru i miejsca, niech każde dziecko położy się na dużym arkuszu białego papieru pakowego, a drugie dziecko obrysuje pisakiem jego kontur.
  2. Zarys postaci może być również wykonany w ten sposób, że przy użyciu silnego strumienia światła uzyskujemy na arkuszu papieru zawieszonym na ścianie cień postaci dziecka, który drugie dziecko obrysowuje ołówkiem lub pisakiem.
- Gdy każdy zuch ma już zarys swojej postaci, zaczyna opisywać siebie za pomocą poniższego „formularza". Wszystkie dzieci mogą zrobić to wspólnie pod kierunkiem zastępowego lub też pojedynczo, zapisując swoje pomysły na kartach; inni dorośli mogą indywidualnie im pomagać. Do pracy można użyć rysunków, zdjęć lub wypowiedzi zapisanych na kartkach.
  1. Imię, jego znaczenie, sposób wyboru imienia przez rodziców
  2. Cechy fizyczne (długość stopy, ręki, ramienia; linie papilarne, odciski stóp; numer odzieży; wiek; wzrost; waga; urodziny (najwcześniejsze wspomnienie…); adres domowy; numer telefonu; tętno (podczas siedzenia, podczas biegania)...
  3. Uczucia

     CZUJĘ SIĘ ..... , KIEDY ..... .

     [samotny(a), zmartwiony(a), wdzięczny(a), szczęśliwy(a), zły(a), zakłopotany(a), smutny(a), podekscytowany(a), odrzucony(a), przestraszony(a), ważny(a)]
  4. Zdolności
     - — Najlepsza/najmilsza rzecz, jaką kiedykolwiek robiłem(am) to .....
     - — Jestem dobry(a) w .....
     - — Czuję się dobrze ze sobą, ponieważ .....
  5. Sympatie i antypatie (jedzenie, kolor, 4 zwierzęta; zajęcie (coś, co można robić samemu i coś, co robi się z przyjaciółmi lub rodziną); gra lub sport; książka; drzewo lub kwiat; mie-

siąc lub dzień; liczba; pogoda; wakacje; bohater; werset biblijny; ludzie; postać biblijna; miejsce; piosenka; rzeczy, które można samemu wykonać)

6. Przekonania i marzenia
   - — Moje marzenia to .....
   - — Gdybym mógł (mogła) mieć trzy życzenia, to .....
   - — Kiedy dorosnę, będę .....
   - — Wierzę w .....
   - — Mam nadzieję, że pewnego dnia .....
   - — Chcę zmienić w sobie .....
   - — Za 5/25 lat chciałbym (chciałabym) .....

- Podkreśl znaczenie cech wewnętrznych człowieka przez polecenie, aby najpierw zuchy napisały na szkicach tylko na temat swoich cech zewnętrznych – wtedy zapytaj je, czy mogą ocenić na podstawie takiego opisu, która z tych osób mogłaby być dobrym przyjacielem lub sąsiadem (Patrz 1 Sm 16,7).
- Zrób wystawę wszystkich szkiców, aby dzieci mogły je sobie omówić i nacieszyć się nimi. Nad tą wystawką może być zawieszony obrazek przedstawiający Pana Jezusa i hasło: „Jezus sprawia, że jesteśmy niepowtarzalni".
- Poświęć czas na przedyskutowanie z dziećmi podobieństw i różnic między nimi, ucząc je akceptować i doceniać każdą osobę za jej wyjątkowość. Omówcie wszelkie uprzedzenia i stereotypy, aby dzieci mogły je sobie uświadomić. Pomóż im zmierzyć się z nimi.

Zaliczenie

Zuch wykona „szkic samego siebie", ozdobi go zdjęciami lub rysunkami i opisze na nim siebie.

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Wymagania

Zagrać w grę „Co, jeśli?".

Informacje ogólne

Wybory, jakich dokonujemy każdego dnia oparte są na wartościach, które naprawdę uważamy za cenne. Priorytety związane z wartościami silnie oddziałują na nasze uczucia i myśli. Mają one wpływ na nasze decyzje nawet wtedy, gdy nie jesteśmy tego świadomi. Ludzie często mówią, że coś bardzo cenią, ale ich działania pokazują, że istnieje różnica pomiędzy tym, co uważają za ważne, a tym, co faktycznie cenią. Przykładem może być matka, która mówi swojemu dziecku, że uczciwość jest priorytetem, ale jednocześnie zatrzymuje dla siebie za dużą resztę wydaną jej przypadkowo przez pracownika sklepu spożywczego. Drastycznym przykładem tego problemu jest opis biblijnych faryzeuszy. Twierdzili oni, że kochają Boga, a w tym samym czasie ukrzyżowali Go.

Zbadanie naszych wartości to jeden z pierwszych kroków, aby mądrze decydować. Siedmiolatki mogą nauczyć się, że w obliczu podejmowania decyzji warto zadać sobie pytanie: Co jest dla mnie najważniejsze? Ten sposób pozwala dzieciom ćwiczyć się w podejmowaniu decyzji opartych na ich postanowieniu poddania swojego życia Jezusowi.

Wskazówki metodyczne

- Oto przykładowe problemy do gry „Co, jeśli?", które zuchy mogą rozważyć:
  - — Co, jeśli miałbyś 50 zł? Jak byś je wydał?
  - — Co, jeśli miałbyś tylko jeden tydzień życia? Co byś w tym czasie zrobił?
  - — Co, jeśli z wszystkich ludzi na świecie miałbyś wybrać tylko trzech przyjaciół? Kogo byś wybrał?

  Zastępowy i zuchy mogą dać propozycje innych problemów. Zastępowy może na przykład przeczytać dzieciom jakąś historię, zatrzymując się w miejscu pojawienia się problemu, aby przedyskutować możliwe rozwiązania.
- Na przykładzie jednego z powyższych problemów porozmawiajcie, co dzieci mogą zrobić, aby podjąć mądrą decyzję. Zachęć je do zadania sobie następujących pytań:
  - — Co Biblia mówi na ten temat?
  - — Czy to tylko zabawa na teraz, czy też może mi to pomóc żyć bardziej szczęśliwie na przyszłość?
  - — Czy jest to naprawdę ważne dla mnie?
- Niech dzieci, omawiając problemy, które same wybrały, pracują w parach lub indywidualnie, Podczas przedstawiania grupie swoich rozwiązań, wyjaśniając swój wybór, powinny posłużyć się powyższymi pytaniami (nie ma jednego, prawidłowego rozwiązania).

Zaliczenie

Zuch zaprezentuje rozwiązanie wybranego problemu i uzasadni, dlaczego podjął taką decyzję, grając w grę „Co, jeśli?".

III. Dbam o moje ciało

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Fitness*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Fitness*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

FITNESS

1. Wymień co najmniej cztery elementy, dzięki którym można mieć dobrą kondycję fizyczną.
2. Przebiegnij dystans 800 m lub przebiegnij 50 m w 10 sekund.
3. Wykonaj skok wzwyż. Zapisz najwyższy z czterech skoków.
4. Skacz na skakance przez 3 minuty.
5. Wykonaj trzy różne ćwiczenia rozciągające. Wytrzymaj w każdej pozycji co najmniej 10 sekund. Rozciągaj:
   - nogi
   - plecy
   - ramiona.
6. Weź udział w biegu przez przeszkody.
7. Wykonaj następujące czynności:
   - 10 przysiadów
   - wspięcie się na słup, drzewo lub po linie
   - zwis na drążku na rękach i nogach zgiętych w kolanach.
8. Weź udział w zorganizowanej dla całego zastępu grze sportowej, np.: piłka, sztafeta, skok przez płotki itp.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Fitness*.

Promyczek – MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Wymagania

Poprosić każdego członka rodziny, aby podzielił się swoimi ulubionymi wspomnieniami.

Informacje ogólne

Każda rodzina posiada własne szczególne doświadczenia. Wspominanie ich może być okazją do spędzenia szczególnie przyjemnego i ważnego dla wszystkich czasu, który pozwoli poczuć wzajemną, rodzinną bliskość. Często członkowie rodzin nie zastanawiają się, jakie wspólne działania mogą być ważne dla innych członków. Wielu członków rodzin może mieć bardzo ważne dla siebie doświadczenia, ale pozostałe osoby w rodzinie nie dostrzegają tego i nie uznają ich jako coś szczególnego.

Jest bardzo ważne, aby być wrażliwym na szczególne sytuacje rodzinne dzieci (samotny rodzic, rozwiedzeni rodzice, rodzina wielopokoleniowa itp.). Należy podkreślić, że są różne rodzaje rodzin. Mogą też znaleźć się dzieci, które będą wolały identyfikować się raczej z jakimś substytutem rodziny, np. „rodziną zuchową" (zastępem), „rodziną kościelną" (zborem) lub inną grupą, która się o nie troszczy.

Wskazówki metodyczne

- Zastępowy może przesłać karteczki z informacją dla rodziców, jakie zadanie związne z rodziną mają do wykonania zuchy i jaki jest jego cel.
- Dzieci mogą porozmawiać indywidualnie z każdym członkiem swojej rodziny o jego ulubionych wspomnieniach, a potem podzielić się swoimi spostrzeżeniami z całą rodziną. Zadanie to można zrealizować też podczas nabożeństwa rodzinnego lub wspólnego posiłku.

Zaliczenie

Zuch podzieli się wiedzą na temat ulubionych wspomnień członków swojej rodziny w formie opowiadania, rysunku lub napisanej notatki.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Wymagania

Opowiedzieć, jak Jezus może pomóc uporać się z nieporozumieniami. Zrobić to, odgrywając scenki, używając kukiełek lub w inny sposób.

Informacje ogólne

Dom jest miejscem, gdzie dzieci zaczynają naukę radzenia sobie z nieporozumieniami i konfliktami. Sposoby rozwiązywania konfliktów są bardzo rzadko przedstawiane dzieciom, jednak uczą się one i wypracowują własne nawyki poprzez obserwacje rodziców oraz ich sposoby radzenia sobie z nieporozumieniami czy konfliktami w życiu codziennym. Przykłady te, pozytywne lub negatywne, są bardziej oddziałujące w przypadku małego dziecka, niż nie reagowanie w ogóle. Dziecko najpierw rozwija swoje własne, osobiste techniki radzenia sobie z problemami podczas nieporozumień z braćmi i siostrami.

Zadanie to ma na celu pomóc każdemu dziecku nauczyć się pozytywnych sposobów radzenia sobie z nieporozumieniami i budowanie osobistych nawyków pozytywnego rozwiązywania konfliktów.

Jedną z pierwszych informacji dotyczących nieporozumień, jaką należy przyswoić jest fakt, że różnice zdań są zjawiskiem normalnym. Nieporozumienie nie oznacza, że ktoś jest zły, głupi lub myli się. Nieporozumienia mogą być pozytywne w swoich konsekwencjach, ponieważ pozwalają ludziom uzewnętrznić przeżywane problemy i odczucia, aby potem mogły zostać rozwiązane. Problemy lub uczucia, które są tłamszone wewnątrz i nie są rozwiązywane, mogą doprowadzić do nieprawidłowych zachowań, takich jak: wyładowanie się na niewinnej osobie lub przedmiocie (kozioł ofiarny), kłótnie o nieistotne szczegóły czy budowanie negatywnych uczuć, które staną się destruktywne dla osoby, która je odczuwa lub innych ludzi. Jezus nigdy nie unikał mówienia o ważnych dla Niego sprawach, nawet jeśli to, co miał do powiedzenia, wzbudzało gniew czy niechęć słuchaczy.

Ważne w rozwiązywaniu konfliktów jest rozpoznanie, które uczucia i pomysły są warte tego, by otwarcie o nich porozmawiać oraz jak zrobić to w pozytywny sposób. Wielu konfliktów można całkowicie uniknąć, natomiast inne mogłyby być przedstawione i rozwiązane jako małe nieporozumienia, gdyby wykorzystano w tym celu kilka prostych, chrześcijańskich zasad. Niektóre z nich są wymienione poniżej. Jeśli zdecydujesz się zapoznać z nimi dzieci, dostosuj język do ich poziomu, używaj konkretnych przykładów lub razem odegrajcie scenki sytuacyjne. Oto te zasady:

- Szanować uczucia innych ludzi i ich opinie, nawet jeśli nie zawsze można się z nimi zgodzić – wówczas często udaje się wypracować kompromis lub zaakceptować inny punkt widzenia.
- Przyjąć fundamentalne normy postępowania (włączając w to Prawo Boże) i unikać ludzi, którzy nie są skłonni do ich przestrzegania.
- Traktować innych z życzliwością, wsparciem i chęcią współpracy.
- Starać się nie krzywdzić innych ludzi lub nie niszczyć ich mienia.
- Być łagodnym, uczciwym i dokładnym, jeśli chodzi o fakty, uczucia i motywacje.
- Mieć gotowość, aby przyznać się do błędu.
- Uznać, że nikt nie jest doskonały.

Dzieci mogą nauczyć się kilku prostych kroków i wykorzystywać je – przy wsparciu zastępowego i rodziców – w celu rozwiązania większości nieporozumień. Kroki te można przedstawiać na wiele sposobów, ale podstawowy schemat został przedstawiony w tabelce.

KIEDY CZUJESZ SIĘ NIEPRZYJEMNIE W RELACJI Z INNĄ OSOBĄ:

PO PIERWSZE: Pomyśl o tym.

Zapytaj siebie: Dlaczego tak się czuję? Czego dotyczy nieporozumienie? Dlaczego ta osoba działa w ten sposób? Czy jest to coś, co mogę zignorować lub rozwiązać sam? Czy robię coś, co stwarza problem?

PO DRUGIE: Porozmawiaj z tą osobą bez świadków. Słuchaj.

Wybierz dobry czas i miejsce. Wyraź, co czujesz. Szczególnie zaznacz, dlaczego tak to odbierasz. Słuchaj uważnie, co odczuwa druga osoba i spróbuj zrozumieć, dlaczego tak się dzieje. Nigdy nie przerywaj, gdy twój rozmówca mówi.

PO TRZECIE: Szukaj rozwiązań.

Myśl o sposobach rozwiązania problemu. Może to wiązać się ze zrobieniem czegoś przez ciebie lub tę osobę, wypracowanie kompromisu, rozważenie innego rozwiązania, akceptację innego punktu widzenia. Wybierz jedno z rozwiązań i działaj zgodnie z nim.

PO CZWARTE: Poproś o pomoc, jeśli to konieczne.

Powiedz o twoim problemie zaufanej osobie dorosłej i poproś o pomoc w znalezieniu rozwiązania.

Metoda ta pomaga dzieciom prześledzić etapy rozwiązywania konfliktów, które Jezus podał w 18 rozdziale Ewangelii Mateusza. Zanim dzieci zwrócą się do znajomych lub dorosłych ze swoim problemem albo zanim zaczną go ignorować, powinny nauczyć się najpierw indywidualnie rozmawiać tylko z tą osobą, z którą mają konflikt oraz z nią próbować znaleźć rozwiązanie bez osób trzecich. Rodzice i zastępowy powinni zachęcić dzieci do praktycznego zastosowania metody rozwiązywania problemów interpersonalnych podpowiadając im kolejne kroki.

Ucząc się w młodym wieku rozwiązywania małych nieporozumień z rodzeństwem i przyjaciółmi, zuchy zdobędą podstawowe umiejętności potrzebne do rozwiązywania problemów i konfliktów, które będą powstawały, gdy dziecko dorośnie i stanie się aktywnym członkiem Kościoła oraz społeczeństwa.

Wskazówki metodyczne

- Wykonaj plakat (jego wzór znajduje się poniżej), który przedstawia kroki ułatwiające rozwiązywanie konfliktów. Omów te kroki z zuchami.
- Podczas omawiania każdego z kroków dzieci mogą używać kukiełek lub odgrywać scenki, aby pokazać różne sposoby praktycznego rozwiązania danego konfliktu (np. ktoś wepchnął się do kolejki po picie albo brat pożyczył kredki bez pozwolenia i połamał je). Dzieci łatwiej zrozumieją cel kolejnych kroków, jeśli będą mogły przećwiczyć każdy etap.
- Jeśli dzieci rozumieją już powyższe kroki, podawaj im przykłady różnych sytuacji konfliktowych, aby przećwiczyły sposób rozwiązania, używając kukiełek lub odgrywjąc scenki. Niech każde dziecko będzie w jakiejś grupie zajmującej się jednym z konfliktów.
- Dzieci powinny przećwiczyć te kroki kilkakrotnie, aby stały się one częścią ich sposobu myślenia.
- Wiedza dzieci na temat każdego z etapów nie będzie miała żadnego znaczenia, dopóki nie zaczną wprowadzać jej w życie. Aby tak się stało, dorośli również powinni praktykować pewne zasady, w tym te wymienione poniżej:

1. Odmawiaj słuchania skarg lub narzekania dzieci na temat innych osób, dopóki nie spróbowały samodzielnie rozwiązać problemu (wyjątek stanowią sytuacje „awaryjne").
2. Jeśli dziecko nie próbowało rozwiązać nieporozumienia z wykorzystaniem podanych kroków, przypomnij mu o tym oraz wytłumacz, co dokładnie powinno zrobić na każdym etapie.
3. Jeśli jest to konieczne, nadzoruj dziecko, kiedy próbuje zastosować odpowiednie kroki. Często dzieci mogą same rozwiązać swoje spory, wystarczy im tylko przypominać o tym, jak to zrobić. Sporadycznie (szczególnie na początku) mogą potrzebować pomocy i dopilnowania sytuacji. Gdy dojdzie do konfliktu, zastępowy może poprosić dzieci, by poczekały do czasu, gdy będzie mógł usiąść z nimi do wspólnej dyskusji lub stojąc w pobliżu i słuchając „jednym uchem" kontrolować pojednawczą rozmowę, podczas gdy reszta grupy ma swoje zajęcia.

- Tabelkę „KIEDY CZUJESZ SIĘ NIEPRZYJEMNIE W RELACJI Z INNĄ OSOBĄ" można udostępnić rodzicom wraz z informacją, w jaki sposób może być przez nich wykorzystywana.

Kiedy czuję się nieprzyjemnie w relacji z inną osobą, to mogę:

1. Pomyśleć, dlaczego tak jest.
2. Porozmawiać z tą osobą bez świadków, uważnie słuchając.
3. Szukać rozwiązań.
4. Poprosić kogoś starszego o pomoc, jeśli to konieczne.

Zaliczenie

Zuch zademonstruje za pomocą kukiełek lub odgrywając scenki swoją umiejętność radzenia sobie z nieporozumieniami.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Bezpieczeństwo drogowe*.

Informacje ogólne

Sprawność *Bezpieczeństwo drogowe* może być zrealizowana w domu, w szkole lub podczas zbiórek zuchowych. Aby zdobyć tę sprawność, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

BEZPIECZEŃSTWO DROGOWE

1. Rozpoznaj i opisz 10 ważnych znaków drogowych.
2. Powiedz, gdzie i kiedy można bezpiecznie przechodzić przez ulicę.
3. Podaj zasady bezpieczeństwa podczas:
   - samodzielnego poruszania się wzdłuż drogi
   - poruszania się na rowerze po drodze
   - poruszania się po drodze idąc kolumną.
4. Wyjaśnij, dlaczego powinieneś zapinać pas podczas podróży samochodem?
5. Weź udział w spotkaniu z policjantem lub strażakiem, poświęconemu sprawom bezpieczeństwa dzieci.
6. Weź udział w zabawie dotyczącej zasad bezpieczeństwa drogowego.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Bezpieczeństwo drogowe*.

Promyczek – MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wymagania

Zdobądź sprawność: *Dobre maniery.*

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Dobre maniery,* zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

DOBRE MANIERY

1. Wyjaśnij, co to są dobre maniery.
2. Wytłumacz, na czym polega Złota Reguła (Mt 7,12).
3. Naucz się zasad zachowania się przy stole i zaprezentuj je.
4. Zademonstruj, jak w uprzejmy sposób odebrać telefon. Zaprezentuj dobre maniery podczas rozmowy telefonicznej:
   - dzwoniąc do starszej osoby
   - dzwoniąc do przyjaciela.

   LUB

   Przedstaw dorosłego przyjacielowi.

   Przedstaw nauczyciela rodzicom.
5. Podziel się swoimi doświadczeniami:
   - gdy dorosły zachował się uprzejmie w stosunku do ciebie
   - kiedy ty zachowałeś się uprzejmie w stosunku do drugiej osoby.

6. Okaż dobre maniery:
   - prosząc o picie
   - dziękując
   - przepraszając
   - pozdrawiając przyjaciela
   - dzieląc się czymś podczas zabawy.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Dobre maniery.*

II. Świat innych ludzi

Wymagania

A. Wraz z zastępem wziąć udział w wycieczce po okolicy, następnie zrobić listę rzeczy pozytywnych i negatywnych, które zuchy zaobserwowały.

B. Wybrać z tej listy coś, co można wraz z zastępem zrobić na rzecz swojego środowiska i zrealizować ten projekt.

Informacje ogólne

„Dzieci należy tak wychowywać, aby współczuły osobom starszym i strapionym, starały się ulżyć biednym i nieszczęśliwym w ich cierpieniach. Trzeba dzieci uczyć pilnej pracy misyjnej i od najwcześniejszych dni wpajać konieczność samozaparcia i ofiarności dla dobra bliźnich, dla postępu dzieła Chrystusowego; niech współpracują z Bogiem" (E.G. White, *Chrześcijański dom*, s. 306).

Już od najmłodszych lat dzieci powinny rozumieć swoją chrześcijańską odpowiedzialność za innych i czerpać radość z tego, iż troszczą się o osoby z ich otoczenia. Przez zaangażowanie dzieci już we wczesnych latach w drobne obowiązki oraz wpajanie im postawy życzliwości w domu, mocno zakorzeni się w nich nawyk służby. W miarę dorastania mogą zacząć troszczyć się o ludzi, którzy ich otaczają, mogą nauczyć się rozpoznawać ich potrzeby i mieć na nie wzgląd.

W czasie wycieczki po okolicy, kiedy zuchy poznają ludzi i miejsca w swoim sąsiedztwie, zastępowy powinien wzbudzać w nich wrażliwość oczu i serca. Chodzi o to, by dzieci dostrzegły potrzeby w ich środowisku i pomyślały nad tym, co mogą zrobić, aby służyć innym. Wycieczka po okolicy może być czasem poznawania specyfiki swojego otoczenia i sąsiadów oraz lepszego zrozumienia potrzeb środowiska i tego, w jaki sposób ono funkcjonuje.

Wskazówki metodyczne

- Dobrym przygotowaniem dzieci do wycieczki po okolicy będzie streszczenie szczególnej podróży, jaką odbył Jezus przybywając na ziemię, aby nam pomóc. W swojej opowieści połóż nacisk na kilka z wielu wypowiedzi biblijnych, gdzie Jezus prosi nas, abyśmy pomagali swoim sąsiadom i bliźnim (patrz: Materiały pomocnicze dla Promyczka, Materiały do działu: Mój świat, Świat innych ludzi).
- Wiele zastępów zuchowych tworzą dzieci mieszkające w różnych miejscach, więc aby działać wspólnie wybierzcie sobie jedno z nich, które jest położone stosunkowo blisko miejsca zbiórek i wszyscy je zaakceptują.
- Zanim zabierzesz tam dzieci, sam zapoznaj się z okolicą. Zrób listę rzeczy, które chcesz, aby zuchy zobaczyły.
- Wycieczka powinna odbywać się bez pośpiechu i nie trwać więcej niż godzinę. Nie usiłuj pokazać im całej okolicy, lecz tylko pewne bardziej reprezentatywne miejsca. Część wycieczki może odbyć się samochodem lub autobusem.
- Dobrze byłoby, gdyby lista miejsc do odwiedzenia zawierała np. jednostkę straży pożarnej, posterunek policji lub sklep spożywczy, szczególne punkty orientacyjne, takie jak park, rzeka lub szczególny budynek, wyjątkowo ładnie utrzymany dom czy ogród (niedrogi, ale uporządkowany). Niech zuchy postarają się same znaleźć jak najwięcej takich miejsc, aby tym bardziej cieszyły się wynikami swoich poszukiwań i odkryć.
- Najbardziej oczywiste potrzeby środowiska, które dzieci są w stanie zaspokoić, to te, które związane są z pracą fizyczną, np. sprzątanie czy porządkowanie terenu. Dzieci mogą zauważyć także brak miejsca do zabawy albo niedostatek roślinności czy innych pięknych rzeczy do oglądania. Mogą odkryć, że w okolicy nie ma kościołów i to sprawi, że pomyślą o duchowych potrzebach osób z ich sąsiedztwa. Podczas wycieczki zuchy mogą zetknąć się z ludźmi, od których będzie bił smutek lub złość. Spontaniczne reakcje dzieci w takich wypadkach mogą doprowadzić do zawstydzenia lub urazy ze strony tych osób, dlatego też zastępowy powinien być tu bardzo ostrożny.
- Po powrocie do harcówki zróbcie listę dobrych rzeczy, które widzieliście i tych, które potrzebują poprawienia. Wiele potrzeb środowiska jest poza zasięgiem możliwości Promyczków, niemniej jednak są rzeczy, które zuchy mogą wykonać. Dzieci muszą rozumieć, że wprowadza-

jąc pozytywne zmiany w każdej sprawie, dużej lub małej, gdy decydują się robić coś z troskliwością w sercu, zawsze wtedy służą Jezusowi.

- Zuchy mogą wymienić wiele różnych projektów w oparciu o potrzeby, jakie dostrzegły. Pokieruj nimi tak, aby zdecydowały się na jeden z nich, który będzie możliwy do realizacji w waszych warunkach, by mogły poczuć satysfakcję z ukończonej pracy. Poniżej zasugerowanych jest kilka możliwości. Zachęć dzieci, by zaprosiły do współpracy osoby, które pomogą im wykonać prace, których konieczność zaobserwowały.

Sprzątanie i upiększanie terenu: uprzątnijcie drogę, park lub opuszczony obiekt; posadźcie kwiaty lub drzewa.

Odwiedziny w placówce opiekuńczej: zaplanujcie program, jaki przedstawicie w domu opieki lub domu dziecka; przeprowadźcie „adopcję dziadków i babć"; wykonajcie prace w ich ogrodzie; umyjcie okna; napiszcie do nich listy lub kartki; wykonajcie telefony; ugotujcie lub upieczcie coś dla nich i zanieście im to; dostarczcie im kosze z kwiatami.

Pomoc potrzebującym: zróbcie zbiórkę jedzenia lub odzieży; zbierzcie fundusze na specjalny cel; niech zuchy staną się tutorami młodszych dzieci.

Wsparcie duchowe: stwórzcie specjalne grupy modlitewne; włączcie się w pracę Wakacyjnej Szkoły Biblijnej; zróbcie stoisko; zorganizujcie miejscowy Klub Biblijny; rozpowszechniajcie literaturę.

Zaliczenie

Zuch weźmie udział wraz z całym zastępem w wycieczce po okolicy, a następnie zrealizuje wspólny projekt na rzecz środowiska.

III. Świat przyrody

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Miłośnik przyrody.*

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Miłośnik przyrody,* zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

MIŁOŚNIK PRZYRODY

1. Wyjaśnij:
   - jak zostać przyjacielem przyrody
   - jak zrywać kwiaty i kiedy jest to dozwolone
   - jak chronić drzewa i gniazda?
2. Wymień nazwy trzech drzew i zrób frotaż kory każdego z nich.
3. Zbierz cztery różne rodzaje liści i porównaj je.
4. Wykonaj jedną z poniższych czynności:
   - Zaobserwuj lub zbadaj za pomocą lupy wszystkie obiekty w przestrzeni wokół ciebie w promieniu 3 metrów.
   - Zbadaj podwórko lub park i powiedz, co widzisz?
5. Zrób jedną z poniższych czynności:
   - Pójdź na wyprawę do lasu/parku/na pole i zbierz interesujące cię eksponaty:
     - pokaż te przedmioty lub opowiedz o nich.
     - zrób z nich kolaż lub plakat.
   - Odwiedź jedno z poniższych miejsc i opowiedz, co widziałeś:
     - zoo
     - park
     - obszar dzikiej przyrody (łąka, las, park krajobrazowy itp.)
6. Posadź jakąś roślinkę i narysuj ją w 3 różnych etapach wzrostu.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Miłośnik przyrody.*

Materiały pomocnicze dla *Promyczka*

UWAGA: Korzystanie z materiałów wymienionych poniżej nie jest obowiązkowe – to jedynie propozycja. Nie wszystkie materiały będą dostępne w krajowym Kościele — w takim przypadku zastąp zaproponowane pozycje innymi, do których masz dostęp.

Materiały do działu: WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

PRAWO ZUCHOWE: Będę posłuszny.

Historie i teksty biblijne

Mojżesz uderza w skałę (Lb 20)

Nieposłuszeństwo Saula (1 Sm 15)

Jonasz (Jon)

Koh 12,13 „Bój się Boga i przestrzegaj jego przykazań…"

Dz 5,29 „Trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy (Review and Harald)

„Teach Me Lord" Nr 110

„Trust and Obey" Nr 113

„A Happy Home" Nr 136

PRAWO ZUCHOWE: Będę czysty.

Teksty biblijne

Flp 4,8 „Myślcie tylko o tym... co czyste..."

Ps 24,4 „Kto ma czyste dłonie i niewinne serce…"

Mt 5,8 „Błogosławieni czystego serca…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Dare to Be a Daniel" Nr 116

PRAWO ZUCHOWE: Będę szczery.

Historie i teksty biblijne

Jakub i Ezaw (Rdz 27)

Kłamstwo Ananiasza (Dz 5)

Ef 4,25 „Przeto, odrzuciwszy kłamstwo, mówcie prawdę…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„I would Be True" Nr 117

Kids Sing Praise (Brentwood)

„Truth" Nr 35

PRAWO ZUCHOWE: Będę uprzejmy.

Historie i teksty biblijne

Wdowa z Sarepty (1 Krl 17,7-24)

Dawid i Mefiboszet (2 Sm 9,3-13)

Ef 4,32 „Bądźcie jedni dla drugich uprzejmi..."

Mt 5,44 „Miłujcie nieprzyjaciół waszych…"

Rz 12,10 „Miłością braterską jedni drugich miłujcie…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„A Happy Home" Nr 136

PRAWO ZUCHOWE: Będę pełny szacunku.

Historie i teksty biblijne

Dawid i Saul (1 Sm 17-31)

Eliasz i niedźwiedzie (2 Krl 2,23)

PRAWO ZUCHOWE: Będę uważny.

Historie i teksty biblijne

Bóg objawia się Samuelowi (1 Sm 3)

Dziesięć panien (Mt 25,1-13)

Getsemane (Mt 26,36-46)

PRAWO ZUCHOWE: Będę pomocny.

Historie i teksty biblijne

Abraham i aniołowie (Rdz 18,1-14)

Abigail (1 Sm 25,2-35)

Dobry Samarytanin (Łk 10,25-37)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Cross Over the Road" Nr 131

PRAWO ZUCHOWE: Będę pogodny.

Historie i teksty biblijne

Narzekanie Izraelitów (Wj 14,1-13)

2 Kor 9,7 „Ochotnego dawcę Bóg miłuje."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Smile" Nr 107

Kids Sing Praise

„Grumblers" Nr 47

„I'll Be a Sunbeam" Nr 52

PRAWO ZUCHOWE: Będę rozważny.

Historie i teksty biblijne

Wdowi grosz (Mk 12,41-44)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Love at Home" Nr 137

„God Bless Families" Nr 138

PRAWO ZUCHOWE: Będę pobożny.

Historie i teksty biblijne

Wizja Izajasza (Iz 6,1-8)

Jezus w świątyni (Łk 6,6-10)

Wekslarze (J 2,13-16)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God Is In This Place" Nr 46

„I was Glad" Nr 144

„This Is God's House" Nr 145

II. Umacniam swoje przekonania

Patrz: Dodatek 2 – „Certyfikat Czytelnika".

Materiały do działu: MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Historie i teksty biblijne

Noe (Rdz 6-8)

Uzdrowienie paralityka (Mt 9,1-8)

Przypowieść o światłości (Jan 3,19-21)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God Is So Good" Nr 13

„John 3,16" Nr 24

„For God So Loved the World" Nr 26

„O, How He Loves You and Me" Nr 28

„He's Alive" Nr 84

„This Is the Day" Nr 86

„He Is Lord" Nr 87

Literatura

Dorośli

Bible Teaching Pictures (kilka zestawów z życia Chrystusa), Standard.
Giant Bible Visuals: Jesus, Rainbow.
White, Ellen G., *Życie Jezusa*, Znaki Czasu.

Dzieci

Maxwell, Arthur S. *Jesus, Friend of Children*, Review and Herald.
Morse, Joyce, *Where Is Jesus?,* Southern Publishing Assn.
Reece, Collen, *Three Special Letters*.
Reece, Collen, *About Jesus*.
Storytime Adventures in the Life of Christ (kasety i książka z puzzlami), Voice of Prophecy.
Stump, Gladys Sims, *Baby Jesus*, Southern Publishing Assn.
The Life of Jesus (Kolorowanka), Standard.

II. Jego wiadomość dla mnie

Historie i teksty biblijne

Ps 32,5 „Wyznam występki moje Panu…"

1 J 3,4 „…grzech jest przestępstwem zakonu…"

Iz 44,22 „Starłem jak obłok twoje występki, a twoje grzechy jak mgłę…"

J 14,1-3 „…Idę przygotować wam miejsce…"

Rz 3,23 „…wszyscy zgrzeszyli…"

Ga 1,4 „…(On) wydał samego siebie za grzechy nasze…"

Jk 4,17 „Kto więc umie dobrze czynić…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„His Banner Over Me Is Love" Nr 25
„I'm So Happy" Nr 65
„Redeemed" Nr 68
„Amigos de Cristo" Nr 69

Kids Sing Praise

„Assurance March" Nr 13
„Thank You, Lord" Nr 30
„We'll Call Him Jesus" Nr 55

Cytaty E.G. White

„Jeśli bardzo małe dzieci zostaną odpowiednio pouczone, będą miały właściwe zrozumienie swojego stanu jako grzeszników i drogi zbawienia przez Chrystusa" (*Testimonies*, t. 1, s. 400).

„Ucz ich, że ich powołuje" (*Życie Jezusa*, s. 517).

„Nauczą się nienawidzić grzechu i wystrzegać się go, nie tylko w nadziei na nagrodę lub z obawy przed karą, lecz z poczucia jego nieodłącznej niegodziwości – ponieważ grzech odbiera im moc daną przez Boga" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 21).

„Pan pragnie, by każde dziecko we wrażliwym wieku było Jego dzieckiem, przyjętym do Jego rodziny. (…) Kierunek ich myśli może zostać zmieniony, tak iż grzech nie będzie się im jawił jako atrakcyjny, ale będzie czymś odrażającym i znienawidzonym" (*Jak wychować dziecko?*, s. 357).

Literatura

Dzieci

God's Perfect Measuring Stick (flanelogram o Dziesięciu Przykazaniach i potrzebie zbawienia), Standard.

Kraemer, Bonita, *Rules Mean Happiness*.

III. Jego moc w moim życiu

Historie i teksty biblijne

Jezus

Odnalezienie pisma (2 Krl 22 i 23)

W Berei (Dz 17,10-12)

Pwt 6,4-9 „…Niechaj słowa te… będą w twoim sercu..."

Ps 119,9-11,105 „...Słowo twoje jest pochodnią nogom moim i światłością ścieżkom moim"

Ps 19,7-11 „...Zakon Pana jest doskonały…"

2 Tm 2,15 „Staraj się usilnie o to, abyś mógł stanąć przed Bogiem jako wypróbowany i nienaganny pracownik, który wykłada należycie słowo prawdy"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„The Bible, God, Is Wise And True" Nr 19

„I Am So Glad" Nr 30

„Saints of God" Nr 61

Kids Sing Praise

„The B-I-B-L-E" Nr 16

„Thy Word Have I Hid in My Heart" Nr 67

„Wonderful Words of Life" Nr 71

Cytaty E.G. White

„Ten Duch (Święty Duch) kocha zwracać się do dzieci i objawiać im skarby i piękno świata. Obietnice wypowiedziane przez Wielkiego Nauczyciela urzekną zmysły i ożywią duszę dziecka z duchową mocą, która jest boska" (*Counsels to Parents, Peachers and Students*, s. 172).

„Najlepszym sposobem zapobiegania wzrastaniu chwastów jest obsianie ziemi dobrym ziarnem. Największa troska i czujność są potrzebne w celu rozwijania umysłu i zasiewania w nim cennego ziarna biblijnej prawdy. Pan w swoim wielkim miłosierdziu objawił nam w Piśmie Świętym zasady świętego życia" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 209).

„Powinniśmy studiować Biblię ponad wszelkie inne książki" (Poselstwo do młodzieży, s. 316).

„Aby obudzić i utrwalić zamiłowanie do czytania Biblii, należy ją cytować podczas godzin poświęconych nabożeństwom" (*Wychowanie*, s. 83).

„Wśród olbrzymiej rozmaitości stylów i tematów poruszanych w Biblii każdy znajdzie coś dla siebie, coś, co poruszy struny duszy i przemówi do serca" (*Jak wychować dziecko?*, s. 505).

Literatura

Dorośli

Rhymes and Crafts: Learning from God's Word (karty pracy dla dzieci i pomysły na zajęcia uaktywniające dla nauczyciela, Rainbow.

White, Ellen G., *Wychowanie*, ss. 68-82, Znaki Czasu.

White, Ellen G., *Poselstwo do młodzieży*, ss. 253-264, Znaki Czasu.

White, Ellen G., *Jak wychować dziecko?,* ss. 41-44, 505-515, Znaki Czasu.

Materiały do działu: JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Historie i teksty biblijne

Stworzenie (Rdz 1,2)

Ps 139,14 „Wysławiam Cię za to, że cudownie mnie stworzyłeś..."

1 Sm 16,7 „... Człowiek patrzy na to, co jest przed oczyma..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Lord, I Love to Stamp and Shout" Nr 56

„We Grow in Many Different Ways" Nr 58

Kids sing Praise

„He's Still Workin' on Me" Nr 26

„Being Big" Nr 54

Cytaty E.G. White

„Poznanie siebie jest wielką wiedzą. Prawdziwe samopoznanie prowadzi do pokory, która otworzy Panu drogę, aby rozwinął nasz umysł oraz ukształtował i zahartował nasz charakter" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 419).

„Chociaż nie możemy myśleć o sobie więcej niż powinniśmy, Słowo Boże nie potępia właściwego szacunku wobec samego siebie. Jako synowie i córki Boga, powinniśmy mieć świadomość godności człowieka, w którym duma i egoizm nie mają miejsca" (*Review and Herald*, 27 marca 1888 r.).

„Bóg nie pochwala, gdy ludzie mają zbyt mało szacunku dla siebie samych. Pragnie, aby Jego wybrani spadkobiercy cenili siebie samych odpowiednio do wartości, którą sam im nadał" (*Życie Jezusa*, s. 480).

Literatura

Dorośli

Kuzma, Kay, *Developing Your Child's Self-Worth*.

Dzieci

Me, I have feelings (karty z zadaniami), Arden Press.

You Are a Very Special Person, Pacific Press.

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Historie i teksty biblijne

Do gry „Co, jeśli?" wykorzystaj pomysły zaczerpnięte z doświadczeń dzieci.

III. Dbam o moje ciało

Cytaty E.G. White

„Każde dziecko i każdy młody człowiek powinien poznać samego siebie. Powinien znać swoje ciało, jak też dane przez Boga prawa potrzebne do zachowania zdrowia" (*Śladami Wielkiego Lekarza*, s. 285).

„Uczącemu się fizjologii należy wytłumaczyć, że uczy się nie tylko dlatego, ażeby poznać fakty i zasady (…) nic nie pomoże, jeśli ich nie używają. Wykładając te zasady należy wpoić uczniowi ważność ich stosowania w praktyce" (*Wychowanie*, s. 89).

„Tak niewielu z młodych ma głęboką wiedzę o tajemnicach życia. Studiowanie wspaniałego organizmu człowieka, korelacji i zależności wszystkich jego złożonych części, nie jest tematem zainteresowań większość matek, dlatego ich wiedza na ten temat jest znikoma (jeśli nie żadna). (...) Naucz swoje dzieci rozumowania przyczynowo-skutkowego. Pokaż im, że jeżeli naruszą prawa funkcjonowania organizmu, będą musieli ponieść konsekwencje w cierpieniu" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 126).

Literatura

Dorośli

Carratello, Patricia, *My Body* (karty pracy dla dzieci na temat części ciała człowieka – z możliwością kopiowania), Crachioli/Smith.

Schultz, Terry Louis and Linda M. Sorenson, *The Organic Puppet Theatre: Children's Exercises in Health Awareness*, Night Owl Press.

Cenne informacje można zdobyć pod adresem:

American Heart Foundation, National Center, 7320 Greenville Avenue, Dallas, TX 75231.

Dzieci

Barnard, Dr. Christiaan, *Junior Body Machine*, Crown.

Bodywise (zeszyt ćwiczeń), Concerned Communications.

Caselli, Giovanni, *The Human Body and How It Works*, Grosset and Dunlap.

Your Wonderful Body, National Geographic Books.

Materiały do działu: MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Cytaty E.G. White

„Nie mamy powodów, aby bać się o przyszłość. Chyba, że zapomnimy o drodze, którą prowadził nas Pan i Jego pouczeniach z przeszłości" (Testimonies, t. 9, s. 10).

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Historie i teksty biblijne

Dawid i Saul (1 Sm 18-31)

Mt 5,9 „Błogosławieni pokój czyniący ..."

Mt 5,23-24 „…pojednaj się z bratem..."

Mt 5,43-44 „…Miłujcie nieprzyjaciół waszych..."

Mt 18,15-20 „A jeśliby zgrzeszył brat twój, idź, upomnij go sam na sam…"

Mt 18,21-35 [Biblia Gdańska] Odpuść „...aż do siedmdziesiąt siedmiu kroć..." (czyli 70 x 7 razy)

Rz 12,18 „…ze wszystkimi ludźmi pokój miejcie"

Jk 4,11 „Nie obmawiajcie jedni drugich..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„I Would Be True" Nr 117

„Blest Be the Tie That Binds" Nr 140

Kids Sing Praise

„He's Still Workin' on Me" Nr 26

„This Is My Commandment" Nr 29

Cytaty E.G. White

„Słowo rodziców powinno być prawem wykluczającym wszelkie dyskusje czy uchylanie się od obowiązków. Dzieci należy uczyć od niemowlęctwa posłuszeństwa rodzicom" (*Jak wychować dziecko?*, s. 62).

Literatura

Dorośli

Bisignano, Judy, *Relating, Communicating* (karty pracy dla dzieci), Good Apple.

Dzieci

Wilt, Joy, *A Kid's Guide to Handling Parents*, Word.

Wilt, Joy, *Handling Your Disagreements*, Word.

Wilt, Joy, *Surviving Fights With Your Brothers and Sisters*, Word.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Bezpieczeństwo drogowe znajdują się w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

Materiały do działu: MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Dobre maniery znajdują się w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

II. Świat innych ludzi

Historie i teksty biblijne

Miłosierny Samarytanin (Łk 10,25-37)

Tabita (Dz 9,36-42)

Mt 25,31-46 „Albowiem łaknąłem, a daliście mi jeść…"

Jk 2,15.16 „Jeśli brat albo siostra nie mają się w co przyodziać..."

Piosenki po angielsku

Sing of Joy

„God Made Our Hands" Nr 57

„We Are His Hands" Nr 129

„God Calls Us" Nr 130

„Cross Over the Road" Nr 131

„Jesus Bids Us Shine" Nr 133

„This Little Light of Mine" Nr 134

Kids Sing Praise

„This Little Light of Mine" nr 40

„Is There Anything I Can Do?" nr 48

„Jesus Bids Us Shine" nr 58

Cytaty E.G. White

„Wiele jest dróg, na których młodzież może okazać ludziom swoją pomoc. Powinna się zorganizować w celu chrześcijańskiej służby miłości, a takie wspólne działanie może się okazać dla niej pomocą i zachęceniem" (*Wychowanie*, s. 119).

„Wypoczynek, który służy wyłącznie samym dzieciom i młodzieży, nigdy nie będzie dla nich tak dobry, jak ten, w którym są pomocą dla innych. Młodzież z natury jest wrażliwa, pełna entuzjazmu i chętnie ulega namowom" (*Wychowanie*, s. 95).

„Dzieci należy tak wychowywać, aby współczuły osobom starszym i strapionym, starały się ulżyć biednym i nieszczęśliwym w ich cierpieniach. Trzeba dzieci uczyć pilnej pracy misyjnej

i od najwcześniejszych dni wpajać konieczność samozaparcia i ofiarności dla dobra bliźnich, dla postępu dzieła Chrystusowego; niech współpracują z Bogiem" (*Chrześcijański dom*, s. 306).

„Podejmujcie pracę, która powinna być wykonana w waszym sąsiedztwie, za którą jesteście odpowiedzialni. Nie czekajcie, by ktoś przyszedł i za was zrobił wstępny krok" (*Chrześcijański dom*, s. 488).

Literatura

Dzieci

Sisk, Laura, *Something Important* – historia ilustrująca fragment Ewangelii Mateusza 25,40.

III. Świat przyrody

Historie i teksty biblijne

Przypowieści Jezusa (Łk 10-15)

Psalmy

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„I See the Love of God in Every River" Nr 34

„Can You Count the Stars?" Nr 35

„God Knows Me" Nr 47

„Every Flower That Grows" Nr 55

„The Wise Man and the Foolish Man" Nr 62

„Water of Life" Nr 66

Kids Sing Praise

„Step Into the Sunshine" Nr 23

„Wide, Wide As the Ocean" Nr 38

„Praise God" Nr 56

Cytaty E.G. White

„Serce, nietknięte złem, łatwo przyjmuje Boga i widzi, jak On przenika wszystko, co żyje" (*Wychowanie*, s. 40).

„Od najwcześniejszych lat należy zapoznawać dziecko z księgą przyrody" (*Wychowanie*, s. 40).

„Niech małe dzieci bawią się na świeżym powietrzu, niech słuchają pieśni ptaków i uczą się miłości Boga wyrażonej w Jego pięknych dziełach. Uczcie ich prostych lekcji z księgi, jaką jest natura..." (Counsels to Parents, Teachers and Students, s. 146).

„Powinniśmy zachęcić dzieci do wyszukiwania w naturze obiektów ilustrujących nauki Biblii. Mogą także wyszukiwać w Biblii przypowieści ze świata przyrody. Trzeba wpłynąć na nie, by wyszukiwały tak w Piśmie Świętym, jak w przyrodzie wszystko, co symbolizuje Chrystusa i to, co On sam znajdował w niej, aby objawić prawdę" (*Wychowanie*, s. 49).

Literatura

Dorośli

Coleman, William L, *Listen to the Animals: Devotionals for Families with Young Children*, Bethany House.

Kutac, Connie and Elsie Lucas, *Nature Tails and Scavenger Haunts*

Dzieci

Ricchiuti, Paul, *My Very Best Friend*, Pacific Press.

Część V

Budowniczy

Karta zaliczeniowa na stopień: *Budowniczy* 95

Wymagania podstawowe 96

Mój Bóg 98

Ja sam 108

Moja rodzina 111

Mój świat 116

Materiały pomocnicze dla *Budowniczego* 119

Budowniczy – KARTA ZALICZENIOWA

Wiek: 8 LAT

Imię i nazwisko: .....

Data rozpoczęcia próby na stopień .....

Data zakończenia próby na stopień .....

Wymaganie	Zaliczenie
WYMAGANIA PODSTAWOWE	
I. Jestem odpowiedzialnym zuchem	
A. Umie powtórzyć z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe.	I A. .....
B. Umie wyjaśnić sens Przyrzeczenia Zuchowego	I B. .....
II. Umacniam swoje przekonania	
Zdobył(a) Certyfikat Czytelnika *Budowniczego*.	II. .....
MÓJ BÓG	
I. Jego plan, by mnie zbawić	
A. Wykonał(a) wykres wydarzeń w kolejności chronologicznej: • Paweł • Marcin Luter • Ellen White • Ja ALBO • wziął (wzięła) udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce.	I A. .....
B. Zaplanował(a) scenkę lub napisał(a) artykuł o kimś, kto oddał swoje życie Jezusowi.	I B. .....
II. Jego wiadomość dla mnie	
Zdobył(a) sprawność: *Biblia II*.	II. .....
III. Jego moc w moim życiu	
A. Spędza regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim.	III A. .....
B. Zapytał(a) trzy osoby, dlaczego cieszą się, że należą do Jezusa.	III B. .....
JA SAM	
I. Jestem niepowtarzalny	
Wykonał(a) pracę plastyczną w jednej z wybranych technik: wyrywanki, plakat lub kolaż, ukazującą, jak może służyć Bogu i innym.	I. .....
II. Umiem dokonywać mądrych wyborów	
Zdobył(a) sprawność: *Krytyk medialny*.	II. .....
III. Dbam o moje ciało	
Zdobył(a) sprawność: *Wstrzemięźliwość*.	III. .....
MOJA RODZINA	
I. Mam rodzinę	
A. Podzielił(a) się jednym pomysłem na to, jak można poradzić sobie z sytuacją zmian w rodzinie. Opowiedział(a), jak się czuł(a) i co robił(a), gdy takie zmiany zachodziły w jego rodzinie.	I A. .....
B. Znalazł(a) w Biblii historię o rodzinie takiej jak jego (jej).	I B. .....
II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem	
Zagrał(a) ze swoją rodziną w grę „Miłość" i podzielił(a) się z zastępem jej rezultatami.	II. .....
III. Rodzina uczy mnie samodzielności	
Zdobył(a) sprawność: *Mądry sługa*.	III. .....
MÓJ ŚWIAT	
I. Świat przyjaciół	
A. Zaprzyjaźnił(a) się z osobą niepełnosprawną, cudzoziemcem lub przedstawicielem innego pokolenia.	I A. .....
B. Zaprosił(a) tę osobę na uroczystość w rodzinie albo w kościele.	I B. .....
II. Świat innych ludzi	
A. Zna hymn narodowy i flagę swojego państwa; umie wyjaśnić ich znaczenie.	II A. .....
B. Zna stolicę swojego państwa oraz imię i nazwisko prezydenta.	II B. .....
III. Świat przyrody	
Zdobył(a) sprawność związaną z naturą:	III. .....

Budowniczy – WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Wymagania

Powtórzyć z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe.

Wyjaśnić sens Przyrzeczenia Zuchowego.

PRZYRZECZENIE ZUCHOWE:

Ponieważ Jezus mnie kocha, będę zawsze robić wszystko jak najlepiej.

PRAWO ZUCHOWE

Z pomocą Jezusa:

- **Będę posłuszny.**
- **Będę czysty.**
- **Będę szczery.**
- **Będę uprzejmy.**
- **Będę pełny szacunku.**
- **Będę uważny.**
- **Będę pomocny.**
- **Będę pogodny.**
- **Będę rozważny.**
- **Będę pobożny.**

Informacje ogólne

Przyrzeczenie Zuchowe, regularnie powtarzane, przypomina zuchowi podjęte przez niego decyzje. Zobowiązuje się on w ten sposób, iż będzie dążył do doskonałości. Wyrażenie „Ponieważ Jezus mnie kocha" daje dziecku pewność co do tego, Kto jest najważniejszym powodem, iż stara się robić wszystko jak najlepiej. „Niezależnie od tego, czy jesteś bogaty czy biedny, wielki czy skromny, Bóg wzywa cię do służby dla Niego. Stanie się to poprzez robienie ze wszystkich sił tego, na co natknie się twoja ręka, aby rozwijać swoje talenty i zdolności do pracy" (E.G. White, *Testimonies*, t. 9, s. 129). Staranie każdego dziecka jest inne, ale zawsze wartościowe dla Boga.

Zdobywając stopień *Budowniczego* oraz poprzednie stopnie, zuchy dokładnie zapoznają się z Prawem i Przyrzeczeniem Zuchowym. Trzeba dać im wiele okazji do omówienia ich oraz zastosowania w codziennym życiu. Gdy dziecko będzie wyjaśniać sens Przyrzeczenia i Prawa komuś innemu, da mu to okazję jeszcze głębiej się nad nimi zastanowić.

Wskazówki metodyczne

- Przedstaw Przyrzeczenie i Prawo w taki sposób, by zainspirować zuchy do jego zrozumienia i wypełniania. Na końcu rozdziału „Budowniczy", w materiałach pomocniczych, znajdują się przykładowe historie biblijne, pieśni i teksty do dyskusji.
- Niech każdy zuch wybierze sobie jedną osobę (np. zastępowego, członka rodziny, młodszego zucha lub przyjaciela) i wytłumaczy jej sens Przyrzeczenia.
- Powtarzaj Prawo na każdej zbiórce zuchowej. Nawiązuj do Przyrzeczenia podczas wykonywania różnych czynności. W ten sposób staną się one nie tylko czymś, co dzieci mają zapamiętać, ale również częścią ich codziennych myśli, działań i wyborów.

Zaliczenie

Zuch powtórzy z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe oraz wyjaśni sens Przyrzeczenia przynajmniej jednej osobie.

II. Umacniam swoje przekonania

Wymagania

Zdobyć Certyfikat Czytelnika Budowniczego.

Informacje ogólne

Certyfikat Czytelnika Budowniczego jest przyznawany zuchom, które przeczytają lub zostaną im przeczytane wymienione niżej pozycje:

- Pięć rozdziałów Dziejów Apostolskich w prostym, współczesnym przekładzie Biblii,
- Dwie wybrane książki z następujących dziedzin:
- Historia kościoła
- Zdrowie fizyczne – jak dbać o swoje ciało?
- Poradnik na wybrany temat
- Książka o twoim kraju
- Książka o misji

Wymagania na Czytelnika Budowniczego obejmują szczególnie zagadnienia zawarte w programie zuchowym. Książki należy dobrać tak, aby były łatwo dostępne w Kościele w naszym kraju.

Wskazówki metodyczne

- Pozycje te może przeczytać dziecku rodzic, nauczyciel, zastępowy, starszy zuch, harcerz lub dziadkowie. W Dodatku 2 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w zdobywanie przez ich dziecko Certyfikatu Czytelnika.
- Listy lektur powinny być podane na początku roku zuchowego tak, aby czytanie mogło zakończyć się przed wakacjami.
- Jest wiele wartościowych pozycji, które podejmują wyżej wymienione zagadnienia w sposób przystępny i zgodny z prawdą, jednak zanim włączysz jakąś nową książkę do listy lektur, przeczytaj ją uważnie, aby określić, czy jej treść jest właściwa dla tej grupy wiekowej oraz czy propaguje ona chrześcijańskie przekonania i normy (patrz: Dodatek 2, Kryteria doboru lektur).
- Prostym sposobem motywującym zuchy do czytania książek może być tworzenie „łańcucha czytelniczego": każdy, kto ukończy czytanie jakiejś pozycji, doda swoje ogniwo. Przygotuj ogniwa z wyszczególnionym miejscem na tytuł książki, temat przewodni oraz imię i nazwisko dziecka i powiel (odbij) je na kolorowym papierze. Pojedyncze ogniwa można skleić tak jak prawdziwy łańcuch. Można też wyciąć je w specjalnym kształcie (np. pszczółki lub uśmiechnięte buzie) i rozwiesić na ścianie w harcówce (patrz: Dodatek 2, „Łańcuch czytelniczy").
- Wzory Certyfikatów Czytelniczych znajdują się również w Dodatku 2.

Zaliczenie

Zuch przedstawi Kartę Czytelniczą (przykładowa Karta znajduje się w Dodatku 2) podpisaną przez rodzica, z podanymi tytułami książek i ich tematami przewodnimi lub streści zastępowemu każdą książkę.

Budowniczy – MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Wymagania

A. Wykonać wykres wydarzeń w kolejności chronologicznej:
   - Paweł
   - Marcin Luter
   - Ellen White
   - Ja

   ALBO

   Wziąć udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy).

B. Zaplanować scenkę lub napisać relację o kimś, kto oddał swoje życie Jezusowi.

Informacje ogólne

Wymagania na stopień Budowniczego, jeśli chodzi o wiedzę biblijną, wychodzą poza podstawowe zrozumienie zbawienia, które zostało zaprezentowane na poziomie Promyczka. W trakcie realizowania programu zuchowego, poczynając od stopnia Pracowitej Pszczoły, dzieci były zachęcane do podjęcia decyzji oddania serca Jezusowi. Podczas realizowania programu Promyczka nacisk położony był na to, aby dzieci okazywały wdzięczność za opiekę Jezusa nad nimi oraz by były posłuszne Jego dobrym zasadom. W czasie zdobywania tych stopni były inspirowane do tego, by pozwoliły Jezusowi uratować się od grzechu w taki sposób, iż poproszą Go o przebaczenie i o pomoc w stawaniu się lepszymi.

Większość zuchów, które zdobywają stopień Budowniczego, jest na takim poziomie, że są gotowi, aby zacząć myśleć o Chrystusie jako swoim osobistym Zbawicielu i poddaniu Mu swojego życia. Niektóre z dzieci już to uczyniły, inne nie podjęły jeszcze takiej decyzji albo nie zrozumiały do końca przedstawianej prawdy biblijnej. Powyższe wymagania zostały włączone do programu, aby podkreślić wielką wagę decyzji oddania życia Jezusowi oraz by pomóc dzieciom zrozumieć, jak można to zrobić.

Są trzy proste kroki, które dzieci powinny poznać, by oddać życie Jezusowi.

- Żałuję moich grzechów. Pragnę przebaczenia.
- Proszę Jezusa o przebaczenie i zmianę mojego serca. Oddaję się Jemu, aby żyć dla Niego.
- Wierzę, że Jezus mi przebaczył, ponieważ jestem częścią Jego rodziny i wybrałem życie dla Niego. Jestem nową osobą.

Każda z historii przedstawionych na wykresie wydarzeń dla Budowniczego dostarcza przykładów osób, które oddały swoje życie Jezusowi.

Świadectwo nawrócenia Pawła ukazuje, jak oddanie się Jezusowi może radykalnie zmienić czyjeś życie. Zanim Paweł zrozumiał, kim naprawdę jest Jezus, czynił w swoim życiu rzeczy, które były bolesne i okrutne (chociaż był przekonany, że czyni słusznie). Kiedy Paweł poznał Jezusa w drodze do Damaszku, zrozumiał swoje błędy i poczuł żal za popełnione czyny. Zapragnął zostać ochrzczonym na znak decyzji o zakończeniu starego życia i rozpoczęciu nowego życia – dla Jezusa. Ponieważ Paweł zdecydował się uwierzyć w Jezusa i żyć dla Niego, Jezus go zmienił. Paweł został jednym z Jego największych świadków.

Strażnik więzienny spostrzegł, że Paweł i Sylas wydają się być szczęśliwsi i życzliwsi niż ktokolwiek inny, kogo spotkał w życiu. Był pod wrażeniem sposobu, w jaki zachowują się w więzieniu, dlatego zapytał ich, dlaczego tak postępują. Paweł i Sylas opowiedzieli mu o Jezusie i o tym, w jaki sposób pomógł On im stać się dobrymi i szczęśliwymi ludźmi. Strażnik zdecydował, że również chce należeć do Jezusa. Został ochrzczony i zamiast zadawać im ból, opatrzył ich rany i z uwa-

gą słuchał, co mają mu do powiedzenia.

Historie o Marcinie Lutrze oraz Ellen White pokazują, że Boże zainteresowanie ludźmi nie kończy się wraz z czasami Nowego Testamentu. Obydwoje doświadczyli prawdziwego nawrócenia. Pewnie stali przy Chrystusie podczas wielu trudnych prób, aby mieć wielki udział w przygotowaniu ludzi na Jego powtórne przyjście.

Stworzenie wykresu daje dzieciom głębsze zrozumienie, w jaki sposób historie te oraz nasze osobiste doświadczenia wpisują się w bieg historii – od czasu, gdy Jezus żył na ziemi aż do dziś.

Wykres ten przedstawia doświadczenia:

1) nowotestamentowego Kościoła
2) średniowiecznego Kościoła
3) początków Kościoła Adwentystów
4) własnego miejsca w historii.

Nawiązuje też do drugiego przyjścia Jezusa, o którym była mowa w wymaganiach na stopień Pracowitej Pszczoły, co daje możliwość, aby prawdę tę przypomnieć i po raz kolejny podkreślić.

Wskazówki metodyczne

- Poniższy materiał zawiera instrukcję tworzenia wykresu wydarzeń biblijnych. Podobny wykres związany z historiami przedstawionymi podczas zbiórek lub zajęć szkoły sobotniej może być wykonany według tej samej instrukcji i wzbogacony ilustracjami z innych źródeł.
- Wykres wydarzeń biblijnych może być wykorzystany na trzy sposoby:

1. Prowadzący może umieszczać ilustracje na dużym wykresie wydarzeń biblijnych powieszonym na ścianie, dodając następne po opowiedzeniu kolejnej historii. Dzieci mogą odnosić się do tego wykresu, tworząc własne wykresy lub poznając inne wydarzenia z Biblii lub z historii.
2. Prowadzący może zaproponować dzieciom praktyczne zajęcia, udostępniając pusty wykres oraz hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia), historyjki (kartoniki z krótkim opisem wydarzenia) oraz ilustracje (obrazki do pokolorowania). Znajdują się one na kolejnych stronach. Dzieciom najłatwiej będzie położyć wykres na podłodze i np. poukładać na nim hasła, historyjki i ilustracje w kolejności chronologicznej.
3. Dzieci mogą pokolorować ilustracje i wykorzystać je do stworzenia własnego wykresu lub książeczki.

- Przedstawiając zuchom wykres, pokaż na nim główny zarys walki pomiędzy dobrem a złem oraz to, w jaki sposób historie przedstawione w programie na stopień Budowniczego wpisują się w ten konflikt.
- Przejrzyj program Pracowitej Pszczoły, w którym znajdują się omówione wcześniej historie: stworzenie i powtórne przyjście Jezusa oraz program Promyczka: życie, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa (na wykresie mogą być umieszczone ilustracje w kolorze czarno-białym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń).
- Niech zuchy pokolorują ilustracje do wykresu przeznaczone dla Budowniczych i dodają je kolejno do wykresu wydarzeń biblijnych, kiedy będziesz opowiadać, w jaki sposób pasują one do Bożego planu zbawienia. Omówcie krótko z dziećmi osoby przedstawione na ilustracjach.
- Po wstępnym omówieniu wykresu wydarzeń podziel się historiami związanymi z nowymi ilustracjami, dodając więcej szczegółów. Na każdą z historii poświęć jedno lub więcej nabożeństw na zbiórce (nabożeństwem jest tu nazwana ta część zbiórki, która jest szczególnie poświęcona treściom duchowym). Pomóż dzieciom zidentyfikować się z każdą postacią i zrozumieć drogę, jaką przebyły te osoby od chwili, gdy oddały swoje życie Jezusowi.
- Dzieciom pomoże bardziej osobiście zaangażować się w te historie, kiedy wezmą udział w scenkach z nimi związanych. Niech zuchy wybiorą postacie, jakie chcą odgrywać, aby podczas scenek miały możliwość wypowiadać takie słowa, jakich według nich używaliby sami bohaterowie. Zaprezentujcie scenkę od razu lub przećwiczcie ją kilka razy. Kiedy dzieci są na etapie nauki czytania i zapamiętywania tekstów, przydatny może być scenariusz scenki. Do scenki użyć można prostych lub bardziej skomplikowanych rekwizytów.
- Zuchy mogą również przygotować „gazetę" z czasów, kiedy miała miejsce dana historia. Jedne dzieci mogą napisać artykuły z punktu widzenia różnych osób (np. najwyższego kapłana,

żołnierza lub chrześcijanina piszącego o nawróceniu Pawła). Inne zuchy mogą przygotować zdjęcia, artykuły, ogłoszenia itp. wpasowujące się w czas i miejsce danego wydarzenia.

- Podstawowym celem prezentowania tych wydarzeń jest pomoc dzieciom w podjęciu decyzji, by oddały swoje życie Jezusowi i zachęcenie ich do tego. Nie wszystkie z nich będą gotowe, aby w tym momencie swojego życia wybrały Jezusa, jednak powinny zrozumieć, co taki wybór oznacza i jak można to zrobić. (Nie naciskaj, by podjęły taką decyzję zanim będą naprawdę gotowe, by uczynić ten krok). Podejmij następujące kroki, aby im pomóc.

1. Módl się o prowadzenie Ducha Świętego.
2. Zapytaj dzieci, czy chciałyby podjąć decyzję o oddaniu swojego życia Jezusowi.
3. Zapewnij dzieci, że ich decyzje są prawdziwe i że muszą być podjęte osobiście, zaznaczając to w szczególny sposób. (Dzieci mogą napisać list do Boga lub porozmawiać z zastępowym po zbiórce).
4. Wielu dzieciom będzie o wiele łatwiej uczynić ten krok, jeśli zachęci się je, by najpierw podjęły tę decyzję wewnętrznie, same dla siebie. Dopiero później mogą ogłosić swoją decyzję rodzicom, zastępowemu czy przyjaciołom.

- Zuchy mogą też podzielić się przygotowanymi scenkami lub „gazetami" z innymi osobami lub przedstawić ją grupie podczas zbiórki, nabożeństwa lub szkoły sobotniej.

Zaliczenie

Zuch umieści ilustracje, hasła i historyjki do nich we właściwych miejscach wykresu wydarzeń biblijnych, a następnie opowie, o jakich osobach, które oddały swoje życie Jezusowi mówiła scenka, w której występował lub napisany przez niego artykuł.

Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych

Poniżej opisany jest prosty sposób wykonania wykresu wydarzeń biblijnych. Jest on zaprojektowany w taki sposób, aby wykorzystać w nim mniejsze ilustracje (obrazki do pokolorowania) i hasła (kartniki z nazwą wydarzenia). Jeśli będziesz chciał wykorzystać większe ilustracje, wymiary materiałów muszą oczywiście być większe. Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych pomoże dzieciom lepiej zrozumieć historię biblijną, ponieważ są w to zajęcie zaangażowane nie tylko słuchowo i wzrokowo, ale też manualnie. Jednocześnie samodzielne tworzenie wykresu pozwala im lepiej zapamiętać chronologię wydarzeń biblijnych.

Materiały:

- Sześć arkuszy (22,5 cm x 30 cm) fioletowego papieru technicznego
- Dwa arkusze (22,5 cm x 30 cm) żółtego papieru technicznego
- Klej do papieru lub klej uniwersalny
- Ilustracje znajdujące się na kolejnych stronach lub inne wcześniej zgromadzone, aby odpowiednio zobrazować poszczególne wydarzenia
- Folia samoprzylepna lub folia do laminowania

Wykonanie:

- Fioletowy papier sklej ze sobą końcami tak, aby uzyskać długi, wąski pasek, tak jak pokazano dalej. (Te sześć arkuszy symbolizuje 6000 lat biblijnej historii. Ciemny fioletowy kolor oznacza cierpienie Ziemi pod wpływem zła i grzechu).
- Następnie przyklej po jednym arkuszu żółtego papieru do każdego końca fioletowego arkusza. (Żółty kolor symbolizuje czas radości i szczęścia, zanim pojawił się grzech oraz czas, gdy Jezus powróci ponownie, aby zniszczyć grzech i zabrać nas do nieba). Odetnij końcówkę każdego żółtego arkusza falistą linią. (Oznacza to, że czas trwa wiecznie w dwóch kierunkach).

Opcjonalnie: ilustracje z życia Jezusa są mniejsze od innych, ponieważ zajmują znacznie mniej czasu w historii; można podkreślić ich wagę przez umieszczenie ich na żółtym tle.

- Skopiuj mniejsze ilustracje oraz hasła i historyjki ich dotyczące, które znajdują się na kolejnych

stronach. Niech dzieci pokolorują je, wytną i umieszczą na grubszym papierze.

- Teraz ilustracje te mogą zostać dodane do wykresu (na przykład zawieszonego na ścianie) lub użyte w prezentacji czy zajęciach praktycznych odnoszących się do każdej z tych historii. Wykres wydarzeń biblijnych i jego części mogą być zalaminowane lub pokryte folią samoprzylepną, aby się nie zniszczyły.
- Schemat przedstawiony poniżej pokazuje, jak należy dopasować do siebie na wykresie poszczególne historie przeznaczone dla każdego stopnia, aby tworzyły spójną całość; ilustracje z poprzedniego roku w kolorze biało-czarnym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń mogą być przymocowane na stałe do wykresu – pomoże to zuchom zrozumieć, jak te historie, które obecnie poznają, wpisują się w ogólny zarys wcześniej poznanych wydarzeń.

WYKRES WYDARZEŃ BIBLIJNYCH (rysunek poglądowy)

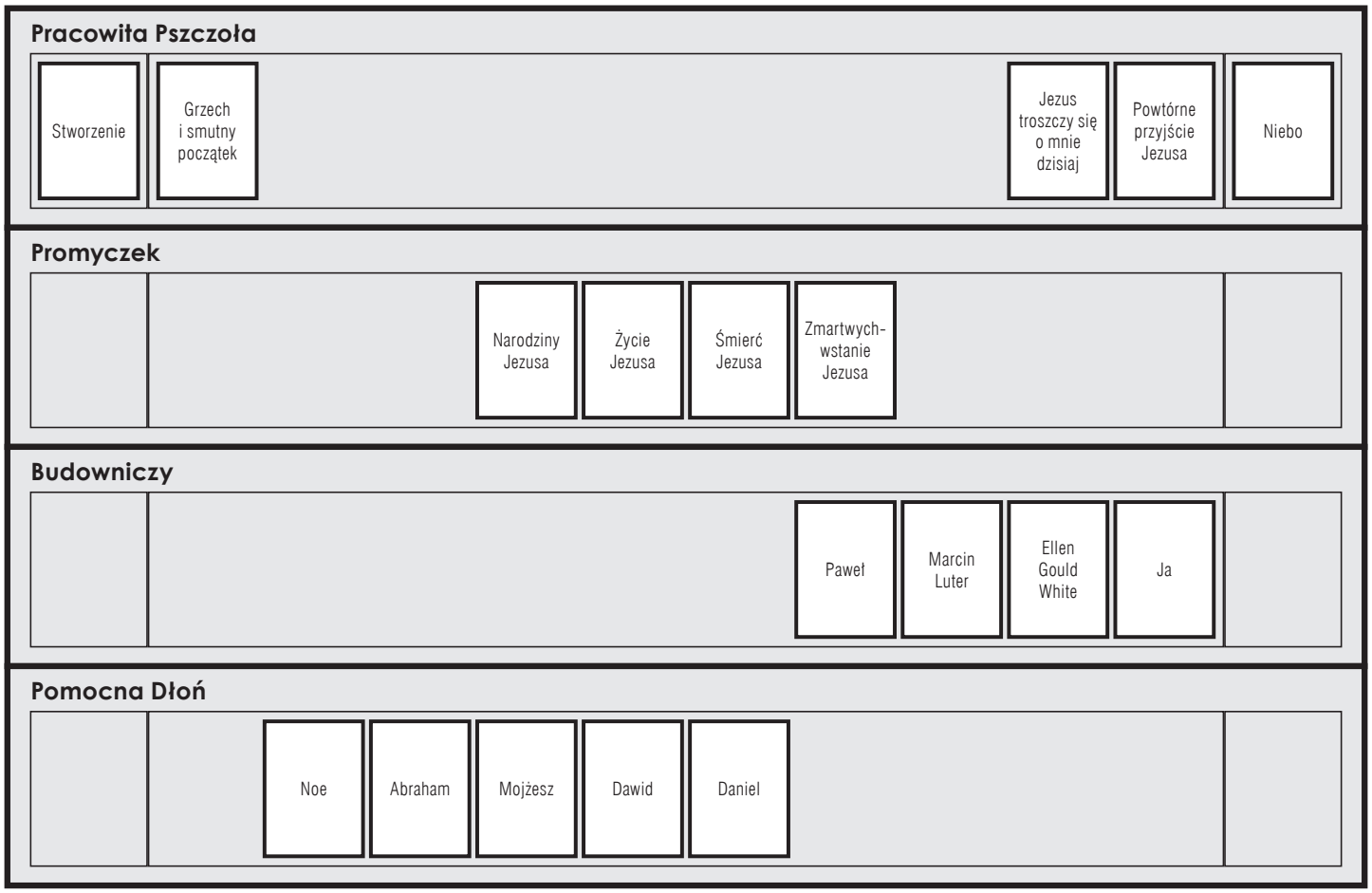

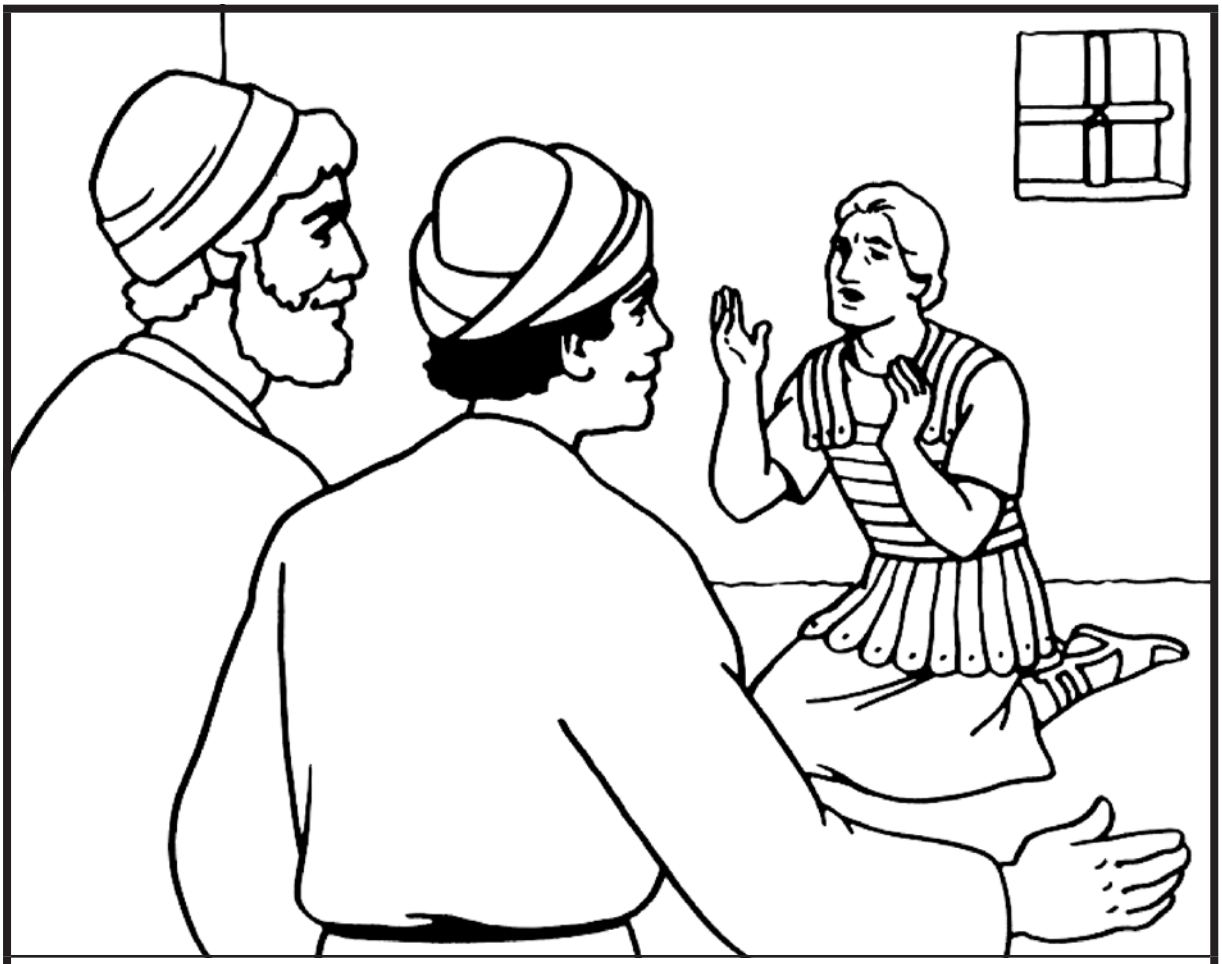

KOCHANI PRZEZ JEZUSA UCZNIOWIE

Uczniowie dzielili się miłością Jezusa ze wszystkimi. Ponieważ Paweł i Sylas byli pełni radości i uprzejmości, strażnik więzienia w Filipii postanowił oddać swoje życie Jezusowi.

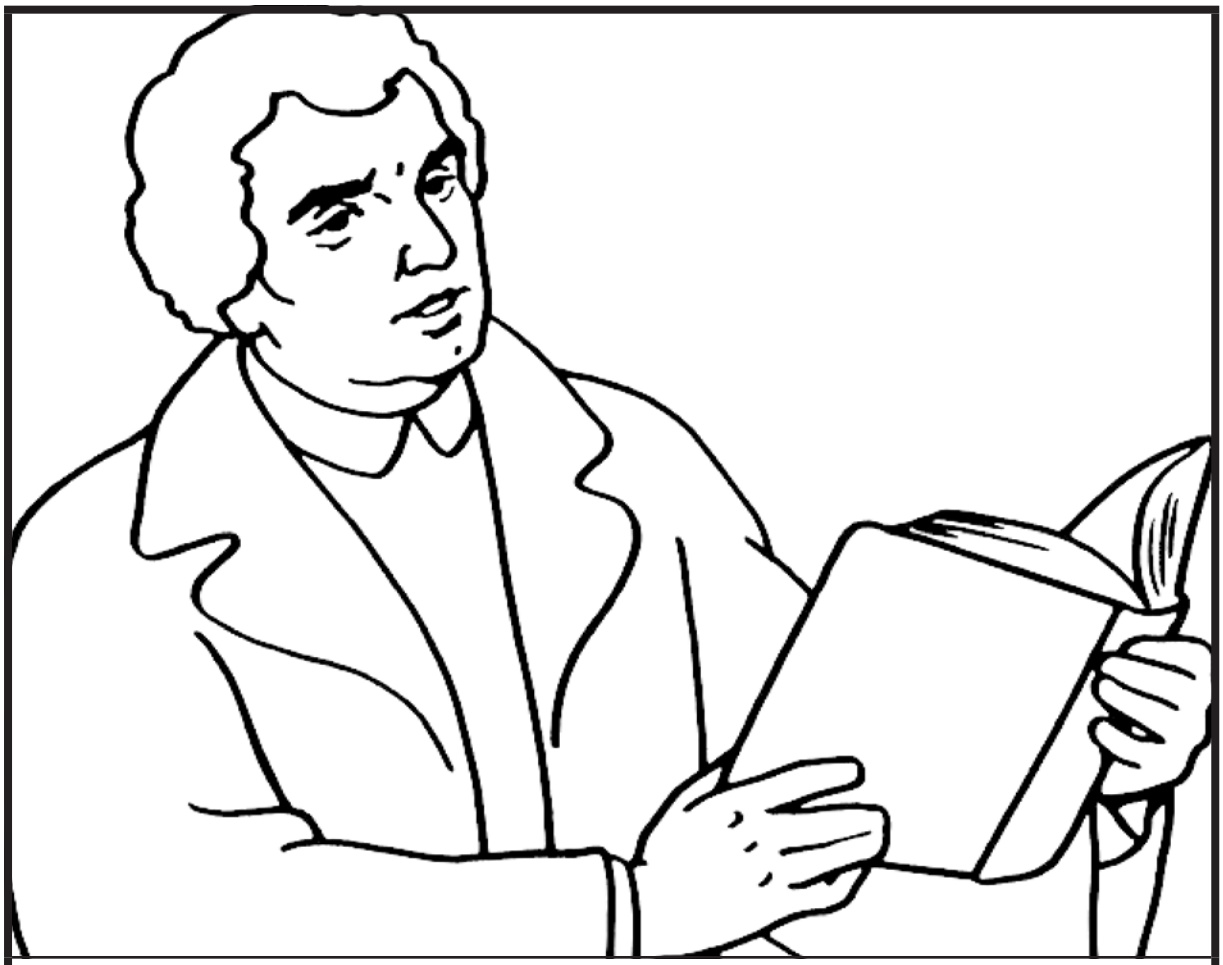

NIEPOSŁUSZEŃSTWO KOŚCIOŁA BOŻEGO

Wielu ludzi zaczęło odrzucać to, czego Jezus nauczał w Biblii. Marcin Luter był poruszony, kiedy przeczytał, co Biblia mówi na temat miłości Bożej i przebaczenia.



KOŚCIÓŁ BOŻY PRZYGOTOWUJE SIĘ NA POWRÓT CHRYSTUSA

Około 150 lat temu ludzie studiujący
Biblię doszli do wniosku,
że Jezus wkrótce powróci.
Zaczęli przygotowywać się
na spotkanie z Nim.
Ellen White otrzymała od Boga
specjalne sny, aby im w tym pomóc.

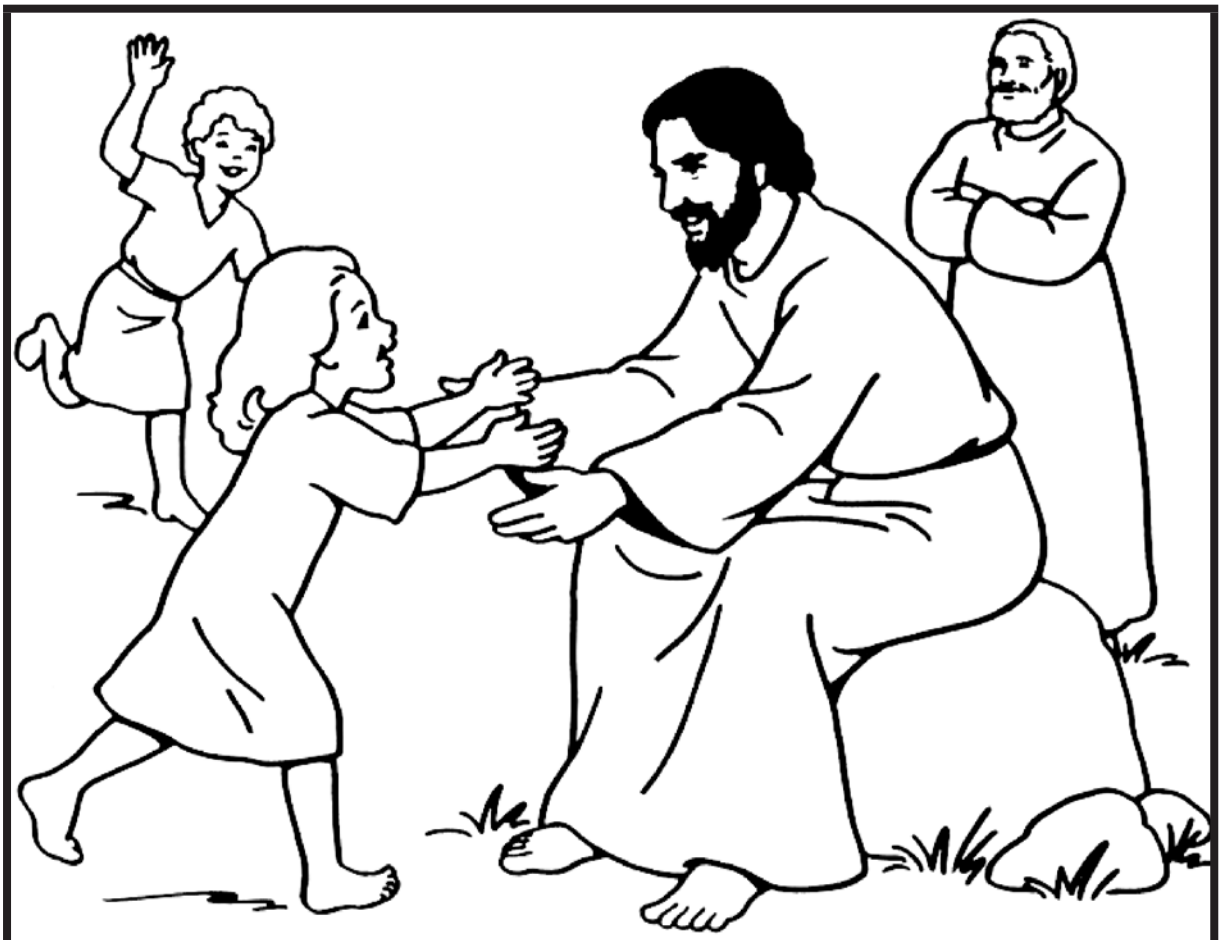

_____

(imię dziecka)

PRZYGOTOWUJE SIĘ NA SPOTKANIE Z JEZUSEM

II. Jego wiadomość dla mnie

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Biblia II*.

Informacje ogólne

Wersety biblijne umieszczone w wymaganiach zostały dobrane tak, by pogłębić u dzieci zrozumienie drogi zbawienia: 1) żałować za swoje grzechy, 2) oddać życie Jezusowi oraz poprosić Go o przebaczenie i zmianę, 3) uwierzyć, że On już to zrobił i zacząć żyć dla Niego. Mogą zostać wybrane również inne teksty, które mówią o drodze zbawienia (patrz: Materiały pomocnicze dla *Budowniczego*).

Praca nad wspomnianymi wyżej historiami, nauka wersetów oraz tworzenie wykresu pomoże zuchom zdobyć wiedzę związaną z księgami Nowego Testamentu.

Aby zdobyć sprawność *Biblia II*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

BIBLIA II

- Zdobądź sprawność Biblia I.
- Powiedz, z jakich dwóch części składa się Biblia. Jakie nazwy noszą księgi znane jako ewangelie?
- Wymień księgi Nowego Testamentu w kolejności.
- Opowiedz lub przedstaw następujące historie biblijne:
  - Dawid i Jonatan
  - Abraham i Izaak
  - Noe i potop
  - Samuel, do którego przemówił Pan.
- Posłuchaj lub przeczytaj pierwszych 9 rozdziałów Księgi Rodzaju.
- Znajdź, zapamiętaj i wyjaśnij trzy z wersetów podanych poniżej, mówiących o oddaniu życia Jezusowi: Dz 16,31; J 1,12; Ga 3,26; 2 Kor 5,17; Ps 51,12.
- Weź udział w zabawach związanych z historiami biblijnymi (ruchowe lub łamigłówki).

Wskazówki metodyczne

- Wersety pamięciowe może wybrać zuch z pomocą zastępowego lub sam zastępowy. Wybierz wersety, które będą najbardziej przydatne dziecku w danym momencie jego doświadczenia z Jezusem. Najważniejszym celem poznawania wersetów pamięciowych jest to, aby dziecko zrozumiało ich sens i zastosowanie w codziennym życiu.
- W Dodatku 3 zostały przedstawione różne metody nauki wersetów biblijnych.
- Kiedy zuch będzie powtarzał tekst z pamięci poproś go, aby wyjaśnił, co dany werset mówi o życiu dla Jezusa.
- Podczas pracy z wykresem wydarzeń biblijnych często odnoś się do Pisma Świętego. W ten sposób zapamiętanie nazw ksiąg Nowego Testamentu stanie się dla zuchów łatwiejsze i będzie miało praktyczny wymiar.

Zaliczenie

Zuch powie z pamięci i wyjaśni wybrane wersety biblijne, wymieni w kolejności księgi Nowego Testamentu i wypełni pozostałe wymagania na sprawność *Biblia II*.

III. Jego moc w moim życiu

Wymagania

A. Spędzać regularnie „cichy czas" z Jezusem, wypełniając *Kartę „cichego czasu" z Jezusem*.

B. Zapytać trzy osoby, dlaczego cieszą się, że należą do Jezusa.

Informacje ogólne

Jeśli dziecko już w młodym wieku nauczy się wyznaczać sobie codziennie czas na osobiste nabożeństwo tak, aby stało się to jego zwyczajem, w przyszłości łatwiej będzie mu uniknąć długiej i żmudnej duchowej walki o nawyk znalezienia codziennie czasu dla Boga, którą prowadzi większość chrześcijan.

Ponieważ plany dnia poszczególnych rodzin, a w związku z tym ich możliwości zaangażowania znacznie się różnią oraz ponieważ same dzieci są na różnych poziomach zdolności i zainteresowań, wymagania nie określają bliżej częstotliwości, długości i formy spędzania„cichego czasu" z Jezusem. Szczegóły dla konkretnego dziecka ustala ono w porozumieniu z rodzicem lub zastępowym (idealnym wzorcem jest codzienne nabożeństwo poranne i wieczorne, ale w niektórych przypadkach będzie to minimum polegające na uczestniczeniu raz w tygodniu w nabożeństwie sobotnim, udziale w szkole sobotniej czy zbiórce – dla tych dzieci, które nie mają innej możliwości). Na początku należy uczyć je przez przykład i pomóc im cieszyć się z czasu spędzonego z Jezusem.

Dzieci w różny sposób mogą dowiadywać się więcej na temat Jezusa. Słuchając innych chrześcijan mówiących o swoich doświadczeniach wynikających ze studiowania Biblii, dzieci mogą dostrzec, że jest to naprawdę ważna sprawa. Mają też okazję dowiedzieć się, w jaki sposób można oddać życie Jezusowi.

Wskazówki metodyczne

- Najpierw dzieci muszą zapoznać się z miłością Jezusa i Jego planem dla nich, a potem dopiero można przedstawić im znaczenie osobistych nabożeństw. Wprowadzenie nawyku spędzania „cichego czasu" z Jezusem jako Przyjacielem wymaga odpowiednich wytycznych i zaangażowania rodziców i zastępowego.
- W Dodatku 4 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w dobre planowanie rodzinnych nabożeństw, a także pomoc dziecku w jego osobistych nabożeństwach. Dodatek 4 zawiera również Kartę „cichego czasu" z Jezusem do wypełnienia przez zucha.
- Zastępowy może wzbudzać w zuchach pragnienie spędzania osobistego czasu z Jezusem na różne sposoby:
  1. Dzielić się własnymi doświadczeniami z osobistych nabożeństw.
  2. Mówić o korzyściach płynących z regularnie spędzanego „cichego czasu" z Jezusem.
  3. Stwarzać zuchom częste okazje do opowiadania swoich doświadczeń.
  4. Często mówić na temat elementów, które są ważne, aby w pełni cieszyć się „cichym czasem" z Jezusem, np. dogodna pora, miejsce i forma.
  5. Udostępnić szeroki wybór materiałów do czytania podczas osobistych nabożeństw.
  6. Zachęcać rodziców i pomagać im wspierać dzieci w regularnych, osobistych (i rodzinnych) nabożeństwach.
- Same zuchy lub zastępowy mogą zaprosić na zbiórkę kilkoro dorosłych, aby opowiedzieli swoje doświadczenia związane ze studiowaniem Biblii. Powinno to trwać krótko (5–10 min.). Następnie wspólnie omówcie wypowiedzi dorosłych.

  Dzieci mogą wykonać tabelę ukazującą po kolei zaproszone osoby oraz to, czego nauczyły one zuchy na temat studium Biblii

  ALBO Każde dziecko może napisać na kartce pytanie, które zada wybranemu dorosłemu.

Zaliczenie

Zuch pokaże i omówi swoją Kartę „cichego czasu" z Jezusem.

Zuch opowie o tym, czego nauczył się na temat radości płynącej z życia dla Jezusa.

Budowniczy – JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Wymagania

Wykonać pracę plastyczną w jednej z wybranych technik: wyrywanki, plakat lub kolaż, ukazującą, jak zuch może służyć Bogu i innym.

Informacje ogólne

Utwierdź w dzieciach poczucie własnej wartości oraz sens życia. Uświadom je, co jest w życiu naprawdę ważne i potrzebne. Każde dziecko może zrobić coś dla świata. Dobrą ilustracją tej prawdy będą części ludzkiego ciała lub części utworu muzycznego. Każda z nich jest równie ważna. Bez unikalnego wkładu każdej z nich, „całość" byłaby niekompletna i niezdolna do prawidłowego funkcjonowania.

Bóg daje każdemu dziecku zdolność zachowywania się w sposób pełen miłości i troskliwości. Niektóre zachowania, takie jak: uprzejmość, wspierające słowa, chęć pomocy w obowiązkach, prosty uśmiech czy wstawianie się w dobrej sprawie są dla nas wszystkich możliwe. W innych rodzajach służby lepiej sprawdzają się ci, którzy zostali obdarowani szczególnymi zdolności, przykładami mogą być tu pomoc w matematyce, naprawa zepsutych zabawek, praca artystyczna.

Zastanowienie się nad sposobami służenia innym będzie dla dzieci bardzo znaczące i ukształtuje ich sposób myślenia na wzór Jezusa.

Wskazówki metodyczne

- W Materiałach pomocniczych dla Budowniczego znajdują się propozycje historii, pieśni oraz tekstów, które pomogą zachęcić dzieci, aby dotarły do sedna chrześcijańskiej służby i doświadczyły jej.
- Stwórzcie razem listę pomysłów na służenie Bogu i innym. Zachęć dzieci, aby szukały nowych sposobów, które można dołączyć do znanych rodzajów służby. Niech zuchy wybiorą kilka pomysłów na służenie innym i zilustrują je w swojej pracy. Mogą one pracować indywidualnie lub wyrazić chęć pracy zespołowej i wspólnie wykonywać ten projekt.
- Zuchy mogą robić zdjęcia „z zaskoczenia", uwieczniając zaangażowanie jakiegoś kolegi w pracę na rzecz innych. Mogą również wspólnie stworzyć scenki pokazujące różne rodzaje służby i sfotografować je.
- Rozdaj dzieciom kartki, na których narysują uśmiechnięte buzie lub napiszą słowa uznania dla kolegów, którzy – jak zaobserwowały – byli zaangażowani w jakąś służbę lub pomoc. Te spostrzeżenia mogą być zapisywane w ciągu całej zbiórki, a potem wzajemnie odczytane pod jej koniec albo może być to praca grupowa, gdy każde dziecko zapisuje swoje uwagi, a następnie wszyscy wymieniają się kartkami i odczytują je.
- Praca plastyczna – wyrywanki, plakat lub kolaż – może zawierać zdjęcia, słowa uznania, rysunki lub pisemny opis różnych dziedzin służby. Jeśli zadanie zostanie dobrze wykonane, dzieci będą cenić takie projekty w późniejszych latach.

Zaliczenie

Zuch wykona pracę plastyczną – wyrywanki, plakat lub kolaż – który ilustruje możliwości służenia Bogu i innym.

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Krytyk medialny.*

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Krytyk medialny*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

KRYTYK MEDIALNY

- Wyjaśnij, co oznacza termin: media. Podaj cztery przykłady mediów. Wyjaśnij, co oznacza termin: krytyk.
- Omów trzy zasady, które pomagają nam nabrać dobrych nawyków czytania, oglądania i słuchania.
- Prowadź dziennik przez dwa tygodnie, zapisując czas, jaki spędzasz z różnymi mediami. Zanotuj, czy media te skupiają uwagę na Chrystusie czy też nie.
- Wykonaj jedną z poniższych czynności wraz z dorosłym:
  - oglądanie telewizji
  - czytanie opowieści
  - słuchanie nagrania.

  Zostań krytykiem medialnym i omów złe i dobre strony każdego z powyższych.
- Wraz z dorosłym przejrzyj program telewizyjny lub listę dostępnych książek, wybierając, co mógłbyś obejrzeć lub przeczytać.
- Wysłuchaj początku krótkiej historii i dodaj swoje zakończenie.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność Krytyk medialny.

III. Dbam o moje ciało

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Wstrzemięźliwość*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Wstrzemięźliwość*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

WSTRZEMIĘŹLIWOŚĆ

- Przeczytaj i omów teksty:
  - 1 Kor 6,19-20
  - 1 Kor 3,17.
- Wyjaśnij, czym są:

– narkomania

– wstrzemięźliwość/abstynencja.

- Wykonaj jedno z zadań poniżej:
  - porozmawiaj z doktorem lub innym dorosłym na temat szkodliwości:
    - palenia
    - picia alkoholu
    - innych używek
  - obejrzyj i omów film mówiący o niebezpieczeństwie sięgania po powyższe używki.
- Wyjaśnij, dlaczego niektórzy ludzie sięgają po używki. Jak my możemy się od tego powstrzymać?
- Zrób scenkę zachęcającą do mówienia „NIE" używkom.
- Zaprojektuj antynikotynowy, antyalkoholowy albo antynarkotykowy wzór na koszulkę i umieść go na swojej koszulce lub zrób plakat przedstawiający niebezpieczeństwo sięgania po używki.
- Znajdź dwie sławne osoby, które nie używają tytoniu, alkoholu i narkotyków, a które należą do najlepszych w swoich dziedzinach lub znajdź w swoim otoczeniu dwie osoby, które żyją szczęśliwie i zdrowo i nie używają tytoniu, alkoholu i narkotyków. Porozmawiaj z nimi, dlaczego powstrzymują się od ich stosowania.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Wstrzemięźliwość*.

Budowniczy – MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Wymagania

- Podzielić się jednym pomysłem na to, jak można poradzić sobie z sytuacją zmian w rodzinie. Opowiedzieć, jak się czułeś(aś) i co robiłeś(aś), gdy takie zmiany zachodziły w twojej rodzinie.
- Znaleźć w Biblii historię o rodzinie takiej jak twoja.

Informacje ogólne

Nic nie pozostaje w życiu takie samo. Każda rodzina przechodzi pewne zmiany. Niektóre z nich są przyjemne, a inne bolesne. Do wszystkich jednak dziecko musi się dostosować. Jedną z ważniejszych rzeczy, gdy nadchodzą zmiany, jest pomóc dziecku zaakceptować zaistniałą sytuację, rozmawiając z nim na temat jego uczuć i myśli, zarówno tych radosnych, jak i bolesnych. Poniżej umieszczone są niektóre pomysły, jak można pomóc dziecku poradzić sobie z sytuacją, gdy w rodzinie następują poważne zmiany.

1. Zaakceptuj fakt nastąpienia zmian bez względu na to, czy są one dobre, czy też złe.
2. Jeśli zmiana jest zła, dowiedz się, czy przyczyniłeś się do jej wywołania (dzieci często obwiniają się za problemy i potrzebują usłyszeć, że to nie jest ich wina.)
3. Porozmawiaj o swoich przemyśleniach i uczuciach z zaufaną osobą.
4. Śmiej się lub płacz, jeśli tego potrzebujesz.
5. Zrób wszystko co w twojej mocy, aby pomóc rodzinie dostosować się do zmian (działanie sprawia, że czujemy się potrzebni i pomaga nam poradzić sobie ze stresem).
6. Podziel miłością się z innymi.

Duże zmiany w rodzinie spowodowane są jej powiększeniem. Historie biblijne ukazujące takie sytuacje to:

- Nowe rodzeństwo: mały Mojżesz
- Przybrane lub adoptowane dziecko: Samuel, Mojżesz, Estera
- Przyrodnie rodzeństwo: Jezus
- Inny sposób powiększenia rodziny (dalsza rodzina): babcia Tymoteusza.

Inne dramatyczne zmiany w rodzinie mogą być spowodowane np. separacją rodziców lub stratą bliskiej osoby. Historie biblijne ukazujące radzenie sobie z takimi zmianami to:

- Śmierć: Izaak, Łazarz, Jezus
- Rozwód: Dawid i Mikal
- Bunt: Kain, Jakub, Józef i jego bracia
- Choroba: uzdrowieni przez Jezusa
- Przeprowadzka: Adam i Ewa, Abraham i Sara, Rut, Izraelici.

W niektórych rodzinach pojawiają się bardzo radosne zmiany spowodowane nawróceniem się do Jezusa Chrystusa i przyłączeniem do Kościoła. Historia strażnika więziennego, którą zuchy poznają w ramach zdobywanego stopnia jest tego świetnym przykładem.

Wskazówki metodyczne

- Zajęcia mogą rozpocząć się opowiedzeniem krótkiej historii na temat zmian, które nastąpiły w twojej rodzinie i twojej reakcji na nie. Pomoże to dzieciom zrozumieć cel zajęć i poczuć się bardziej komfortowo podczas rozmowy na temat swoich uczuć.
- Poproś zuchy, aby pomyślały o zmianie, jaka zdarzyła się ostatnio w ich życiu lub życiu ich rodziny. Pomóż każdemu wybrać i omówić jedną rodzinę z Biblii, której sytuacja najbardziej odpowiada jego sytuacji rodzinnej.
- Niech każde dziecko przeczyta historię jakiejś biblijnej rodziny i opowie, napisze lub narysuje obrazek mówiący o tym, czego nauczyło się z doświadczenia tej rodziny.

Zaliczenie

Zuch przytoczy jeden sposób na radzenie sobie z sytucją zmian w rodzinie oraz opowie, napisze lub narysuje obrazek na temat biblijnej rodziny podobnej do jego własnej.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Wymagania

Zagrać z rodziną w grę „Miłość" i opowiedzieć o jej rezultatach.

Informacje ogólne

Rodzina jest szczególnym błogosławieństwem danym nam przez Boga. Zajęcia związane z tym wymaganiem na stopień Budowniczego pomogą zuchom zapamiętać, że każdy członek rodziny jest wyjątkowy i wartościowy oraz nauczą okazywania szacunku za ich wkład w życie rodzinne.

Gra „Miłość" angażuje każdego członka rodziny, aby zaplanował, jak w nietypowy sposób okaże szacunek pozostałym członkom – każdemu indywidualnie.

Wskazówki metodyczne

- Na początku zajęć przedstaw dzieciom kilka pomysłów, jak można okazać to, że cenimy swoich rodziców, rodzeństwo i innych członków rodziny. Omów różne sposoby wyrażania szacunku. Wyślij wiadomość rodzicom dziecka, w której wyjaśnisz, na czym polega gra „Miłość" i jak bawić się nią w domu (przykład takiego listu znajduje się poniżej).
- Gra ta może być zaprezentowana rodzinom na jednej ze zbiórek zuchowych. Wybierz jakąś historię lub film, bądź wykorzystaj dyskusję, by wprowadzić członków rodzin w temat doceniania każdego członka rodziny z osobna. Zorganizuj czas pod koniec zbiórki tak, aby członkowie poszczególnych rodzin mogli wspólnie zainicjować okazywanie sobie szacunku na ich własny sposób.
- Niech zuchy złożą sprawozdania swojemu zastępowi z przebiegu gry ze swoją rodziną – co im się szczególnie spodobało (w ten sposób zastępowy może zaobserwować zaangażowanie każdej rodziny w grę „Miłość").
- Jest bardzo ważne, aby być wrażliwym na szczególne sytuacje rodzinne dzieci (samotny rodzic, rozwiedzeni rodzice, rodzina wielopokoleniowa itp.). Należy podkreślić, że są różne rodzaje rodzin. Mogą też znaleźć się dzieci, które będą wolały identyfikować się raczej z jakimś substytutem rodziny, np. „rodziną zuchową" (zastępem), „rodziną kościelną" (zborem) lub inną grupą, która się o nie troszczy.

Zaliczenie

Zuch zagra w grę „Miłość" ze swoją rodziną i jej rezultatami podzieli się z zastępem.

Przykład listu do rodziców przedstawiającego, na czym polega gra„Miłość":

Drogi Rodzicu,

Jednym z wymagań, które Twoje dziecko musi spełnić, aby zdobyć stopień Budowniczego jest udział wraz z całą rodziną w specjalnej grze, która ma na celu pomóc członkom rodziny doceniać się nawzajem i okazywać sobie szacunek.

Gra „Miłość" udaje się najlepiej, kiedy wszyscy biorą w niej udział. Można w nią grać podczas rodzinnych nabożeństw, spotkań, w sobotnie wieczory lub inny, równie wyjątkowy czas. Usiądźcie razem i wymieńcie kilka najistotniejszych powodów do okazywania szacunku każdemu członkowi rodziny. Następnie niech każdy indywidualnie wymyśli, w jaki sposób chce okazać uznanie każdej innej osobie z waszej rodziny.

Wyrazy uznania członkom rodziny można ukazać przez napisanie liściku mówiącego, co szczególnie cenisz u danej osoby lub zaplanowanie jakichś wyjątkowych zajęć, przysługi lub prezentu. Te i inne pomysły można realizować, wcześniej wypisując na nie kupony do wykorzystania w późniejszym terminie i dając je poszczególnym osobom z rodziny.

Kiedy wszystkie kupony zostaną wykorzystane, będzie bardzo miło usiąść całą rodziną i przeczytać, co one zawierały. Wszyscy poczujecie się dumni wiedząc, że reszta rodziny was docenia. Warto, abyście porozmawiali też, jakie cechy każdej poszczególnej osoby przyczyniają się do rodzinnego szczęścia.

Mam nadzieję, że gra „Miłość" będzie dla Waszej Rodziny cennym doświadczeniem. W razie jakichkolwiek pytań proszę o kontakt.

Z poważaniem,

…….

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Mądry sługa*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Mądry sługa*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

MĄDRY SŁUGA

- Opisz mądrego sługę.
- Z pomocą dorosłego znajdź w Biblii tekst mówiący, kto jest właścicielem wszystkiego na ziemi.
- Wyjaśnij tekst Ml 3,8-10. Oddaj własną dziesięcinę.
- Wykonaj plakat przedstawiający, na co przeznaczone są dary szkoły sobotniej.
- Wysłuchaj historii biblijnej o wdowim groszu.
- Powiedz, w jaki sposób i dlaczego mądry sługa dba o swoje mienie.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Mądry sługa*.

Budowniczy – MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wymagania

- Zaprzyjaźnić się z osobą niepełnosprawną, cudzoziemcem lub przedstawicielem innego pokolenia.
- Zaprosić tę osobę na uroczystość w swojej rodzinie lub w kościele.

Informacje ogólne

Dzieci uprzedzają się do innych przez pewnych ludzi i otoczenie wokół nich. Doświadczenia, jakie mają, lub też ich brak, może prowadzić do błędnych, a nawet krzywdzących stereotypów na temat całej grupy osób podobnych do tamtych.

Uprzedzenia można zwalczać poprzez poznawanie najróżniejszych ludzi i przebywanie z nimi. To rozwija lepsze rozumienie innych i traktowanie ich jako wartościowe jednostki.

Być uprzedzonym do kogoś oznacza osądzić i traktować go w odmienny sposób jeszcze przed jego poznaniem. Problem z przedwczesnymi osądami polega na tym, że często nie są one prawdziwe i powodują niesprawiedliwe traktowanie ludzi. Uprzedzenia mogą dotyczyć stereotypów na temat wieku, rasy, kraju pochodzenia, religii, wyglądu, inteligencji, płci, przekonań politycznych, kultury czy statusu ekonomicznego.

Poniżej podane są sposoby na uświadomienie dzieciom, czym są uprzedzenia i jak ich unikać.

1. Zauważ, że każdy posiada takie same uczucia i potrzeby: chce być kochany, godny zaufania i szanowany.
2. Naucz się rozróżniać fakty od opinii.
3. Zachowaj otwarty umysł, poznając nowe osoby.
4. Poświęć czas na nawiązywanie przyjaźni z osobą, którą mało znasz.

Wskazówki metodyczne

- Aby pomóc zrozumieć dzieciom powody, dla których uprzedzenie może być destrukcyjne, opowiedz im jakąś historię lub podaj przykład z własnego doświadczenia (propozycje historii na ten temat zawarte są w Materiałach pomocniczych dla Budowniczego).
- Pracuj z zuchami indywidualnie (lub w grupie), wybierając osobę (lub grupę), którą dzieci zechcą się zaprzyjaźnić. Taktownie uświadom fakt, że wykonujemy to zadanie po to, aby dowiedzieć się więcej na temat pewnych wyjątkowych osób. Dzieci powinny uważać, aby nikogo nie urazić.
- Dzieci powinny zaangażować się w pracę z ludźmi w jednym z poniżej wymienionych miejsc:
  - dom opieki
  - szkoła dla osób niewidomych, niesłyszących lub niepełnosprawnych intelektualnie
  - stowarzyszenie kościelne, lekcja szkoły sobotniej czy szkoła, gdzie w większości spotkają się osoby innej rasy itp.
  - okolica, w jakiej dziecko mieszka
- Po spędzeniu czasu z tymi ludźmi i zbudowaniu przyjaźni dzieci mogą zaprosić ich na szczególny program w kościele, zbiórkę zuchową, szkołę sobotnią, zajęcia w szkole (gdy uczą się w szkole kościelnej) lub do własnego domu.

Zaliczenie

Zuch opowie o osobie, z którą zawarł przyjaźń i o czasie, jaki razem spędzili.

II. Świat innych ludzi

Wymagania

- Zapoznać się z hymnem narodowym i flagą swojego państwa; umieć wyjaśnić ich znaczenie.
- Dowiedzieć się, jaka jest stolica państwa oraz imię i nazwisko prezydenta.

Informacje ogólne

Każdy zuch musi zdobyć podstawową wiedzę na temat swojego kraju i symboliki narodowej.

Wskazówki metodyczne

- Dzieci mogą przygotować książeczkę lub gazetkę na temat swojego kraju. Może ona zawierać poniższe elementy:
  - tekst hymnu narodowego
  - rysunek flagi i jej symbolikę
  - mapę kraju z zaznaczoną na niej stolicą
  - zdjęcie lub charakterystykę prezydenta
  - zdjęcia interesujących miejsc
  - inne ciekawe informacje.

Zaliczenie

Zuch podzieli się wiedzą o fladze narodowej, hymnie, stolicy i prezydencie swojego kraju.

III. Świat przyrody

Wymagania

Zdobyć dowolną sprawność związaną z naturą (której zuch jeszcze nie ma).

Informacje ogólne

Sprawności związane z naturą, odpowiednie dla zuchów zdobywających stopień Budowniczego, znajdują się w dwóch działach:

Przyroda	Rekreacja
Astronom	Latawce
Pierzaści przyjaciele	Obozowicz
Kwiaty	Rowerzysta
Ogrodnik	Odkrywca
Drzewa	Narciarz

Wymagania do powyższych sprawności oraz dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie wybraną sprawność związaną z naturą.

Materiały pomocnicze dla *Budowniczego*

UWAGA: Korzystanie z materiałów wymienionych poniżej nie jest obowiązkowe – to jedynie propozycja. Nie wszystkie materiały będą dostępne w krajowym Kościele - w takim przypadku zastąp zaproponowane pozycje innymi, do których masz dostęp.

Materiały do działu: WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

PRZYRZECZENIE I PRAWO ZUCHOWE

Historie i teksty biblijne

Józef, Potyfar i faraon (Rdz 39-41)

Przypowieść o talentach (Mt 25,14-30)

Koh 9,10 „Na co natknie się twoja ręka, abyś to zrobił..."

Łk 16,10 „Kto jest wierny w najmniejszej sprawie..."

Kol 3,23 „Cokolwiek czynicie, z duszy czyńcie..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy (Review and Herald)

„The Wise May Bring Their Learning" Nr 148

„I want to Be" Nr 124

Kids Sing Praise (Brentwood Publishing)

„With My Whole Heart" Nr 69

Cytaty E.G. White

„Nigdy nie lekceważcie znaczenia małych spraw. Małe sprawy decydują o rzeczywistej dyscyplinie życia. To w małych sprawach dusza jest uczona, by mogła wzrastać na podobieństwo Chrystusa albo nosić piętno zła" (*Jak wychować dziecko?,* s. 94).

„Bądźcie wierni. Zaangażujcie serce w działanie. Nie naśladujcie leniwych, którzy służą połowicznie. (...) Tak długo, jak nie doceniacie znaczenia wierności w małych obowiązkach, wasze budowanie charakteru nie będzie zadowalające" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 112).

II. Umacniam swoje przekonania

Patrz: Dodatek 2 – „Certyfikat Czytelnika".

Materiały do działu: MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Historie i teksty biblijne

Nikodem (J 3,1-21)

Filip i Etiopczyk (Dz 8,25-40)

Ezechiel i kości (Ez 37,1-14)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Saints of God" Nr 61

Kids Sing Praise

„Zacchaeus Was a Very Little Man" Nr 73

Literatura

Dorośli

Children's Bible Lessons (siedem kolorowo ilustrowanych podstawowych lekcji biblijnych).

Ingle, Clifford, *Children and Conversion*, Broadman.

New Testament Maps and Charts (wykresy i mapy do Nowego Testatmenu), Standard.

Dzieci

Campbell, Bonnie Blue, *The Time the Boat Came Back* (historia życia E.G. White), Pacific Press.

Flannelgraph stories on the steps of salvation (flanelogramy na temat drogi do zbawienia), Bible Club Ministries:

- *The Day Betty Was Born*
- *The Only Way Out*
- *Sam and the Scarecrow*

II. Jego wiadomość dla mnie

Historie i teksty biblijne

Ez 36,26.27 „I dam wam serce nowe..."

J 1,12.13 „Tym zaś, którzy go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi..."

Hbr 10,16.17 „Prawa moje włożę w ich serca..."

Ap 3,20 „Oto stoję u drzwi i kołaczę..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„From the Darkness Came Light" Nr 53

„Redeemed!" Nr 68

„Give Your Heart to Jesus" Nr 118

„I Have Decided to Follow Jesus" Nr 119

„Right Now" Nr 123

„Into My Heart" Nr 125

„You Must Open the Door" Nr 128

Kids Sing Praise

„Grace Is Bigger" Nr 60

„Amazing Grace" Nr 62

Cytaty E.G. White

„Trzeba pomóc [dzieciom] zrozumieć, co muszą zrobić, aby być zbawionymi" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 168).

„Właściwie pouczone, nawet bardzo młode dzieci mogą mieć właściwe pojęcie o swym grzesznym stanie i drodze zbawienia w Chrystusie" (*Jak wychować dziecko?,* s. 360).

„Mówmy, że Zbawiciel przywołuje je..." (*Życie Jezusa*, s. 368).

Literatura

Dzieci

Davis, Susan, *I Choose to Belong* (na temat chrztu), Review and Herald.

Password to Heaven, Review and Herald.

III. Jego moc w moim życiu

Historie i teksty biblijne

J 17,13 „...aby mieli w sobie moją radość..."

1 J 5,11-13 „Kto ma Syna, ma żywot..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Think of a World Without Any Flowers" Nr 60

„I'm So Happy" Nr 65

„Soon and Very Soon" Nr 89

Kids Sing Praise

„Climb, Climb Up Sunhine Mountain" Nr 43

Materiały do działu: JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Historie i teksty biblijne

Służąca Namana (2 Krl 5,1-19)

Młody Samuel (1 Sm 1-3)

Młody Jeremiasz (Jr 1,1-10)

Iz 58,6-12 „Lecz to jest post, w którym mam upodobanie..."

Mt 10,42 „A ktokolwiek by napoił jednego z tych maluczkich..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God Made Our Hands" Nr 57

„We Are His Hands" Nr 129

„God Calls Us" Nr 130

„Cross Over the Road" Nr 131

„A Happy Home" Nr 136

Cytaty E.G. White

„Badajcie, w jaki sposób uczyć dzieci troski w stosunku do innych. Młodzież od wczesnych lat powinna być przyzwyczajana do posłuszeństwa, samozaparcia i takiego postępowania, które ma na względzie szczęście innych" (*Counsel to Parents, Teachers, and Students*, s. 123-124).

„Serdeczna i chętna służba Jezusowi stwarza pogodne życie religijne" (*Chrześcijański dom*, s. 274).

„Prawdziwe zasady chrześcijaństwa otwierają przed wszystkimi źródło szczęścia, którego wysokość i głębokość, długość i szerokość jest niezmierzona. Jest przywilejem i obowiązkiem chrześcijan starać się posilić ducha i wzmocnić ciało przez prawdziwy odpoczynek, z zamiarem użycia fizycznych i umysłowych sił dla chwały Bożej" (*Chrześcijański dom*, s. 309).

„Ci, którzy w miarę posiadanych możliwości angażują się w dzieło czynienia dobra dla bliźnich przez okazywanie im praktycznego zainteresowania, nie tylko niosą ulgę w problemach ludzkiego życia, pomagając bliźnim dźwigać ich ciężary, ale także w znacznym stopniu przyczyniają się do zdrowia własnej duszy i ciała" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 157).

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Historie i teksty biblijne

Gehazi (2 Krl 5)

Przyjaciele Daniela (Dn 3)

Przypowieść o perle (Mt 13,44-46)

Mt 6,33 „Ale szukajcie najpierw Królestwa Bożego..."

Mk 9,35 „Jeśli ktoś chce być pierwszy..."

1 Tm 6,10 „Albowiem korzeniem wszelkiego zła..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Seek Ye First" Nr 67

„I Would Be True" Nr 117

„I Have Decided to Follow Jesus" Nr 119

Kids Sing Praise

„Boys and Girls for Jesus" Nr 13

„Jesus in the Morning" Nr 52

„Only One Way" Nr 63

Cytaty E.G. White

„Chrystus wzywa wszystkich do zastanowienia się. Zróbcie uczciwy rachunek. Na jedną szalę postawcie Jezusa, wieczny skarb życia, prawdę nieba i radość ze zbawionych dusz. Na drugą – wszystkie radości tego świata" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 98).

III. Dbam o moje ciało

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Wstrzemięźliwość znajdują się w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

Materiały do działu: MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Historie i teksty biblijne

Powiększenie rodziny

Rodzina zastępcza/adopcja: Samuel, Mojżesz, Estera

Nowe rodzeństwo: Mojżesz, Kain

Przybrane rodziny: Jezus, Izaak i Ismael

Separacja i strata

Śmierć: Jezus

Zaginieni członkowie rodziny: Jakub i Ezaw, Józef, Absalom

Przeprowadzka: Adam i Ewa, Abraham, Lot

Choroba: wdowa z Sarepty

Literatura

Dzieci

Davis, Susan, *Never Again* (śmierć w rodzinie), Review and Herald.

Earnhardt, Crystal, *Annie's Secret* (rodzic-alkoholik)

Reece, Colleen L. A., *Gold Star for Eric* (ponowny ślub matki).

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Tekst biblijny

Wj 20,12 „Czcij ojca swego i matkę swoją..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„A Happy Home" Nr 136

„Love at Home" Nr 137

Kids Sing Praise

„This is My Commandment" Nr 29

Cytaty E.G. White

„Ci, co mają Ducha Chrystusowego, będą przejawiać uprzejmość w domu, zawsze gotowi do wzajemnej pomocy. Będą ustawicznie starać się uszczęśliwiać wszystkich wokół siebie, zapominając o sobie w trosce o drugich" (*Chrześcijański dom*, s. 268).

„Dzieci i młodzieży, w najwcześniejszych latach swego życia możecie być błogosławieństwem w rodzinie" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 248).

„Życie Jezusa uczy was, dzieci, że waszym powołaniem powinno być uszczęśliwianie rodziców. Waszym przywilejem jest być radością i pociechą w życiu". (*The Youth's Instructor*, wrzesień 1873).

Literatura

Dorośli

Faber, Adele and Mazlish, Elaine, *Rodzeństwo bez rywalizacji*, Media Rodzina.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Mądry sługa znajdują się w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

Materiały do działu: MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Historie i teksty biblijne

Mefiboszet (2 Sm 9)

Ga 3,28 „Nie masz Żyda ani Greka..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„We Grow In Many Different Ways" Nr 58

„We Are the Church" Nr 141

Cytaty E.G. White

„Uczniów należy uczyć podobieństwa do Chrystusa w okazywaniu uprzejmego zainteresowania i społecznej postawy wobec tych, którzy najbardziej tego potrzebują, nawet jeśli nie są to ich ulubieni znajomi" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 302).

„Obcując z ludźmi, przenieśmy się w ich położenie. Przedstawmy sobie ich uczucia, trudności, rozczarowania, radości i cierpienia" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 312).

„Bóg polecił specjalnie troskliwą dbałość o ludzi starszych wiekiem. (...) Pomóżcie dzieciom pamiętać o tym, niech swą uprzejmością i szacunkiem wyrównają drogę starcom; ich młode życie będzie piękne, pełne łaski, jeśli zachowają przykazanie" (*Wychowanie*, s. 108).

„Ci, którzy walczą o byt wśród wielkich trudności, mogą doznać pokrzepienia i wzmocnienia, jeśli poświęcimy im trochę uwagi, co nas niewiele kosztuje" (*Chrześcijański dom*, s. 304).

Literatura

Dzieci

Brooks, Sandra, *The Goose With Three Wings*.

Doherty, Ivy Duffy, *For Rent: One Grammy, One Gramps*.

Montgomery, Bobbie, *The Cat's Got Her Tongue*.

Wilt, Joy, *Checking `Em Out and Sizing `Em Up*, Word.

Zelonky, Joy, *I Can't Always Hear You*, David C. Cook.

II. Świat innych ludzi

Historie i teksty biblijne

Mk 12,17 „Oddawajcie, co jest cesarskiego, cesarzowi..."

Rz 13,1-7 „Oddawajcie każdemu to, co mu się należy..."

Dz 5,29 „Trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„All Nations of the Earth" Nr 22

III. Świat przyrody

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności z działu Przyroda znajdują się w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

Część VI

Pomocna Dłoń

Karta zaliczeniowa na stopień: *Pomocna Dłoń* 125

Wymagania podstawowe 126

Mój Bóg 129

Ja sam 142

Moja rodzina 146

Mój świat 149

Materiały pomocnicze dla *Pomocnej Dłoni* 152

Pomocna Dłoń – KARTA ZALICZENIOWA

Wiek: 9 LAT

Imię i nazwisko: .....

Data rozpoczęcia próby na stopień .....

Data zakończenia próby na stopień .....

Wymaganie	Zaliczenie
WYMAGANIA PODSTAWOWE	
I. Jestem odpowiedzialnym zuchem **A.** Umie powtórzyć z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe. **B.** Umie wyjaśnić sens Prawa Zuchowego **II. Umacniam swoje przekonania** Zdobył(a) Certyfikat Czytelnika *Pomocnej Dłoni*.	 I A. ..... I B. ..... II. .....
MÓJ BÓG	
I. Jego plan, by mnie zbawić **A.** Wykonał(a) wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej: • Noe • Abraham • Mojżesz • Dawid • Daniel ALBO • wziął (wzięła) udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce. **B.** Wykonał(a) dioramę, ułożył(a) wiersz lub skomponował(a) piosenkę ukazującą historię starotestamentowej postaci, która żyła dla Boga. **II. Jego wiadomość dla mnie** **A.** Umie znaleźć w Biblii trzy z podanych niżej wersetów mówiących o życiu dla Jezusa, zna je na pamięć i potrafi wyjaśnić ich znaczenie: • Wj 20,11–17 • Flp 2,13 • Flp 4,13 • 1 J 2,1–2 • Jud 24 **B.** Umie wymienić po kolei księgi Starego Testamentu. **III. Jego moc w moim życiu** **A.** Spędza regularnie „cichy czas" z Jezusem, rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim. **B.** Zrealizował(a) projekt „Wzrastając z Jezusem".	 I A. ..... I B. ..... II A. ..... II B. ..... III A. ..... III B. .....
JA SAM	
I. Jestem niepowtarzalny **A.** Zrobił(a) listę kilku zainteresowań i zdolności, jakie dał mu (jej) Bóg. **B.** Zaprezentował(a) swój talent, zdobywając sprawność ..... **II. Umiem dokonywać mądrych wyborów** **A.** Zna kolejne kroki w procesie podejmowania dobrych decyzji. **B.** Wypełnił(a) karty „Kroki do mądrej decyzji", uwzględniające dwie rzeczywiste sytuacje problemowe z jego (jej) życia. **III. Dbam o moje ciało** Zdobył(a) sprawność: *Higiena*.	 I A. ..... I B. ..... II A. ..... II B. ..... III. .....
MOJA RODZINA	
I. Mam rodzinę Wykonał(a) proporzec lub herb swojej rodziny ALBO Zebrał(a) opowieści i fotografie przedstawiające rodzinną historię i zawarł(a) je na „rodzinnym pasku czasu" lub specjalnie przygotowanej mapie. **II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem** Wziął (wzięła) udział w zaplanowaniu i realizacji specjalnego nabożeństwa rodzinnego, szczególnego rodzinnego wieczoru, wycieczki całej rodziny lub innego rodzinnego wydarzenia. **III. Rodzina uczy mnie samodzielności** Zdobył(a) sprawność ..... z obszaru (podkreślić właściwe): MAJSTERKOWANIE UMIEJĘTNOŚCI DOMOWE UMIEJĘTNOŚCI PLENEROWE	 I. ..... II. ..... III. .....
MÓJ ŚWIAT	
I. Świat przyjaciół Zdobył(a) sprawność: *Troskliwy przyjaciel*. **II. Świat innych ludzi** Przeprowadził(a) projekt badawczy nad jedną z kultur świata, którego efektem jest album z wycinkami lub gazetka ścienna oraz znalazł(a) sposób, jak można podzielić się miłością Jezusa z osobami należącymi do tej kultury i zrealizował(a) ten pomysł. **III. Świat przyrody** Zdobył(a) sprawność: *Ekolog*.	I. ..... II. ..... III. .....

Pomocna Dłoń – WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

Wymagania

- Powtórzyć z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe.
- Wyjaśnić sens Prawa Zuchowego.

PRZYRZECZENIE ZUCHOWE:

Ponieważ Jezus mnie kocha, będę zawsze robić wszystko jak najlepiej.

PRAWO ZUCHOWE

Z pomocą Jezusa:

- **Będę posłuszny.**
- **Będę czysty.**
- **Będę szczery.**
- **Będę uprzejmy.**
- **Będę pełny szacunku.**
- **Będę uważny.**
- **Będę pomocny.**
- **Będę pogodny.**
- **Będę rozważny.**
- **Będę pobożny.**

Informacje ogólne

Prawo Zuchowe ukazuje dzieciom zestaw prostych zasad, których przestrzeganie ułatwi im dokonywanie słusznych wyborów i podejmowanie dobrych działań. Może ono także posłużyć jako punkt wyjścia do rozważań, jak pragnie postępować człowiek, który kocha Jezusa. Prawo jest ideałem, do którego zmierzamy z miłości do Jezusa, a nie w celu uzyskania jej. Tylko stała pomoc Jezusa i Jego moc umożliwia dzieciom (i dorosłym) zachowanie Prawa.

Będę posłuszny – oznacza to, że zuch będzie uległy wobec rodziców; fragment na temat posłuszeństwa (Ef 6,1) jest jednym z nielicznych w Biblii skierowanych specjalnie do dzieci. „Jedną z pierwszych rzeczy, jakiej dziecko musi się nauczyć, jest posłuszeństwo" (E.G. White, Jak wychować dziecko?, s. 60).

Będę czysty – oznacza to, że zuch będzie utrzymywać swoje życie w czystości poprzez świadome wybieranie tylko tych rzeczy, które mają dobry wpływ na jego umysł i ciało.

Będę szczery – oznacza to, że zuch będzie uczciwy i prawy w nauce, pracy i zabawie oraz wobec swojej rodziny, przyjaciół, innych ludzi, a także Boga.

Będę uprzejmy – oznacza to, że zuch będzie taktowny, delikatny i wrażliwy nie tylko wobec do osób, które lubi, ale także wobec każdego innego człowieka i całego stworzenia Bożego.

Będę pełny szacunku – oznacza to, że zuch będzie okazywał szacunek, przede wszystkim w stosunku do autorytetów, które Bóg nad nim ustanowił, ale także względem każdej osoby, którą Bóg stworzył na Swój obraz. Szacunek wymaga uznania wartości każdej osoby i uprzejmości wobec niej.

Będę uważny – oznacza to, że zuch będzie zwracał szczególną uwagę na to, co dzieje się wokół niego, zwłaszcza w odniesieniu do posłuszeństwa Bogu oraz uczuć i potrzeb innych ludzi.

Będę pomocny – oznacza to, że zuch będzie poszukiwał możliwości pomagania w domu i w szkole. Prawdziwa pomoc nie może być niesiona z niechęcią, ale ma być to akt, który drugiej osobie przyniesie szczęście, Jezusowi radość, a sobie samemu korzyść, ponieważ w ten sposób stajemy się lepszymi ludźmi.

Będę pogodny – oznacza to, że zuch będzie pielęgnował poczucie wdzięczności za wszystkie rzeczy i możliwości, które otrzymuje, a nie będzie rozpamiętywać spraw, które mu się nie podobają. Oznacza to także takie działanie, aby spowodować uśmiech na czyjejś twarzy, radość w czyimś głosie oraz zachęcić inne osoby do wdzięczności.

Będę rozważny – oznacza to, że zuch będzie z mądrością patrzył na otaczający go świat, wykazując roztropność i ostrożność, a jednocześnie troskliwość i delikatność w stosunkach z innymi.

Będę pobożny – oznacza to, że zuch okaże najwyższy szacunek i cześć względem Boga; obejmuje to mówienie szeptem i spokojne poruszanie się w miejscu nabożeństw, odpowiednie obchodzenie się z Biblią jako najważniejszą ze wszystkich ksiąg, zamykanie oczu czy zajmowanie odpowiedniej postawy podczas rozmowy z Bogiem.

Wskazówki metodyczne

- Przedstaw Prawo i Przyrzeczenie w sposób, który zainspiruje zuchy do zagłębienia się w ich znaczenie i przestrzegania ich. Historie biblijne, pieśni i teksty do dyskusji zaproponowane są w Materiałach pomocniczych na końcu rozdziału „Pomocna Dłoń".
- Niech każdy zuch wybierze sobie jedną osobę (np. zastępowego, członka rodziny, młodszego zucha lub przyjaciela) i wytłumaczy jej sens Prawa.
- Powtarzaj Prawo na każdej zbiórce zuchowej. Nawiązuj do Przyrzeczenia podczas wykonywania różnych czynności. W ten sposób staną się one nie tylko czymś, co dzieci mają zapamiętać, ale również częścią ich codziennych myśli, działań i wyborów.
- Więcej informacji na temat interpretacji Prawa Zuchowego znajdziesz w Dodatku 1.

Zaliczenie

Zuch powtórzy z pamięci Przyrzeczenie i Prawo Zuchowe oraz wyjaśni sens Prawa przynajmniej jednej osobie.

II. Umacniam swoje przekonania

Wymagania

Zdobyć Certyfikat Czytelnika Pomocnej Dłoni.

Informacje ogólne

Certyfikat Czytelnika Pomocnej Dłoni jest przyznawany zuchom, które przeczytają lub zostaną im przeczytane wymienione niżej pozycje:

1. 1 Sm (w prostym, współczesnym przekładzie Biblii),
2. Dwie wybrane książki z następujących dziedzin:
   - Starotestamentowa postać lub wydarzenie
   - Dorastanie
   - Historia
   - Misja

Wymagania na Czytelnika Pomocnej Dłoni obejmują szczególnie zagadnienia zawarte w programie zuchowym. Książki należy dobrać tak, aby były łatwo dostępne w Kościele w naszym kraju.

Wskazówki metodyczne

- Pozycje te może przeczytać dziecku rodzic, nauczyciel, zastępowy, starszy zuch, harcerz lub dziadkowie. W Dodatku 2 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w zdobywanie przez ich dziecko Certyfikatu Czytelnika.
- Listy lektur powinny być podane na początku roku zuchowego tak, aby czytanie mogło zakończyć się przed wakacjami.
- Jest wiele wartościowych pozycji, które podejmują wyżej wymienione zagadnienia w sposób przystępny i zgodny z prawdą, jednak zanim włączysz jakąś nową książkę do listy lektur, przeczytaj ją uważnie, aby określić, czy jej treść jest właściwa dla tej grupy wiekowej oraz czy propaguje ona chrześcijańskie przekonania i normy (patrz: Dodatek 2, Kryteria doboru lektur).
- Prostym sposobem motywującym zuchy do czytania książek może być tworzenie „łańcucha czytelniczego": każdy, kto ukończy czytanie jakiejś pozycji, doda swoje ogniwo. Przygotuj ogniwa z wyszczególnionym miejscem na tytuł książki, temat przewodni oraz imię i nazwisko dziecka i skseruj je na kolorowym papierze. Pojedyncze ogniwa można skleić tak jak prawdziwy łańcuch. Można też wyciąć je w specjalnym kształcie (np. pszczółki lub uśmiechnięte buzie) i rozwiesić na ścianie w harcówce (patrz: Dodatek 2, „Łańcuch czytelniczy").
- Wzory Certyfikatów Czytelniczych znajdują się również w Dodatku 2.

Zaliczenie

Zuch przedstawi Kartę Czytelniczą (przykładowa Karta znajduje się w Dodatku 2) podpisaną przez rodzica, z podanymi tytułami książek i ich tematami przewodnimi lub streści zastępowemu każdą książkę.

Pomocna Dłoń – MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Wymagania

A. Wykonać wykres wydarzeń biblijnych w kolejności chronologicznej:
- Noe
- Abraham
- Mojżesz
- Dawid
- Daniel

ALBO

Wziąć udział w zajęciach szkoły sobotniej o tej tematyce (materiał biblijny nie musi być omówiony podczas zbiórek – zastępowy może umówić się z nauczycielem szkoły sobotniej, aby poprowadził zajęcia na te konkretne tematy).

B. Wykonać dioramę, ułożyć wiersz lub skomponować piosenkę ukazującą historię kogoś, kto żył dla Boga.

Informacje ogólne

Program zuchowy Adventurer pomaga zuchom dojrzewać do pełnego zrozumienia radości i odpowiedzialności wypływającej z faktu bycia Bożym dzieckiem. Począwszy od rozpoznawania Bożej miłości i troski w trakcie zdobywania stopnia Pracowitej Pszczoły, zuchy po zaliczeniu kolejnych stopni umieją już dostrzegać obecność zła na świecie i w ich własnym życiu. Uczą się, w jaki sposób uchronić się przed złem dzięki otrzymywanemu od Jezusa Chrystusa darowi przebaczenia i siły.

Celem wymagań na stopień Pomocnej Dłoni jest przypomnienie zuchom, jakie są pierwsze kroki do zbawienia oraz zachęcenie ich do trwania w chrześcijańskim życiu, nawet w czasie trudności. Myśli, które są zawarte w poniższych punktach, odnajdziemy również w zaproponowanych wersetach biblijnych i historiach z Pisma Świętego.

1. Chcę być posłuszny Bogu i unikać zła. Wiem, że zło jest niszczące i przepraszam za mój w nim udział.
2. Chcę oddać swoje życie Jezusowi, aby On dał mi nowe, czyste serce. Kiedy dam moje życie Bogu, pomoże mi to być Jemu posłusznym.
3. Robię wszystko, aby żyć dla Niego. On jest zawsze przy mnie, gotowy przebaczyć mi i pomóc, kiedy tylko Go o to poproszę. Pragnę, aby w dalszym ciągu Bóg odpuszczał moje grzechy i pomagał mi.
4. Staję się taką osobą, jaką Bóg chce, abym był(a). Będę stale poddawać się Jezusowi, aby pomógł mi wyrosnąć na kogoś podobnego do Niego. On obiecał, że zrobi to, jeśli Mu zaufam i będę Mu posłuszny(a).

Każda zaproponowana historia wybrana ze Starego Testamentu ukazuje powyższe punkty w nieco inny sposób. Niektóre zuchy już przyjęły Jezusa jako osobistego Zbawiciela. Inne mogły jeszcze nie podjąć takiej decyzji. Zatem podane cztery myśli oraz ilustrujące je historie przedstawiają pierwsze kroki do zbawienia, będąc pewnym instruktażem i jednocześnie zachętą do chrześcijańskiego wzrastania.

Na przykład, Biblia mówi nam, że Dawid był „mężem według serca Bożego". Życie Dawida było wyraźnie podporządkowane Bogu, a jednak jego błędy i grzechy są bardzo widoczne. Zuchy studiujące życie Dawida będą mogły zauważyć, że życie chrześcijanina nie jest prostą, długą drogą doskonałości, a raczej że składa się z wielu trudności i walk. Pomimo braków Dawida, Bóg był z nim. On błogosławił mu, czyniąc go jednym z największych królów izraelskich. Bóg mógł tego dokonać, ponieważ Dawid konsekwentnie wybierał, aby żyć dla Pana.

Innym przykładem historii ilustrującej koncepcję zbawienia i życie dla Jezusa może być wyprowadzenie ludu Bożego z Egiptu pod przewodnictwem Mojżesza. Służba świątynna została specjalnie zaprojektowana tak, aby przybliżyć Izraelitom czasy, w których Jezus będzie żył na ziemi. Izraelici byli zobligowani do posłuszeństwa poprzez przestrzeganie dziesięciorga przykazań, które otrzymali pod górą Synaj.

Bóg uczynił służbę ofiarniczą symbolem Swego przebaczenia. Ofiara, którą trzeba było złożyć za grzech, za każdym razem pomagała Izraelicie uświadomić sobie powagę grzechu. Ofiara ta wskazywała na śmierć Jezusa na krzyżu, dzięki której możliwe stało się przebaczenie wszystkich naszych grzechów.

Zapoznając dzieci ze znaczeniem świątyni oraz służby z nią związanej dostarczy im lepszego zrozumienia tego, jak wzrastać duchowo i jak żyć dla Boga.

Wykres wydarzeń biblijnych związany ze zdobywaniem stopnia Pomocnej Dłoni kończy przegląd historii przewidziany w programie zuchowym Adventure. Składają się na niego historie z różnych okresów Starego Testamentu: 1. Noe i potop, 2. Abraham i Sara, 3. Mojżesz i wyjście z Egiptu, 4. Dawid, 5. niewola babilońska. Wykonywanie prac plastycznych lub samodzielne pisanie tekstów na bazie tych historii daje dzieciom okazję, aby osobiście odnieść się do każdej z nich.

Wskazówki metodyczne

- Poniższy materiał zawiera instrukcję tworzenia wykresu wydarzeń biblijnych. Podobny wykres związany z historiami przedstawionymi podczas zbiórek lub zajęć szkoły sobotniej może być wykonany według tej samej instrukcji i wzbogacony ilustracjami z innych źródeł.
- Wykres wydarzeń biblijnych może być wykorzystany na trzy sposoby:
  1. Prowadzący może umieszczać ilustracje na dużym wykresie wydarzeń biblijnych powieszonym na ścianie, dodając następne po opowiedzeniu kolejnej historii. Dzieci mogą odnosić się do tego wykresu, tworząc własne wykresy lub poznając inne wydarzenia z Biblii lub z historii.
  2. Prowadzący może zaproponować dzieciom praktyczne zajęcia, udostępniając pusty wykres oraz hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia), historyjki (kartoniki z krótkim opisem wydarzenia) oraz ilustracje (obrazki do pokolorowania). Znajdują się one na kolejnych stronach. Dzieciom najłatwiej będzie położyć wykres na podłodze i np. poukładać na nim hasła, historyjki i ilustracje w kolejności chronologicznej.
  3. Dzieci mogą pokolorować ilustracje i wykorzystać je do stworzenia własnego wykresu lub książeczki.
- Przedstawiając zuchom wykres, pokaż na nim główny zarys walki pomiędzy dobrem a złem oraz to, w jaki sposób historie przedstawione w programie na stopień Pomocnej Dłoni wpisują się w ten konflikt.
  1. Przejrzyj program wszystkich poprzednich stopni, gdzie znajdują się omówione wcześniej historie: stworzenie i upadek, życie Jezusa i Jego śmierć, chrześcijański kościół, powtórne przyjście Jezusa, niebo (na wykresie mogą być umieszczone ilustracje w kolorze czarno-białym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń).
  2. Niech zuchy pokolorują ilustracje do wykresu przeznaczone dla Budowniczych i dodają je kolejno do wykresu wydarzeń biblijnych, kiedy będziesz opowiadać, w jaki sposób pasują one do Bożego planu zbawienia. Omówcie krótko z dziećmi osoby przedstawione na ilustracjach.
- Po krótkim omówieniu wykresu opowiedz o nowych historiach, których dotyczą dodane ilustracje, dzieląc się większą ilością szczegółów. Na każdą historię przeznacz jedno lub więcej nabożeństw na zbiórce (nabożeństwem jest tu nazwana ta część zbiórki, która jest szczególnie poświęcona treściom duchowym). Pomóż zidentyfikować się zuchom z każdą postacią, podkreślając te elementy ich historii, które pokazują, jak żyć dla Boga. Zuchy w tym wieku są na tyle dojrzałe, że mogą przeprowadzić własne studium na ten temat. Mogą uczestniczyć w prezentacji historii czytając fragmenty Biblii, rysując mapy lub szkice ukazujące omawiane miejsca.
- Dzieci o rozwiniętej inteligencji przestrzennej mogą zbudować dioramę obrazującą świątynię, obozowisko Abrahama lub sceny z życia Dawida.
- Dzieci utalentowane językowo mają okazję stworzyć wiersz – może być on w stylu haiku, pisany wierszem białym lub rymowanym.

- Piosenki mogą być napisane w prosty sposób, poprzez ułożenie słów do jakiejś znanej melodii; dzieci mogą też spróbować skomponować melodię do wybranego wersetu.
- Zuchy mogą zaprezentować swoje indywidualne lub tworzone w grupie prace podczas zbiórki, nabożeństwa lub szkoły sobotniej.

Zaliczenie

Zuch umieści ilustracje, hasła i historyjki do nich we właściwych miejscach wykresu wydarzeń biblijnych, a następnie zaprezentuje swoją pracę (dioramę, wiersz lub piosenkę) przedstawiającą wybraną starotestamentową postać, która żyła dla Boga.

Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych

Poniżej opisany jest prosty sposób wykonania wykresu wydarzeń biblijnych. Jest on zaprojektowany w taki sposób, aby wykorzystać w nim mniejsze ilustracje (obrazki do pokolorowania) i hasła (kartoniki z nazwą wydarzenia). Jeśli będziesz chciał wykorzystać większe ilustracje, wymiary materiałów muszą oczywiście być większe. Tworzenie wykresu wydarzeń biblijnych pomoże dzieciom lepiej zrozumieć historię biblijną, ponieważ są w to zajęcie zaangażowane nie tylko słuchowo i wzrokowo, ale też manualnie. Jednocześnie samodzielne tworzenie wykresu pozwala im lepiej zapamiętać chronologię wydarzeń biblijnych.

Materiały:

- Sześć arkuszy (22,5 cm x 30 cm) fioletowego papieru technicznego
- Dwa arkusze (22,5 cm x 30 cm) żółtego papieru technicznego
- Klej do papieru lub klej uniwersalny
- Ilustracje znajdujące się na kolejnych stronach lub inne wcześniej zgromadzone, aby odpowiednio zobrazować poszczególne wydarzenia
- Folia samoprzylepna lub folia do laminowania

Wykonanie:

- Fioletowy papier sklej ze sobą końcami tak, aby uzyskać długi, wąski pasek, tak jak pokazano dalej. (Te sześć arkuszy symbolizuje 6000 lat biblijnej historii. Ciemny fioletowy kolor oznacza cierpienie Ziemi pod wpływem zła i grzechu).
- Następnie przyklej po jednym arkuszu żółtego papieru do każdego końca fioletowego arkusza. (Żółty kolor symbolizuje czas radości i szczęścia, zanim pojawił się grzech oraz czas, gdy Jezus powróci ponownie, aby zniszczyć grzech i zabrać nas do nieba). Odetnij końcówkę każdego żółtego arkusza falistą linią. (Oznacza to, że czas trwa wiecznie w dwóch kierunkach).

  Opcjonalnie: ilustracje z życia Jezusa są mniejsze od innych, ponieważ zajmują znacznie mniej czasu w historii; można podkreślić ich wagę przez umieszczenie ich na żółtym tle.
- Skopiuj mniejsze ilustracje oraz hasła i historyjki ich dotyczące, które znajdują się na kolejnych stronach. Niech dzieci pokolorują je, wytną i umieszczą na grubszym papierze.
- Teraz ilustracje te mogą zostać dodane do wykresu (na przykład zawieszonego na ścianie) lub użyte w prezentacji czy zajęciach praktycznych odnoszących się do każdej z tych historii. Wykres wydarzeń biblijnych i jego części mogą być zalaminowane lub pokryte folią samoprzylepną, aby się nie zniszczyły.
- Schemat przedstawiony poniżej pokazuje, jak należy dopasować do siebie na wykresie poszczególne historie przeznaczone dla każdego stopnia, aby tworzyły spójną całość; ilustracje z poprzedniego roku w kolorze biało-czarnym i hasła odnoszące się do tych wydarzeń mogą być przymocowane na stałe do wykresu – pomoże to zuchom zrozumieć, jak te historie, które obecnie poznają, wpisują się w ogólny zarys wcześniej poznanych wydarzeń.

WYKRES WYDARZEŃ BIBLIJNYCH (rysunek poglądowy)

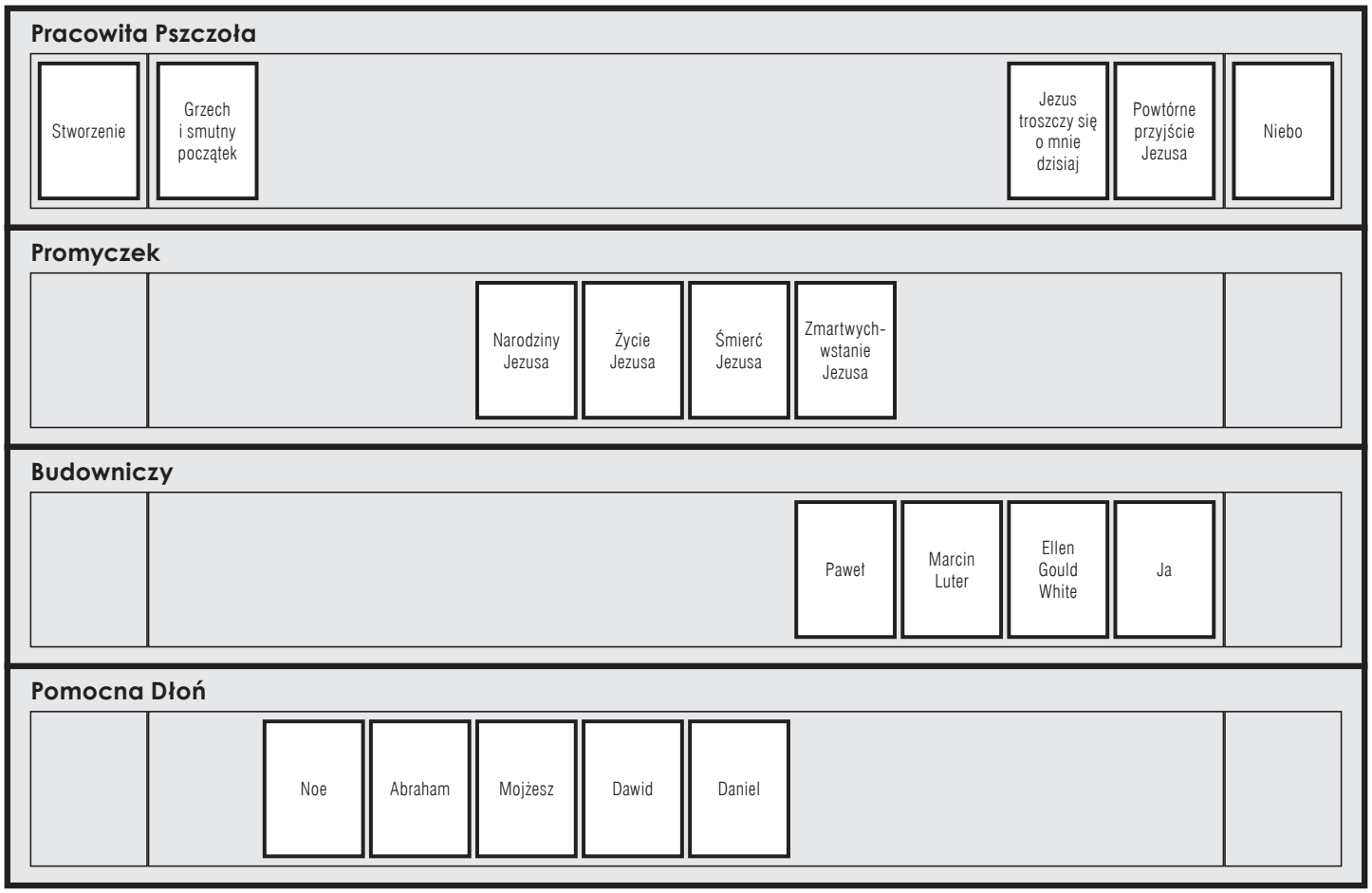

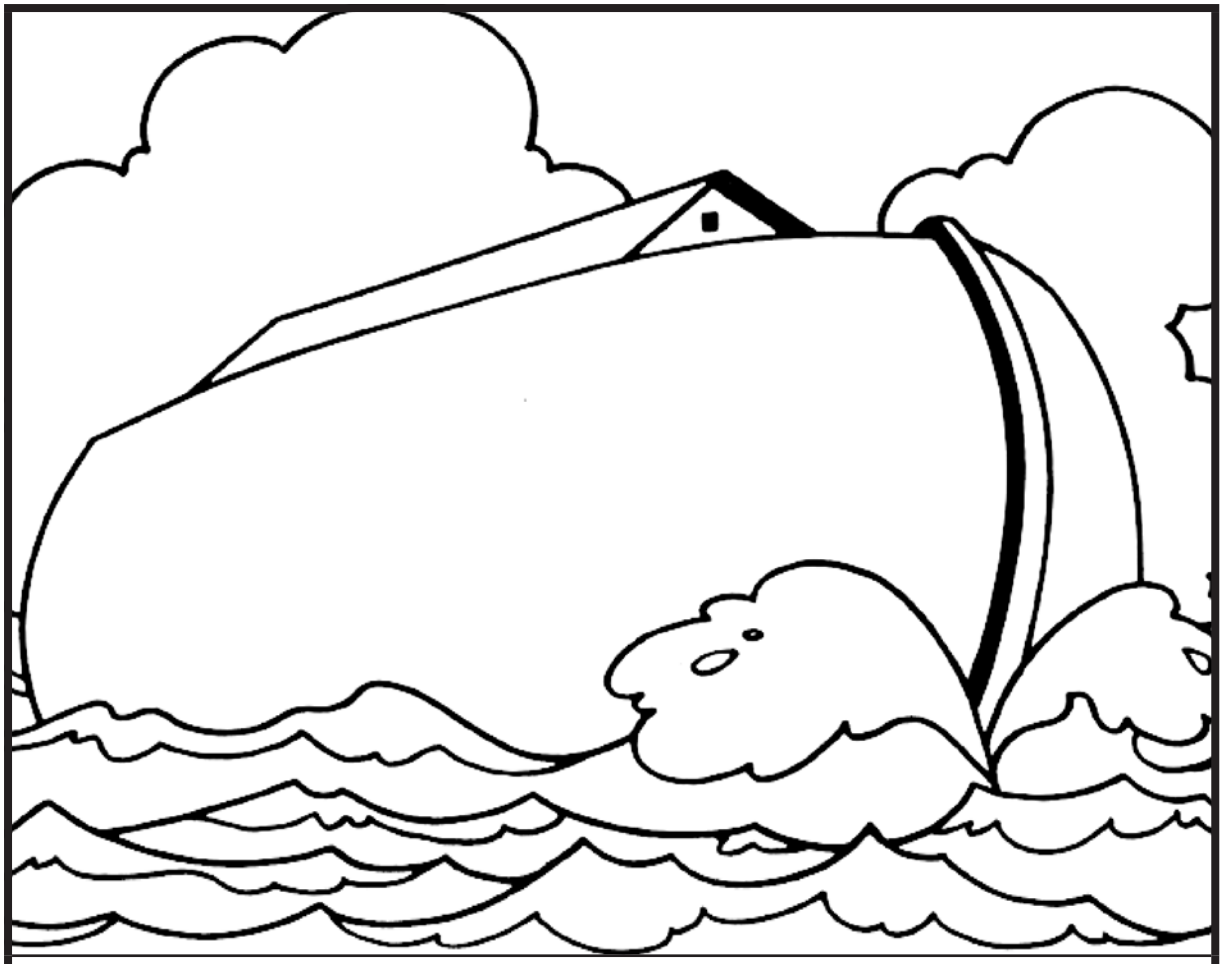

WODA OCZYSZCZA ZIEMIĘ

Ludzie stali się nieposłuszni Bogu i niszczyli wszystko, co było na ziemi. Dlatego Bóg zdecydował się zmyć z niej cały grzech i zło, aby dać ludziom nową szansę. Był gotowy uratować każdego, kto chciał Go słuchać, prosząc Noego o zbudowanie dla nich specjalnej łodzi.



BÓG POWOŁUJE LUDZI

Bóg wybrał szczególną grupę osób, by uczyła o Nim ludzi na całym świecie. Dlatego też powołał Abrahama i Sarę i wysłał ich do nowego kraju, ażeby uczynić ich „ojcem" i „matką" Jego nowego ludu.

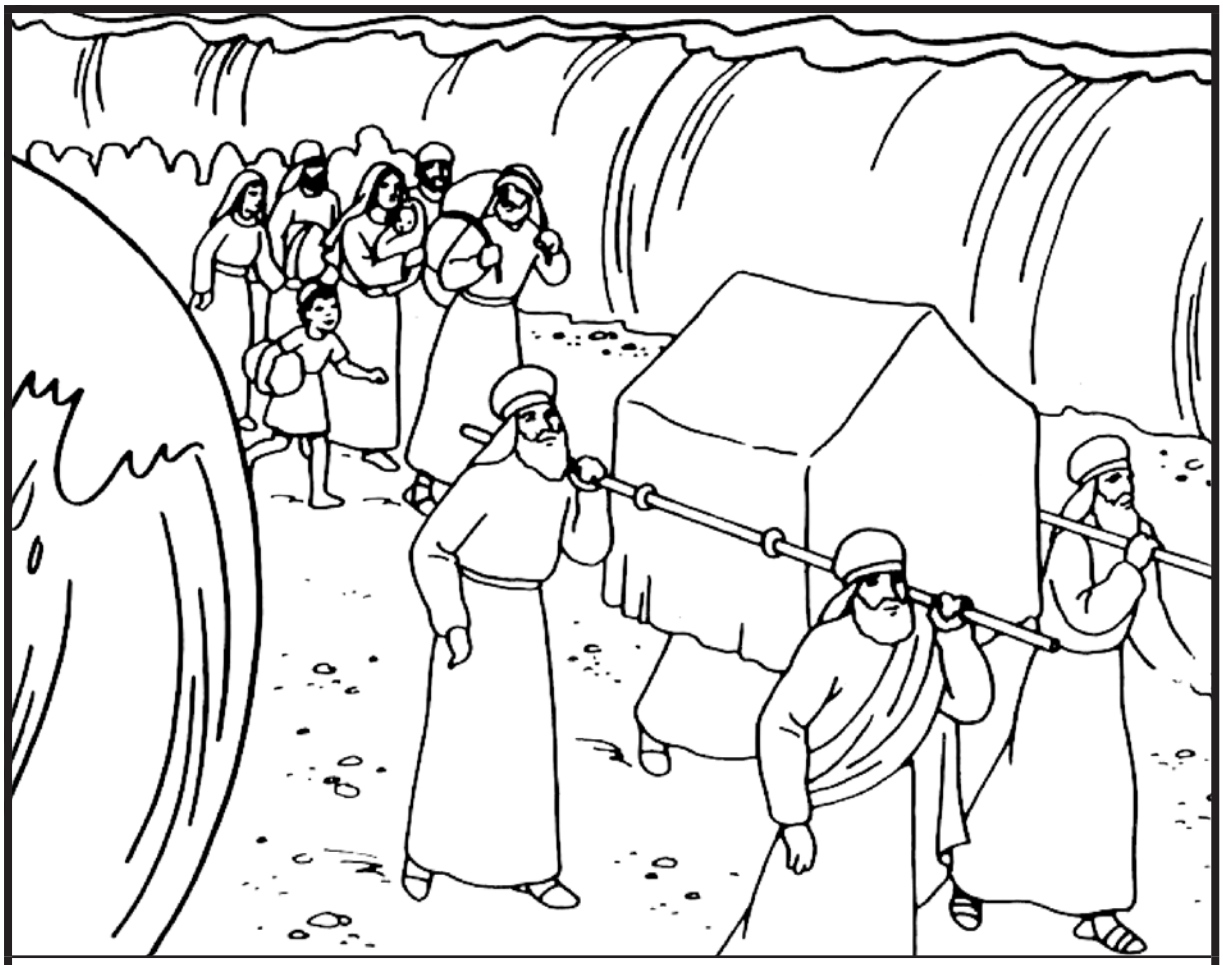

ZIEMIA OBIECANA LUDOWI BOŻEMU

Zgodnie z obietnicą Bóg wyzwolił
Swój lud z niewoli. Zabrał ich
do przepięknej krainy, „ziemi obiecanej".
Pouczył ich także jak mają żyć,
ażeby mogli być szczęśliwi i zdrowi.



BÓG WSPÓŁPRACUJE ZE SWOIM LUDEM

Izraelici, lud Boży, nie zawsze byli posłuszni. Jednak Bóg ciągle pomagał tym, którzy Go słuchali. Dawid i Salomon byli prawymi królami, którzy starali się podążać za Bogiem. Jednak wielu innych władców wybierało drogę nikczemności i okrucieństwa.

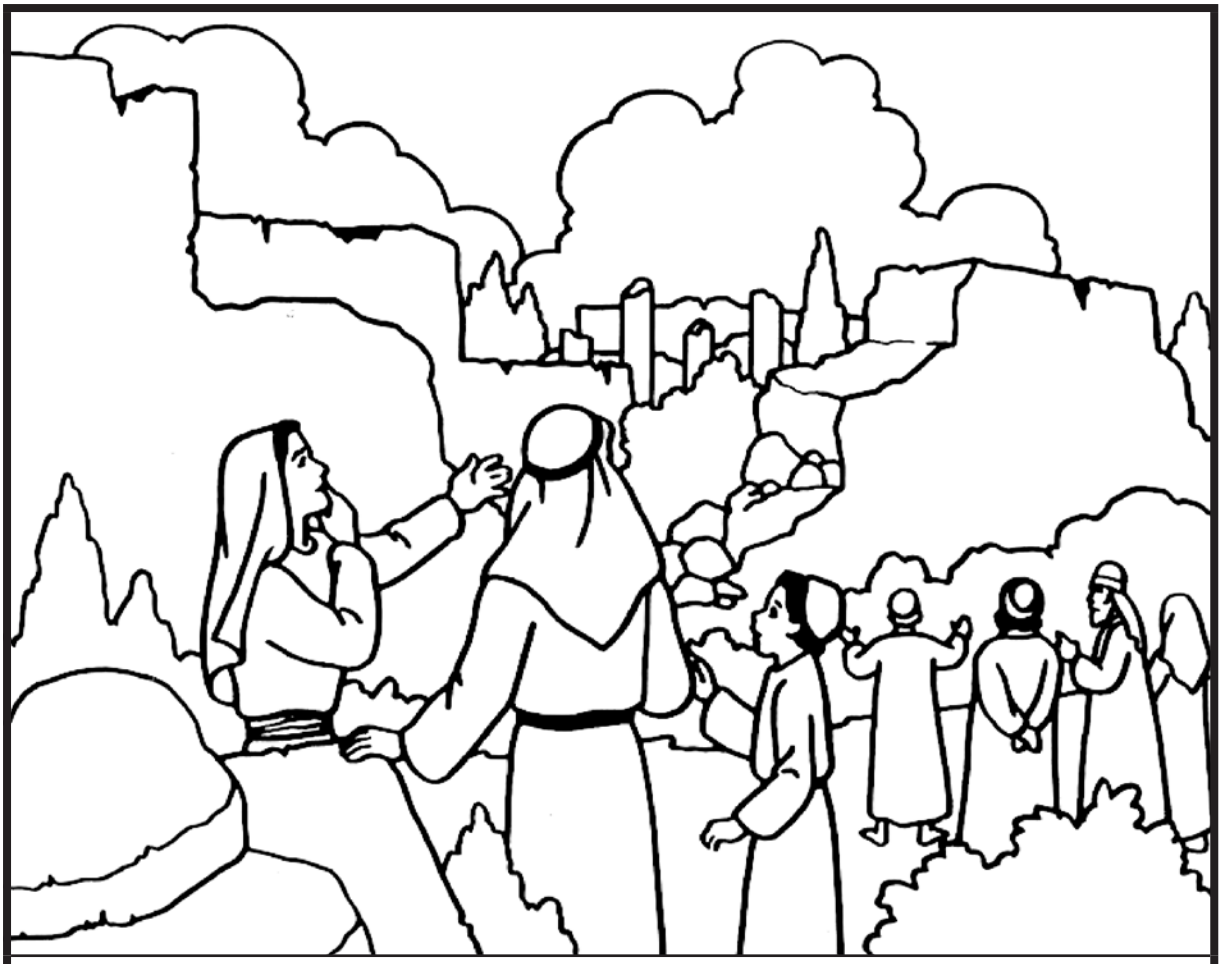

NIEPOSŁUSZEŃSTWO LUDU BOŻEGO

Izrael nie chciał być posłuszny Bogu, więc pozwolił On, żeby Jego lud został uprowadzony do niewoli, mając jednocześnie nadzieję, że zrozumie tam swoje błędy. Niektórzy posłuchali Boga i powrócili do ziemi Izraela, ale jako naród już nigdy nie stali się takimi, jakimi mieli być.

II. Jego wiadomość dla mnie

Wymagania

- Nauczyć się na pamięć trzech wybranych wersetów mówiących o życiu dla Jezusa:
- Wj 20, 11–17
- Flp 2,13
- Flp 4,13
- J 2,1–2
- Jud 24
- Wymienić po kolei księgi Starego Testamentu.

Informacje ogólne

Wersety biblijne zostały wybrane w taki sposób, aby zuchom zdobywającym stopień *Pomocnej Dłoni* pomóc zrozumieć podstawowe kroki życia chrześcijańskiego:

1. Chcę być posłuszny Bogu i unikać zła.
2. Chcę oddać swoje życie Jezusowi, aby On dał mi nowe, czyste serce.
3. Robię wszystko, aby żyć dla Niego, a On zawsze przebacza mi moje winy i pomaga, kiedy Go o to proszę.
4. Staję się taką osobą, jaką Bóg chce, abym był(a).

Można skorzystać również z innych tekstów na ten temat (patrz: Materiały pomocnicze dla *Pomocnej Dłoni*).

Nauka w kolejności nazw ksiąg Starego Testamentu zamyka poznawanie wszystkich ksiąg biblijnych. Zuchy będą korzystać z nich podczas pracy z wykresem wydarzeń biblijnych i oczywiście zapamiętując biblijne wersety.

Wskazówki metodyczne

- Wersety pamięciowe może wybrać zuch z pomocą zastępowego lub sam zastępowy. Wybierz wersety, które będą najbardziej przydatne dziecku w danym momencie jego doświadczenia z Jezusem. Najważniejszym celem poznawania wersetów pamięciowych jest to, aby dziecko zrozumiało ich sens i zastosowanie w codziennym życiu.
- W Dodatku 3 zostały przedstawione różne metody nauki wersetów biblijnych.
- Kiedy dziecko będzie powtarzało tekst z pamięci poproś go, aby wyjaśniło, co dany werset mówi mu o życiu dla Jezusa.
- Dzieci lepiej zapamiętają nazwy ksiąg Starego Testamentu, gdy będziesz często się do nich odwoływać podczas pracy z wykresem wydarzeń biblijnych.

Zaliczenie

Zuch powie z pamięci i wyjaśni wybrane wersety biblijne, pokaże też, że potrafi je znaleźć w Piśmie Świętym oraz wymieni w kolejności księgi Starego Testamentu.

III. Jego moc w moim życiu

Wymagania

- Spędzać regularnie „cichy czas" z Jezusem, wypełniając Kartę „cichego czasu" z Jezusem.
- Zrealizować projekt „Wzrastając z Jezusem".

Informacje ogólne

Jeśli dziecko już w młodym wieku nauczy się wyznaczać sobie codziennie czas na osobiste nabożeństwo tak, aby stało się to jego zwyczajem, w przyszłości łatwiej będzie mu uniknąć długiej i żmudnej duchowej walki o nawyk znalezienia codziennie czasu dla Boga, którą prowadzi większość chrześcijan.

Ponieważ plany dnia poszczególnych rodzin, a w związku z tym ich możliwości zaangażowania znacznie się różnią oraz ponieważ same dzieci są na różnych poziomach zdolności i zainteresowań, wymagania nie określają bliżej częstotliwości, długości i formy spędzania„cichego czasu" z Jezusem. Szczegóły dla konkretnego dziecka ustala ono w porozumieniu z rodzicem lub zastępowym (idealnym wzorcem jest codzienne nabożeństwo poranne i wieczorne, ale w niektórych przypadkach będzie to minimum polegające na uczestniczeniu raz w tygodniu w nabożeństwie sobotnim, udziale w szkole sobotniej czy zbiórce – dla tych dzieci, które nie mają innej możliwości). Na początku należy uczyć je przez przykład i pomóc im cieszyć się z czasu spędzonego z Jezusem.

Jednym z największych wyzwań życia chrześcijańskiego jest to, by nauczyć się zmieniać bezproduktywne, jałowe nawyki na pozytywne. Ta odpowiedzialność często wydaje się przytłaczająca dla młodych ludzi, a wówczas obecność dorosłego opiekuna, który jest doświadczonym chrześcijaninem, może być dla nich źródłem zachęty i pomocy.

Wskazówki metodyczne

- Najpierw dzieci muszą zapoznać się z miłością Jezusa i Jego planem dla nich, a potem dopiero można przedstawić im znaczenie osobistych nabożeństw. Wprowadzenie nawyku spędzania „cichego czasu" z Jezusem jako Przyjacielem wymaga odpowiednich wytycznych i zaangażowania rodziców i zastępowego.
- W Dodatku 4 znajduje się przykładowy list zachęcający rodziców do zaangażowania się w dobre planowanie rodzinnych nabożeństw, a także pomoc dziecku w jego osobistych nabożeństwach. Dodatek 4 zawiera również Kartę „cichego czasu" z Jezusem do wypełnienia przez zucha.
- Zastępowy może wzbudzać w zuchach pragnienie spędzania osobistego czasu z Jezusem na różne sposoby:
  1. Dzielić się własnymi doświadczeniami z osobistych nabożeństw.
  2. Mówić o korzyściach płynących z regularnie spędzanego „cichego czasu" z Jezusem.
  3. Stwarzać zuchom częste okazje do opowiadania swoich doświadczeń.
  4. Często mówić na temat elementów, które są ważne, aby w pełni cieszyć się „cichym czasem" z Jezusem, np. dogodna pora, miejsce i forma.
  5. Udostępnić szeroki wybór materiałów do czytania podczas osobistych nabożeństw.
  6. Zachęcać rodziców i pomagać im wspierać dzieci w regularnych, osobistych (i rodzinnych) nabożeństwach.
- Same zuchy lub zastępowy mogą zaprosić na zbiórkę kilkoro dorosłych, aby opowiedzieli swoje doświadczenia związane z osobistymi nabożeństwami. Powinno to trwać krótko (5–10 min.). Następnie wspólnie omówcie wypowiedzi dorosłych.

  Dzieci mogą wykonać tabelę ukazującą po kolei zaproszone osoby oraz to, czego nauczyły one zuchy na temat studium Biblii

  ALBO

  Każde dziecko może napisać na kartce pytanie, które zada wybranemu dorosłemu.

- Przybliżając zuchom, na czym polega projekt „Wzrastając z Jezusem", omów siłę nawyków i opowiedz historię kogoś (może być to twoje doświadczenie), kto wypracował z Jezusem zmianę złego nawyku na dobry.
- Pomóż każdemu zuchowi wybrać dorosłego chrześcijanina, z którym będą czuły się komfortowo podczas rozmowy, a który stanie się ich opiekunem w tym projekcie. Jeżeli rodzice nie spełniają powyższych kryteriów, zasugeruj inne osoby, takie jak np.: pastor, nauczyciel szkoły sobotniej, zastępowy, chrześcijański doradca, dyrektor szkoły (w przypadku, gdy dziecko uczęszcza do szkoły chrześcijańskiej) albo przyjaciel rodziny. Dziecko i jego opiekun powinni spotkać się wiele razy, aby podzielić się odczuciami i myślami, oceniać postępy i wprowadzać potrzebne w planie zmiany. Projekt jest zamknięty i spotkania kończą się, kiedy dziecko i dorosły zgodzą się, że cel (zmiana nawyku) został osiągnięty i utrzymany przez rozsądny okres czasu.
- Poniżej zamieszczona jest karta projektu „Wzrastając z Jezusem", którą wypełnia zuch i jego opiekun. Dorosły opiekun powinien towarzyszyć dziecku w wyborze ważnego dla niego i jednocześnie osiągalnego celu (mogą też np. stworzyć plan, w którym dziecko będzie nagradzane za osiągane postępy w kierunku upragnionego celu).
- Zastępowy może przeprowadzić jedno lub więcej spotkań podsumowujących, by wszystkie dzieci miały szansę opowiedzieć o swoich odczuciach i doświadczeniach, które zdobędą podczas realizowania swoich projektów.

Zaliczenie

Zuch pokaże i omówi swoją Kartę „cichego czasu" z Jezusem.

Zuch przedstawi podpisaną kartę projektu „Wzrastając z Jezusem".

WZRASTAJĄC Z JEZUSEM

Za chwilę rozpoczniesz projekt, dzięki któremu możesz stać się bardziej podobny(a) do Jezusa. Dorosły opiekun pomoże ci stworzyć ten projekt i zachęci do wspólnego osiągania kolejnych kroków.

1. Pomódlcie się o Bożą opiekę w tym projekcie.
2. Wybierz jedną dziedzinę ze swojego życia, którą chcesz poprawić.

_____

3. Za pomocą konkordancji znajdź i przeczytaj, co Biblia ma na ten temat do powiedzenia. Zanotuj teksty, które będą ci pomocne.

_____

4. Określ dokładnie, jaki zły nawyk chcesz zamienić na dobry (wybierz coś, co pomoże ci lepiej służyć Jezusowi i innym ludziom, coś naprawdę dla ciebie ważnego).

_____

5. Pomódl się o Bożą pomoc i błogosławieństwo w działaniu.

_____

6. Zanotuj to, co można zrobić, by dokonać tej zmiany (twój opiekun może służyć ci radą).
   Np.: Modlitwa

_____

_____

_____

7. Działaj, aby osiągnąć wyznaczony cel.
8. Uwaga! Zmiana nawyku jest trudna. Jeżeli zrobisz błąd, poproś Boga o przebaczenie. Wyciągnij wnioski i nie myśl o tym więcej, natomiast postanów zrobić to dobrze następnym razem. Podziękuj Bogu za każdym razem, gdy osiągniesz sukces.
9. Spotykaj się z opiekunem co najmniej raz w tygodniu, by porozmawiać o postępach w twoim projekcie. Jeżeli musisz dokonać zmian odnośnie celu, jaki założyłeś(aś) lub sposobów jego osiągnięcia – uczyń to. Pamiętaj o wspólnej modlitwie o Bożą pomoc.
10. Potrzeba co najmniej trzech tygodni, by zacząć zmieniać swój nawyk. Nawet, gdy już zaczniesz dostrzegać pewne zmiany, nadal gorliwie się módl i działaj.
11. Kiedy uda ci się wytrwać w realizacji projektu przez trzy tygodnie, razem z twoim opiekunem uczcijcie twój sukces i podziękujcie za niego Bogu w dziękczynnej modlitwie.

_____

POMYŚLNIE ZREALIZOWAŁ(A) SWÓJ CEL, NAD KTÓRYM WSPÓLNIE PRACOWALIŚMY.

_____ _____

Podpis opiekuna Podpis zucha

Pomocna Dłoń – JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Wymagania

- Zrobić listę kilku zainteresowań i zdolności otrzymanych od Boga.
- Zaprezentować swój talent, zdobywając jedną ze sprawności, które dają możliwość ukazania go.

Informacje ogólne

Nasza kultura często zmusza dzieci do myślenia, że jeśli nie są dobre w nauce, sporcie lub sztuce, to nie są w ogóle utalentowane. Jest to zgubne myślenie, ponieważ istnieje więcej dziedzin, w których dzieci mogą się rozwijać. Każdy talent od Boga jest podarowany w szczególnym celu.

Dzieci mogą mieć wiele talentów, między innymi:

- **Talenty fizyczne** – zdolności sportowe lub związane z wykonywaniem pracy fizycznej (siła, koordynacja, szybkość lub zręczność), miły wygląd;
- **Talenty intelektualne** – zapamiętywanie i rozumienie, pisanie, planowanie i organizacja, podejmowanie decyzji;
- **Talenty interpersonalne** – umiejętność rozmowy, wrażliwość, humor, zdolności przywódcze, łatwość w nawiązywaniu kontaktów;
- **Talenty artystyczne** – rzemiosło, plastyka, muzyka, poezja.

Wskazówki metodyczne

- Omów z dziećmi talenty, które mogą mieć – porozmawiajcie, skąd one pochodzą i jak Bóg może ich użyć. Pomóż każdemu zuchowi określić, jakie talenty posiada (jeden lub dwa). Niech zastępowy lub koleżanki i koledzy pomogą w tym zadaniu zuchom, które są nieśmiałe lub niepewne.
- Dzieci mogą wspólnie zaplanować „pokaz talentów" (najlepszy na ukazanie zdolności scenicznych, muzycznych, językowych) albo spotkanie typu „pokaż i opowiedz" (najbardziej odpowiedni, aby pokazać efekty talentów plastycznych); można również zorganizować zdobywanie sprawności zuchowych, np. związanych z rzemiosłem i pracą własnymi rękami (pomaga to rozwijać swoje umiejętności); możliwa jest też kombinacja tych trzech możliwości.
- Sprawności można zdobywać indywidualnie, jeśli jest to konieczne z pomocą zastępowego bądź rodzica; zuchy mogą też pracować wspólnie, zdobywając konkretną sprawność, gdzie wszyscy wykażą się pewnymi wyjątkowymi umiejętnościami.

Sprawności, dzięki którym można wykazać swój talent, to:

- Artysta
- Przewodnik
- Rękodzieło
- Muzyk
- Dziennikarz
- Obserwator
- Trubadur

W miarę potrzeby można wybrać inne niż powyższe sprawności – zgodne z otrzymanymi przez dzieci talentami.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie jedną ze sprawności, która daje możliwość ukazania jego talentu.

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Wymagania

A. Poznać kolejne kroki w procesie podejmowania dobrych decyzji.

B. Wypełnić karty „Kroki do mądrej decyzji", uwzględniające dwie rzeczywiste sytuacje problemowe z życia zucha.

Informacje ogólne

Dzieci codziennie podejmują wiele małych decyzji. Każda z nich wpływa na kierunek ich życia. Dzieci powinny nauczyć się patrzeć na przyszłe konsekwencje swoich wyborów, zamiast dostrzegać jedynie natychmiastowe korzyści. Muszą ocenić, czy jako chrześcijanie będą czuć się komfortowo, wybierając dany sposób działania i jego konsekwencje.

Istnieje wiele różnych opisów kroków podejmowanych przez kogoś, kto stoi w obliczu jakiejś decyzji. Wymienione poniżej KROKI DO MĄDREJ DECYZJI powinny być dla dzieci pomocne.

NAD KAŻDYM KROKIEM ZASTANÓW SIĘ Z MODLITWĄ

1. Co jest problemem?
2. Jakie są możliwe rozwiązania?
3. Jakie konsekwencje może przynieść każde z rozwiązań? (Jak odbije się ono na mnie, na Bogu, na innych ludziach? Mogę zwrócić się do Słowa Bożego, rodziców, przyjaciół lub książek, które pomogą mi znaleźć odpowiedzi na te pytania).
4. Które rozwiązanie jest najlepsze? (Co usiłuję zrobić? Co jest dla mnie najważniejsze? Czego robić nie powinienem?)

Wskazówki metodyczne

- Przedstaw krok po kroku proces podejmowania decyzji. Omów ich znaczenie i jak mogą zostać użyte, aby rozwiązywać proste życiowe problemy. Użyj kilku przykładów.
- Następnie przedstaw kilka różnych problematycznych sytuacji. Przejdź przez wszystkie kroki dla każdej z nich. Użyj takich przykładów:
  - Jest burzowy dzień, TV oraz telefony nie działają. Co zrobisz?
  - Wujek dał ci pieniądze na nowe ubranie. Co powinieneś kupić?
  - Zaplanowałeś(aś) wyjście na basen z kuzynami, ale przyszli do ciebie z wizytą starzy przyjaciele. Co zrobisz?
- Kiedy dzieci zrozumieją każdy z kroków, poproś je, aby pomyślały o jakiejś rzeczywistej sytuacji i zastanowiły się nad nią wspólnie. Dzieci mogą wybrać problem mający miejsce podczas zbiórek zuchowych, taki jak dokuczanie innym bądź nie dzielenie się. Może on też dotyczyć decyzji, którą muszą podjąć, w jaką grę zagrać albo gdzie pójść na wycieczkę. Pozwól im przechodzić samodzielnie kolejne kroki, jak najmniej interweniując. W codziennym życiu może być więcej niż jedna prawidłowa odpowiedź!
- Karta „Kroki do mądrej decyzji" przedstawiona poniżej ma posłużyć zuchom do dobrego rozwiązania ich dwóch problemów, np.: jak spożytkować wolny czas, jakie programy telewizyjne oglądać, jakiej słuchać muzyki, jak wydać pieniądze, jak się ubierać, co zjeść na obiad czy jakich wybierać przyjaciół.

Zaliczenie

Zuch przedstawi dwie karty „Kroki do mądrej decyzji", uwzględniające dwie rzeczywiste sytuacje problemowe z jego życia.

(Oceń drogę podejmowania decyzji, a nie końcowy wynik. Jeżeli zuch może uzasadnić i wyjaśnić swoje kroki dochodzenia do decyzji, to taką decyzję powinno się zaakceptować. Jeżeli jednak będzie konieczne, zastępowy może wyrazić swoją dezaprobatę dla danego wyboru i wyjaśnić swoje stanowisko).

KROKI DO MĄDREJ DECYZJI

NAD KAŻDYM KROKIEM ZASTANÓW SIĘ Z MODLITWĄ!

1. Co jest problemem?

.....

2. Jakie są możliwe rozwiązania?

a. .....

.....

b. .....

.....

c. .....

.....

3. Jakie konsekwencje może przynieść każde z rozwiązań? (Jak odbije się ono na mnie, na Bogu, na innych ludziach?)

a. .....

.....

b. .....

.....

c. .....

.....

4. Które rozwiązanie jest najlepsze? (Zakreśl najlepsze rozwiązanie, skreśl pozostałe).

DZIAŁAJ ZGODNIE Z TWOJĄ DECYZJĄ!

III. Dbam o moje ciało

Wymagania

Zdobyć sprawność: Higiena.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Higiena*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

HIGIENA

- Znajdź, przeczytaj i omów teksty: Ps 119,11, Prz 25,11, Ps 19,15.
- Poznaj zasady higieny osobistej.
- Wymień trzy czynności, po których należy umyć ręce.
- Naucz się prawidłowego sposobu mycia zębów.
- Omów potrzebę regularnych kąpieli i higienę włosów.
- Powiedz, ile szklanek wody powinno się wypijać codziennie.
- Powiedz, dlaczego istotne jest utrzymywanie odzieży w czystości.
- Przez tydzień pomagaj w utrzymaniu czystości w twoim domu.
- Przez tydzień pomagaj robić pranie w twoim domu.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność *Higiena*.

Pomocna Dłoń – MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Wymagania

Wykonać proporzec lub herb swojej rodziny.

ALBO

Zebrać opowieści i fotografie przedstawiające rodzinną historię i zawrzeć je na „rodzinnym pasku czasu" lub specjalnie przygotowanej mapie.

Informacje ogólne

Wiedza o wartościach rodzinnych i jej historii pomaga dziecku bardziej cenić własną rodzinę i to, co każdego z jej członków czyni wyjątkowym.

Wskazówki metodyczne

- Jest bardzo ważne, aby być wrażliwym na szczególne sytuacje rodzinne dzieci (samotny rodzic, rozwiedzeni rodzice, rodzina wielopokoleniowa itp.). Należy podkreślić, że są różne rodzaje rodzin. Mogą też znaleźć się dzieci, które będą wolały identyfikować się raczej z jakimś substytutem rodziny, np. „rodziną zuchową" (zastępem), „rodziną kościelną" (zborem) lub inną grupą, która się o nie troszczy.
- Przygotowując dzieci do wykonania proporca lub herbu rodziny, zwróć im uwagę, aby zawarły na nich unikalny charakter i wartości ich rodziny. Niech kolory, znaki i słowa, które tam wystąpią symbolizują:
  - kraj pochodzenia
  - wykonywane zawody i hobby
  - ulubione zajęcia i zainteresowania
  - ulubione cytaty biblijne
  - motto
  - tradycje rodzinne
  - wyjątkowe osiągnięcia
- Podczas wywiadu z rodzicami, dziadkami czy innymi bliskimi, w poszukiwaniu ciekawych opowieści o ich rodzinnej historii, dzieci mogą używać dyktafonu albo notatnika. Zasugeruj dzieciom niektóre z pytań, które mogą zadać. Mogą one odnosić się do doświadczeń z dzieciństwa, miejsc pochodzenia ich przodków, starych rodzinnych tradycji, wesołych, śmiesznych lub smutnych wspomnień. Rodzinna historia może być zapisana na wykresie (podobnym do wykresu wydarzeń biblijnych, tzw. pasku czasu) lub mapie zawierającej ważne wydarzenia i podróże w życiu rodziny.

Zaliczenie

Zuch zaprezentuje wykonany przez siebie proporzec lub herb swojej rodziny albo „rodzinny pasek czasu" lub specjalnie przygotowaną mapę zawierające rodzinną historię.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Wymagania

Wziąć udział w zaplanowaniu i realizacji specjalnego nabożeństwa rodzinnego, szczególnego rodzinnego wieczoru, wycieczki całej rodziny lub innego rodzinnego wydarzenia.

Informacje ogólne

Zadanie te daje dziecku okazję, aby zaangażowało się w budowanie więzi i szczęścia w swojej rodzinie. Zachęć rodziców do współpracy z dzieckiem w zrealizowaniu zaplanowanych wydarzeń.

Wskazówki metodyczne

- Najpierw popracuj z dziećmi nad stworzeniem listy różnych pomysłów na zajęcia dla całej rodziny. Następnie niech dzieci wybiorą jeden z nich, który będą chciały zrealizować. Poniżej podane są pewne sugestie, ale z pewnością dzieci będą miały inne pomysły, uwzględniające charakter ich kokretnych rodzin.
  - Nabożeństwa mogą zawierać scenkę lub ulubioną biblijną grę
  - Podczas wieczoru rodzinnego może mieć miejsce specjalna kolacja lub domowy „piknik" w salonie.
  - Rodzinne wycieczki mogą być związane z wyjściem do zoo, parku lub okazją do odwiedzin u przyjaciół/przyjaciela.

Zaliczenie

Zuch przedstawi sprawozdanie z zaplanowanego i zrealizowanego specjalnego nabożeństwa rodzinnego, szczególnego rodzinnego wieczoru, wycieczki całej rodziny lub innego rodzinnego wydarzenia.

III. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Wymagania

Zdobyć sprawność z jednego z poniższych obszarów, wybierając taki, z którego zuch nie ma jeszcze żadnej sprawności:

- MAJSTERKOWANIE
- UMIEJĘTNOŚCI DOMOWE
- UMIEJĘTNOŚCI PLENEROWE

Informacje ogólne

Poniżej wymienione są sugerowane sprawności zuchowe dla każdego ze wspomnianych obszarów. Wymagania do nich, dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

MAJSTERKOWANIE

- Robienie koszy
- Latawce
- Rękodzieło
- Robótki domowe
- Szycie

UMIEJĘTNOŚCI DOMOWE

- Pierwsza pomoc
- Pomoc domowa
- Muzyk
- Szycie

UMIEJĘTNOŚCI PLENEROWE

- Obozowicz
- Cieśla
- Rowerzysta
- Ogrodnik
- Przewodnik
- Odkrywca
- Łyżwiarz
- Narciarz

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność z jednego z trzech podanych obszarów.

MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wymagania

Zdobyć sprawność: *Troskliwy przyjaciel*.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Troskliwy przyjaciel*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

TROSKLIWY PRZYJACIEL

1. Wyjaśnij, co znaczy być troskliwym przyjacielem. Znajdź, przeczytaj i zapamiętaj tekst: 1 P 5,7.
2. Porozmawiaj z kimś i poznaj jego/jej:
   - dzień i miesiąc urodzin
   - ulubione zwierzę
   - dwa ulubione kolory
   - trzy ulubione potrawy
   - cztery rzeczy, które są niego/niej istotne.

   Poproś nowo poznanego/ą kolegę/koleżankę, by opowiedział/a ci o czymś ważnym, co wydarzyło się w jego/jej życiu.
3. Odwiedź starszą osobę lub osobę, która nie może wychodzić z domu. Podaruj jej coś. Użyj pytań z poprzedniego punktu podczas rozmowy, by dowiedzieć się więcej o tej osobie.
4. Powiedz jednej z osób, które odwiedziłeś, jak bardzo Jezus cię kocha i że kocha również ją.
5. Okaż swoim rodzicom troskę poprzez:
   - utrzymywanie w czystości swojego pokoju
   - pomoc w przygotowywaniu posiłków lub sprzątaniu po nich
   - wykonanie dodatkowych obowiązków z własnej inicjatywy.
6. Opowiedz o czymś szczególnym, co zrobiłeś dla przyjaciela.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność Troskliwy przyjaciel.

II. Świat innych ludzi

Wymagania

Przeprowadzić projekt badawczy nad jedną z kultur świata, którego efektem będzie album z wycinkami lub gazetka ścienna oraz znaleźć sposób, jak można podzielić się miłością Jezusa z osobami należącymi do tej kultury i zrealizować ten pomysł.

Informacje ogólne

„Poznanie rodzi współczucie, a współczucie jest źródłem dobrze pełnionej służby. Ażeby w dzieciach i młodych ludziach rozbudzić współczucie i ducha poświęcenia dla milionów cierpiących ludzi w dalekich krajach, należy zapoznać ich z tymi krajami i ich mieszkańcami. Wiele w tym zakresie mogą zdziałać nasze szkoły" (E.G. White, *Wychowanie*, s. 119). Dzieci trzeba zachęcać do szacunku dla unikalnych osiągnięć ludzi każdej kultury, a także do współczucia dla problemów, z jakimi się zmierzają. Każda kultura, również nasza, ma swoje mocne i słabe strony. Jedyne rozwiązanie problemów znajdziemy w Jezusie Chrystusie.

Wskazówki metodyczne

- Dzieci mogą poznawać wybraną kulturę indywidualnie lub pracować w małych grupach. Pytania, na jakie mają znaleźć odpowiedź w czasie swojego projektu badawczego powinny skupiać się raczej na ludziach i ich obyczajach niż statystykach i liczbach – niech dotyczą one: narodowości, potraw, religii, świąt, zwyczajów, sposobów życia, położenia geograficznego, roślin i zwierząt. Wypisz te tematy na plakacie lub w kartach pracy. Pomóż zuchom poukładać znalezione wycinki (zdjęcia, ilustracje, informacje) i wkleić do specjalnych albumów lub umieścić je w formie gazetki na tablicy ogłoszeń.
- Badaną przez dzieci kulturę można ożywić na przykład bawiąc się w gry z tamtego regionu, próbując ich rękodzieła lub jedząc regionalne potrawy. Zaproś kogoś, kto żył w tej kulturze, aby odwiedził waszą harcówkę i podzielił się z wami wrażeniami z pobytu tam, opowiedział o ich tradycjach, a może nawet przyniósł jakieś regionalne przysmakami. W zajęciach pomocne będą kwartalniki „Youth and Adult Mission" (w języku angielskim).
- Dzieci dowiedzą się więcej o możliwościach dzielenia się miłością Jezusa z ludźmi należącymi do danej kultury od misjonarzy lub innych osób, które żyły w tym regionie. To, co zuchy mogą zrobić, to: korespondować z ludźmi z tej kultury, wymieniać się z nimi różnymi informacjami czy fotografiami i zaprzyjaźniać się w ten sposób, wysyłać potrzebną pomoc lub podarunki albo zebrać fundusze na jakiś projekt, który będzie wsparciem dla tych ludzi.
- Adventist Review i inne czasopisma naszego kościoła regularnie publikują nazwiska i adresy misjonarzy oraz kościołów, które potrzebują określonej literatury. Świetnym tematem badań mogą być niektóre z grup etnicznych uwzględnionych w planach Misji Globalnej.

Zaliczenie

Zuch przedstawi wyniki swojego projektu badawczego nad jedną z kultur świata w postaci albumu z wycinkami lub gazetki ściennej oraz opowie, jak

podzielił się miłością Jezusa z osobami należącymi do tej kultury.

III. Świat przyrody

Wymagania

Zdobyć sprawność: Ekolog.

Informacje ogólne

Aby zdobyć sprawność *Ekolog*, zuch musi spełnić poniższe wymagania. Dodatkowe informacje i pomoce dla instruktora znajdziesz w *Księdze sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER")*.

EKOLOG

- Naucz się na pamięć tekstu: Rdz 1,26. Wyjaśnij rolę człowieka w ochronie przyrody.
- Wymień trzy zagrożone wyginięciem gatunki zwierząt i wyjaśnij powód zagrożenia.
- Wymień trzy zagrożone wyginięciem gatunki ptaków i powiedz, co możesz zrobić dla ich ochrony.
- Dowiedz się o zagrożonych gatunkach drzew w twojej okolicy. Posadź lub zaopiekuj się drzewem.
- Biorąc pod uwagę twoje otoczenie:
  - co jest źródłem zanieczyszczenia środowiska?
  - w jaki sposób i dlaczego wystąpiło zanieczyszczenie?
  - jak możesz dbać o czystość wód?
  - jakie czynniki zagrażają czystości powietrza?
- Weź udział w jednej z wymienionych poniżej aktywności społecznych, które mają na celu ochronę środowiska:
  - Dzień Ziemi
  - sprzątanie śmieci z pobocza drogi lub strumieni
  - zbieranie puszek, makulatury i inne materiałów recyklingowych.
- Stwórz mural przedstawiający Nową Ziemię.

Zaliczenie

Zuch zdobędzie sprawność Ekolog.

Materiały pomocnicze dla *Pomocnej Dłoni*

UWAGA: Korzystanie z materiałów wymienionych poniżej nie jest obowiązkowe – to jedynie propozycja. Nie wszystkie materiały będą dostępne w krajowym Kościele - w takim przypadku zastąp zaproponowane pozycje innymi, do których masz dostęp.

Materiały do działu: WYMAGANIA PODSTAWOWE

I. Jestem odpowiedzialnym zuchem

PRZYRZECZENIE I PRAWO ZUCHOWE

BĘDĘ POSŁUSZNY.

Historie i teksty biblijne

Mojżesz uderza w skałę (Lb 20)

Nieposłuszeństwo Saula (1 Sm 15)

Jonasz (Jon)

Koh 12,13 „Bój się Boga i przestrzegaj jego przykazań…"

Dz 5,29 „Trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy (Review and Harald)

„Teach Me Lord" Nr 110

„Trust and Obey" Nr 113

„A Happy Home" Nr 136

BĘDĘ CZYSTY.

Teksty biblijne

Flp 4,8 „Myślcie tylko o tym... co czyste..."

Ps 24,4 „Kto ma czyste dłonie i niewinne serce…"

Mt 5,8 „Błogosławieni czystego serca…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Dare to Be a Daniel" Nr 116

BĘDĘ SZCZERY.

Historie i teksty biblijne

Jakub i Ezaw (Rdz 27)

Kłamstwo Ananiasza (Dz 5)

Ef 4,25 „Przeto, odrzuciwszy kłamstwo, mówcie prawdę…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„I would Be True" Nr 117

Kids Sing Praise (Brentwood)

„Truth" Nr 35

BĘDĘ UPRZEJMY.

Historie i teksty biblijne

Wdowa z Sarepty (1 Krl 17,7-24)

Dawid i Mefiboszet (2 Sm 9,3-13)

Ef 4,32 „Bądźcie jedni dla drugich uprzejmi..."

Mt 5,44 „Miłujcie nieprzyjaciół waszych…"

Rz 12,10 „Miłością braterską jedni drugich miłujcie…"

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„A Happy Home" Nr 136

BĘDĘ PEŁNY SZACUNKU.

Historie i teksty biblijne

Dawid i Saul (1 Sm 17-31)

Eliasz i niedźwiedzie (2 Krl 2,23)

BĘDĘ UWAŻNY.

Historie i teksty biblijne

Bóg objawia się Samuelowi (1 Sm 3)

Dziesięć panien (Mt 25,1-13)

Getsemane (Mt 26,36-46)

BĘDĘ POMOCNY.

Historie i teksty biblijne

Abraham i aniołowie (Rdz 18,1-14)

Abigail (1 Sm 25,2-35)

Dobry Samarytanin (Łk 10,25-37)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Cross Over the Road" Nr 131

BĘDĘ POGODNY.

Historie i teksty biblijne

Narzekanie Izraelitów (Wj 14,1-13)

2 Kor 9,7 „Ochotnego dawcę Bóg miłuje."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Smile" Nr 107

Kids Sing Praise

„Grumblers" Nr 47

„I'll Be a Sunbeam" Nr 52

BĘDĘ ROZWAŻNY.

Historie i teksty biblijne

Wdowi grosz (Mk 12,41-44)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„Love at Home" Nr 137

„God Bless Families" Nr 138

BĘDĘ POBOŻNY.

Historie i teksty biblijne

Wizja Izajasza (Iz 6,1-8)

Jezus w świątyni (Łk 6,6-10)

Wekslarze (J 2,13-16)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God Is In This Place" Nr 46

„I was Glad" Nr 144

„This Is God's House" Nr 145

II. Umacniam swoje przekonania

Patrz: Dodatek 2 – „Certyfikat Czytelnika".

Materiały do działu: MÓJ BÓG

I. Jego plan, by mnie zbawić

Historie i teksty biblijne

Jakub (Rdz 25-50)
Mojżesz (Wj - Pwt)
Miriam (Wj 2,1-10; 15,20-22; Lb 12)
Jozue (Joz - szczególnie rozdział 7)
Marta (Łk 10,38-42; J 11,1-46; 12,1-3)

Piosenki po angielsku

Sing for Joy – Review and Herald
„Saints of God" Nr 61
„The Lord Hears Me" Nr 105
„Samuel" Nr 112
„Dare to Be a Daniel" Nr 116
Kids Sing Praise – Brentwood Publishing
„Little David" Nr 2
„Joshua Fit the Battle of Jericho" Nr 8
„Noah" Nr 11
„Only a Boy Named David" Nr 18
„Being Big" Nr 54
„Solomon" Nr 66

Literatura

Dorośli
New Testament Maps and Charts (wykresy i mapy do Nowego Testatmenu), Standard.
Dzieci
Bunyan, John, *Wędrówka pielgrzyma* (Wydawnictwo Dabar).
Davis, Susan, *When God Lived in a Tent* (Review and Herald).
Stump, Gladys Sims, *The Bible Tells Me About God's People From Slavery to Sinai.*
Stump, Gladys Sims, *The Bible Tells Me about the Trip to the Promised Land.*

II. Jego wiadomość dla mnie

Teksty biblijne o życiu dla Boga

Koh 12,1 „Pamiętaj o swoim Stwórcy..."
Iz 55,6 „Szukajcie Pana, dopóki można go znaleźć..."
Mi 6,8 „Oznajmiono ci, człowiecze, co jest dobre..."
Łk 2,52 „Jezusowi zaś przybywało mądrości i wzrostu..."
2 Kor 3,18 „...zostajemy przemienieni..."
Ga 5,22.23 „Owocem Ducha zaś są: miłość..."
Flp 1,6 „...Ten, który rozpoczął w was dobre dzieło..."
Flp 4,13 „Wszystko mogę w tym, który mnie wzmacnia, w Chrystusie."
Jud 24,25 „A temu, który może was ustrzec od upadku..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„In His Time" Nr 42

„He's Everything to Me" Nr 43

„This Is My Prayer" Nr 106

„Teach Me, Lord" Nr 110

„Trust and Obey" Nr 113

„Be Like Jesus" Nr 115

„The Journey of Life" Nr 122

Kids Sing Praise

„Boys and Girls Medley" Nr 13

„He's Still Working on Me" Nr 26

„That Is the Reason" Nr 70

Literatura

Dorośli

Flanelogramy (Standard):

Following Jesus Object Talks

Books of the Bible

Dzieci

Bothwell, Roger, *My First Book on Communion*, Review and Herald.

III. Jego moc w moim życiu

Historie i teksty biblijne

Wykorzystaj teksty wymienione w podrozdziale II, a także:

Ps 146,3-5 „Nie pokładajcie ufności w książętach..."

1 Kor 10,13 „Bóg (…) nie dopuści, abyście byli kuszeni ponad siły wasze..."

Piosenki

Sing for Joy

„He's Able" Nr 40

„A Little Talk With Jesus" Nr 98

„God Is With Us" Nr 104

Kids Sing Praise

„Wanna" Nr 6

„There Is Power in the Name of Jesus" Nr 24

„Standing in the Need of Prayer" Nr 64

Cytaty E.G. White

„Każdy człowiek powinien rozwijać swoje zdolności możliwie jak najbardziej i kiedy jest wierny, niezależnie od tego, ile posiada tych talentów, ma prawo do uznania" (*Jak wychować dziecko?,* s. 214).

„Czy masz tylko jeden talent? Zagospodaruj go i przez mądre inwestowanie pomnóż go w dwójnasób. (...) Używaj swojego talentu tak mądrze, by spełnił on wyznaczoną mu misję" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 224).

„Straszną rzeczą jest używać zdolności danych przez Pana w sposób, który szerzy zarazę i nędzę, zamiast uszczęśliwiać społeczeństwo. Straszną rzeczą jest także zawinąć dany nam talent w sukno i ukryć go przed światem, gdyż jest to równoznaczne z odrzuceniem korony żywota" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 29).

„To, kim jesteśmy, wszystkie talenty i zdolności, które są własnością Pana, powinny być poświęcone Jego służbie" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 121).

Materiały do działu: JA SAM

I. Jestem niepowtarzalny

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności, które umożliwiają ukazanie i rozwijanie swoich talentów znajdują się w Książce sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

II. Umiem dokonywać mądrych wyborów

Historie i teksty biblijne

Salomon (1 Krl 2-10)

Daniel (Dn 1,2.6)

Maria i Marta (Łk 10,38-42)

Joz 24,15 „…wybierzcie sobie dzisiaj, komu będziecie służyć..."

Prz 3,5.6 „…nie polegaj na własnym rozumie..."

Piosenki

Sing for Joy

„A Little talk with Jesus" Nr 98

„Trust In the Lord" Nr 111

Cytaty E.G. White

„Wszyscy musimy poznawać wypełnienie zamiarów Bożych w historii narodów i z objawienia rzeczy przyszłych nauczyć się oceniać rzeczy niewidzialne według ich rzeczywistej wartości, aby zrozumieć co jest prawdziwym celem" (*Wychowanie*, s. 82).

„Pamiętajcie, drodzy młodzi przyjaciele, że każdego dnia, każdej godziny i w każdej chwili tkacie tkaninę waszego przeznaczenia. Za każdym razem, gdy wasze czółenko zostaje puszczone w ruch, wplatany jest w tkaninę wątek, który czyni ją brzydszą albo piękniejszą" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 159).

Literatura

Dorośli

Clabby, John F. and Maurice J. Elias, *Teach Your Child Decision Making*, Doubleday and Company.

Miller, Gordon Porter and Bob Oskam, *Teach Your child to make decisions* (Jak wychować odpowiedzialne dziecko), Harper and Row.

Dzieci

Eggers, Lois, *Mary Ellqyist and Lois Wheeler*, Sandy.

III. Dbam o moje ciało

Literatura

Dzieci

Franklin-Springer, Euaiania A., *Girl, It's All About You.*

Jones, Shirley, *Sugar and Spice and Everything Nice.*

Jones, Shirley, *Don't Give Me That Stuff About the Birds and the Bees*, Pacific Press.

Materiały do działu: MOJA RODZINA

I. Mam rodzinę

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„God bless families" Nr 138

Literatura

Dorośli

Weitzman, David, *My Backyard History Book*, Little, Brown and Company.

II. W rodzinie troszczymy się o siebie nawzajem

Historie i teksty biblijne

Pwt 6 „Będziesz je wpajał w twoich synów..."

Cytaty E.G. White

"Make the evening a pleasant social season, a family reunion after the day's duties" (*The Adventist Home*, page 110)

„W te dni gdy istnieje niebezpieczeństwo, że nasze dzieci zostaną wystawione na złe wpływy i ulegną zepsuciu przez przyjemności i życie światowe, niechaj rodzice wymyślą coś, co zajmie miejsce niebezpiecznych rozrywek" (*Poselstwo do młodzieży*, s. 193)

brak tłumaczenia fragmentu:

"Give your children to understand that you have their good and happiness in view"

„Planem Bożym było, ażeby członkowie rodziny łączyli się we wspólnej pracy, modlitwie i odpoczynku; ojciec jako kapłan w swoim domu, ojciec i matka razem jako nauczyciele i towarzysze swoich dzieci" (*Jak wychować dziecko?,* s. 392).

„W każdej rodzinie powinny być ustalone pory porannych i wieczornych nabożeństw" (*Jak wychować dziecko?,* s. 380).

„Szczególnym celem rodziny powinno być uczynienie pory nabożeństwa najlepszą porą dnia" (*Jak wychować dziecko?,* s. 382).

Literatura

Dorośli

Gaither, Gloria and Shirley Dobson, *Let's make a memory*, Word.

III. Rodzina uczy mnie samodzielności

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności z działów: Sztuka i rzemiosło, Prace domowe oraz Rekreacja znajdują się w Książce sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

Materiały do działu: MÓJ ŚWIAT

I. Świat przyjaciół

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Troskliwy przyjaciel znajdują się w Książce sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

II. Świat innych ludzi

Historie i teksty biblijne

Abraham (Rdz 12-25)

Mojżesz (Wj - Pwt)

Jonasz (Jon)

Paweł (Dz)

Iz 45,22.23 „Do mnie się zwróćcie, wszystkie krańce ziemi, abyście były zbawione..."

Mt 28,19 „Idźcie tedy i czyńcie uczniami wszystkie narody..."

Dz 1,8 „Ale weźmiecie moc..."

Piosenki po angielsku

Sing for Joy

„All Nations of the Earth" Nr 22

„God Calls Us" N 130

„Jesus Loves Children" Nr 37

„Cross Over the Road" Nr 131

„Jesus Bids Us Shine" Nr 133

Kids sing praise

„Jesus Loves the Little Children" Nr 27

Cytat E.G. White

„Nasze szkoły są specjalnym narzędziem Pana w celu przygotowania dzieci i młodzieży do pracy misyjnej" (*Jak wychować dziecko?,* s. 227).

Literatura

Dorośli

Lee, Nancy and Linda Oldham, Hands on Heritage (książka opisująca m.in. potrawy, rzemiosło i święta różnych kultur), Hands On Publications.

52 Ways to Teach Missions, Rainbow.

Dzieci

Ritchie, Joan, Have It Your Way (interaktywne historie misyjne).

Stocker, Fern Neal, Growing Up With David Livingstone.

Stocker, Fern Neal, Amy Carmichael, Rebel Turned Missionary.

III. Świat przyrody

Wszelkie informacje, wskazówki metodyczne czy materiały dodatkowe dotyczące sprawności Ekolog znajdują się w Książce sprawności zuchów starszych (Klub „ADVENTURER").

Część VII

Dodatki

Dodatek 1. Interpretacja Prawa Zuchowego 160

Dodatek 2. Certyfikat Czytelnika 161

Dodatek 3. Metody nauki wersetów biblijnych 167

Dodatek 4. „Cichy czas" z Jezusem 168

Dodatek 5. Hymn Adventurer 170

Dodatek 1
Interpretacja Prawa Zuchowego

Prawo Zuchowe może być recytowane z pamięci podczas uroczystości inauguracyjnej zastępu lub w czasie Przyrzeczenia zuchów.

Poniżej podane jest wyjaśnienie każdego z punktów Prawa Zuchowego – korzystając z tej interpretacji przybliżysz zuchom znaczenie Prawa w ich codziennym życiu.

1. **Będę posłuszny** – będę chętnie przestrzegał Bożych praw i czynił to, o co zostanę poproszony przez rodziców i nauczycieli. Będę też posłuszny prawu mojego kraju.
2. **Będę czysty** – będę utrzymywał moje ciało w czystkości, ponieważ jest ono świątynią Boga. Nie będę przeklinał, palił, pił alkoholu, zażywał narkotyków i czynił żadnej innej rzeczy niegodnej w oczach Bożych.
3. **Będę szczery** – będę zawsze mówił prawdę i nigdy nie będę próbował oszukiwać – nawet jeżeli mogę mieć z tego powodu kłopoty.
4. **Będę uprzejmy** – będę szukał sposobów, aby uczynić innych ludzi szczęśliwymi. Nigdy umyślnie nie skrzywdzę żadnej osoby ani zwierzęcia. Będę się także dzielił z innymi tym, co mam.
5. **Będę pełny szacunku** – będę z szacunkiem traktował tych, których Bóg postawił autorytetem nade mną (jak rodziców i nauczycieli) oraz tych, którzy są młodsi i słabsi ode mnie (jak młodsi bracia i siostry). Będę dbał o rzeczy, które są własnością innych ludzi, nawet coś tak małego jak pożyczony długopis.
6. **Będę uważny** – będę słuchał, kiedy ktoś do mnie mówi w domu, w szkole, w kościele. Szczególnie będę słuchał, kiedy Bóg mówi do mnie, co mam zrobić z moim życiem.
7. **Będę pomocny** – będę szukał możliwości, aby pomóc innym, nie czekając aż mnie o to poproszą. Mogę pomagać mojej rodzinie w domu, nauczycielom i przyjaciołom w szkole oraz każdemu innemu w różnych miejscach. Mogę nawet pomagać Bogu.
8. **Będę pogodny** – nie będę narzekał i skarżył się, kiedy coś nie pójdzie po mojej myśli albo kiedy mam pracę do wykonania. Będę pamiętał, że jestem dziełem Boga, a Bóg nie tworzy czegoś tandetnego. Nie jestem więc tandetny! Jestem szczęśliwy, gdy sobie to uświadamiam.
9. **Będę rozważny** – rozwaga będzie moim nawykiem, zarówno w słowach, jak i w czynach. Będę starał się być miły dla ludzi. Nie będę niegrzeczny czy irytujący.
10. **Będę pobożny** – będę uważnie słuchał Boga, Jego słowa i Jego przekazu. Będę troszczył się o moją Biblię i własność kościoła. Nigdy nie będę żartować z rzeczy świętych.

Dodatek 2
Certyfikat Czytelnika

List zachęcający rodziców do zaangażowania się w zdobywanie przez dziecko Certyfikatu Czytelnika

Miejscowość i data

Drodzy Rodzice,

Jednym z wymagań na stopień ....., jaki zdobywa Wasze dziecko, jest otrzymanie przez nie Certyfikatu Czytelnika. Aby to osiągnąć, musi ono przeczytać kilka książek (lub muszą być mu one przeczytane). Książki te pomogą mu lepiej zrozumieć zagadnienia, jakie będzie poznawać podczas zbiórek zuchowych w tym roku.

Mam nadzieję, że Wasze dziecko stanie się miłośnikiem czytania i będzie potrafiło czerpać przyjemność z lektury dobrych książek.

Certyfikat Czytelnika ..... (podać nazwę stopnia) zostanie przyznany zuchowi, gdy przeczyta następujące pozycje:

.....

.....

.....

Jeżeli macie możliwość, czytajcie te książki razem z dzieckiem.

Załączam Kartę Czytelniczą do wypełnienia przez zucha i do podpisania przez rodzica. Wypełnioną Kartę należy przekazać zastępowemu.

Dziękuję za chęć współpracy, której celem jest pomoc Waszemu dziecku w uczeniu się życia z Jezusem. W razie jakichkolwiek pytań proszę o telefon, mój numer to ..... .

Z Bogiem,

Zastępowy zuchów Adventurer

.....

Przykładowa Karta Czytelnicza

Stworzenie	Przyjaciele Jezusa	Uczucia
Bezpieczeństwo	**Przyjaciele**	**Misja**

Po przeczytaniu książki z danej dziedziny pokoloruj odpowiednie pole, napisz w nim tytuł książki i jej autora, a następnie poproś rodzica, aby podpisał się poniżej.

Kryteria doboru lektur

Jest wiele wspaniałych książek poruszających zagadnienia zawarte w programie zuchowym. W Materiałach pomocniczych do poszczególnych stopni nie wymieniono wszystkich, lecz zarekomendowano kilka dobrych, przykładowych pozycji (niestety w zasadniczej większości w języku angielskim). Gdy chcemy ocenić, czy dana książka będzie właściwa dla zuchów, możemy skorzystać z zamieszczonych niżej kryteriów:

1. Wierność wobec rzeczywistości – książka musi ukazywać trafny obraz świata. Nie może być zbyt uproszczona, zbyt sentymentalna lub stronnicza.
2. Trwałe wartości – dobra książka pomaga dzieciom zrozumieć Boga, ludzką naturę lub elementy stworzenia, nie sprawiając wrażenia kazania czy bajki.
3. Pozytywna moralność – zło i grzech oraz ich negatywne skutki muszą zostać w książce nazwane po imieniu, zaś dobro przedstawione w taki sposób, aby były dla dzieci wzorem i celem. W książce dla dzieci nie może być miejsca na przekleństwa, seks czy nieuzasadnioną przemoc.
4. Atrakcyjność – dobrą książkę z przyjemnością będą czytać również dorośli. Dobre książki dla dzieci są często cenione przez dorosłych. Jeżeli nie podobają się dorosłym, jest bardzo mało prawdopodobne, że spodobają się dzieciom.
5. Adekwatność – książka musi być dobrana do poziomu umiejętności czytania, zaawansowania czy zainteresowań dziecka.

ŁAŃCUCH CZYTELNICZY

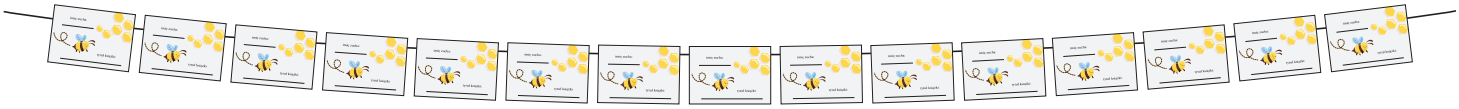

WZÓR OGNIWA „ŁAŃCUCHA CZYTELNICZEGO"

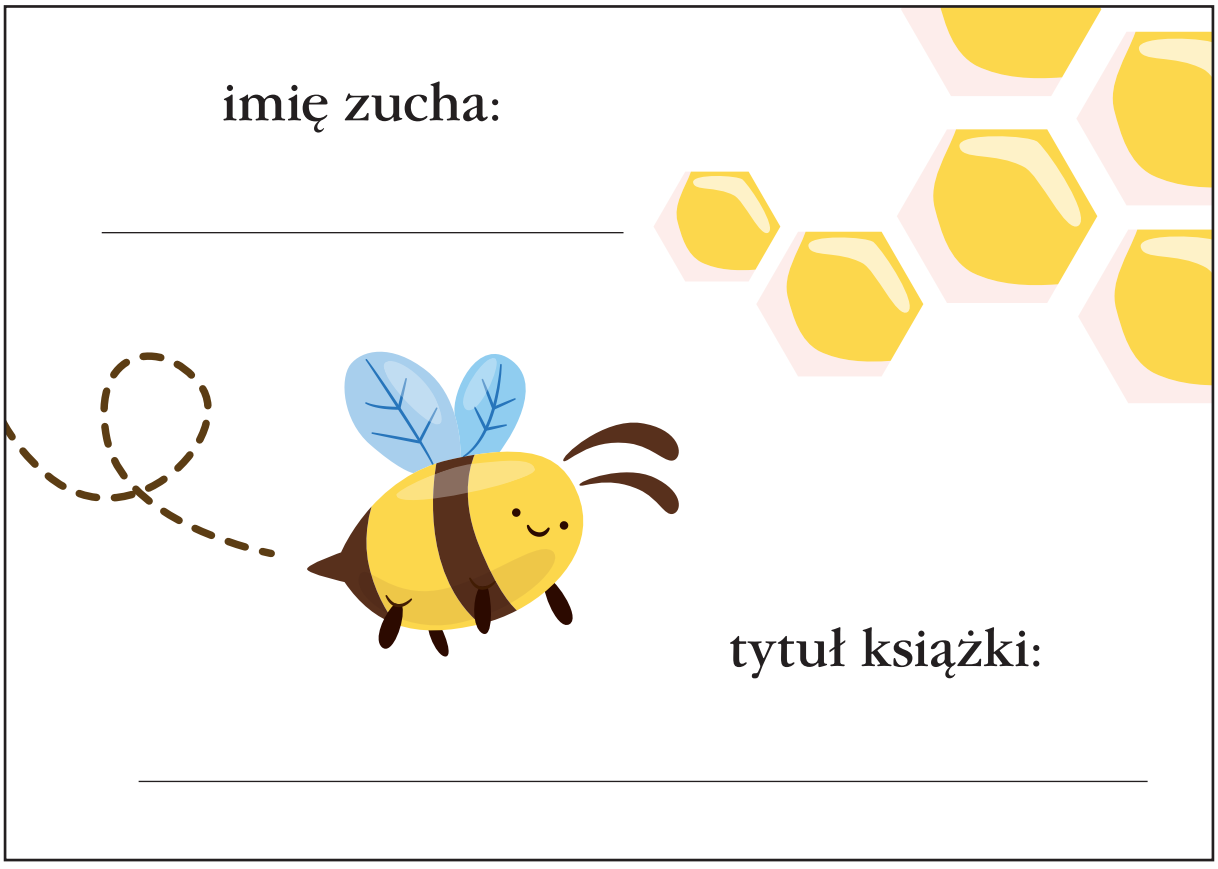



Certyfikat Czytelnika Pracowitej Pszczoły

This certifies that

_____

has completed the Adventurer Club reading requirements for the Busy Bee Class
as established by the General Conference of Seventh-Day Adventists.

Issuer's Name and Title _____

Date issued _____ Conference _____



Certyfikat Czytelnika Promyczka

This certifies that

_____

has completed the Adventurer Club reading requirements for the Sunbeam Class
as established by the General Conference of Seventh-Day Adventists.

Issuer's Name and Title _____

Date issued _____ Conference _____



Certyfikat Czytelnika Budowniczego

This certifies that

_____

has completed the Adventurer Club reading requirements for the Builder Class
as established by the General Conference of Seventh-Day Adventists.

Issuer's Name and Title _____

Date issued _____ Conference _____



Certyfikat Czytelnika Pomocnej Dłoni

This certifies that

_____

has completed the Adventurer Club reading requirements for the Helping Hand Class
as established by the General Conference of Seventh-Day Adventists.

Issuer's Name and Title _____

Date issued _____ Conference _____

Dodatek 3
Metody nauki wersetów biblijnych

Istnieje wiele metod pomagających dzieciom w przyjemny sposób zapamiętywać biblijne fragmenty. Wymienione poniżej zaczynają się od tych najłatwiejszych.

1. Wprowadź werset jako całość, upewniwszy się wcześniej, że zuchy rozumieją słownictwo i pojęcia w nim zawarte. Dzieci mogą sparafrazować werset i zapisać go lub powtórzyć własnymi słowami.
2. Żeby przybliżyć znaczenie tych wersetów, które mają zapamiętać zuchy, posłuż się ilustracjami i historyjkami. Jeżeli do każdego wersetu użyty będzie konkretny obrazek, to gdy tylko zuch spojrzy na niego, przypomni sobie dany werset.
3. Wersety łatwo jest zapamiętać, kiedy skojarzy się je z melodią. W języku angielskim jest wiele piosenek, których słowa są bezpośrednio wersetami z Biblii (w języku polskim niestety takich utworów jest niewiele, np. „Albowiem tak Bóg świat umiłował").
4. Młodsze dzieci mogą wykonać malunek/rysunek lub kolaż ilustrujący treść wersetu. Starsze mogą zapisać dany werset i zilustrować go lub ozdobić. Tak udekorowane fragmenty mogą być umieszczone na tablicy ogłoszeń lub na drzwiach harcówki, by zuchy spoglądając na nie, odświeżały je sobie w pamięci.
5. Już opanowane wersety można utrwalać w taki sposób, że zastępowy wydaje polecenie, aby dany werset powtórzyli np. sami chłopcy, dziewczynki lub wszyscy, którzy mają w ubraniu coś czerwonego itp. Zastępowy może urządzić powtórkę wersetu słowo po słowie, wskazując różne dzieci, by dodawały kolejne słowa.
6. Można każde słowo wersetu zapisać na oddzielnych kartkach i rozsypać je. Układanie ich we właściwej kolejności może być zadaniem indywidualnym lub grupowym. Poproś grupę o powtórzenie wersetu, kiedy tylko ukończy pracę. Kartki ze słowami mogą też być rozdane dzieciom, których zadaniem będzie odnaleźć kolegę lub koleżankę trzymającą słowo pasujące z którejś strony do ich słowa oraz chwycić ich za ręce tak, by utworzyć łańcuch. Kiedy cały werset zostanie już połączony w odpowiedniej kolejności, dzieci powinny wspólnie powtórzyć jego słowa.

Dodatek 4
„Cichy czas" z Jezusem

Ponieważ zuchy będą zazwyczaj spędzać ten czas w domach, bardzo ważne jest pozyskanie entuzjazmu rodziców dla tej sprawy i ich gotowości do współpracy. Chociaż można napisać do rodziców motywujący list, wydaje się, że lepszym rozwiązaniem będzie zorganizowanie specjalnego spotkania, całkowicie poświęconego temu, jak pomóc dzieciom w budowaniu u nich nawyku regularnego osobistego studiowania Biblii i modlitwy. W toku dzielenia się doświadczeniami i dyskusji, przypomnijcie sobie, jak wielką wagę ma studiowanie Biblii i modlitwa w życiu chrześcijanina. Wymieńcie się pomysłami na to, jak znaleźć odpowiedni czas na rodzinne i osobiste nabożeństwa oraz jak powinny one wyglądać, by były naprawdę znaczące dla dzieci w tej grupie wiekowej. Pamiętajmy, aby rodzinne nabożeństwa z dzieckiem należącym do zastępu zuchowego były aktywne i radosne.

„Cichy czas" z Jezusem, czyli osobiste nabożeństwo dziecka, powinno odbywać się w spokojnym miejscu, gdzie czuje się ono komfortowo, a jednocześnie nie jest niczym rozpraszane. Taki czas może być skupiony na treści lekcji szkoły sobotniej, lekturze książki z opowiadaniami biblijnymi lub studium prostych fragmentów Pisma Świętego we współczesnym przekładzie Biblii.

Dzieciom będzie się podobać rysowanie obrazków, śpiewanie piosenek, przepisywanie wersetów z Biblii, spacery lub jakakolwiek inna aktywność związana z czytaniem Biblii.

„Cichy czas" zawsze powinien zacząć się modlitwą zawierającą dziękczynienia i prośby, a zakończyć refleksją: jak to, o czym dziecko dowiedziało się podczas nabożeństwa, powinno wpłynąć od dzisiaj na jego postępowanie.

Początkowo rodzic lub inny dorosły powinien być przy dziecku podczas jego „cichego czasu", by pomóc mu w czytaniu fragmentu Biblii lub opowiadania oraz by wzbudzić w nim radość ze spotkań z Bogiem. Gdy dziecko będzie stawało się bardziej samodzielne i wykształci w sobie pozytywne nawyki studiowania Biblii i modlitwy, rodzic może zmniejszać swój udział tak, aby obie strony czuły się komfortowo.

1. Uczyń nabożeństwo – wielbienie Boga – częścią życia rodziny, zarówno przez spontaniczne modlitwy, jak i zaplanowane rodzinne nabożeństwa.
2. Znajdź czas na swoje osobiste nabożeństwa i naucz także swoje dziecko dostrzegać, że niosą one radość i siłę.
3. Pomóż dziecku od najmłodszych lat znajdować czas na codzienną modlitwę. Najczęściej jest to czas przed snem. Szczególnie cenne będzie, gdy ojciec spędzi kilka takich chwil ze swoim dzieckiem, rozmawiając z nim o wrażeniach z przeżytego dnia, po czym zachęci je do osobistej rozmowy z Panem.
4. Wprowadzaj dziecko do czytania literatury religijnej na jego poziomie, gdy tylko rozwinie ono swoje umiejętności w stopniu, który pozwoli mu czytać z łatwością i radością. Dziecku łatwiej będzie regularnie czytać Biblię, jeśli będzie miało jej współczesny przekład. W chrześcijańskich księgarniach stale rośnie liczba książek dla dzieci o tematyce religijnej.
5. Postaraj się rozpocząć rytuał toalety wieczornej odpowiednio wcześnie, byś mógł przeprowadzić z dzieckiem modlitwę przed snem w miłej i ciepłej atmosferze, bez pośpieszania go i napominania.

WZÓR KARTY „CICHEGO CZASU" Z JEZUSEM

(PRZÓD)

KARTA „CICHEGO CZASU" Z JEZUSEM

Ja, _____ ,

przyrzekam spędzać „cichy czas" z Jezusem

każdego _____ .

Wykorzystam ten czas rozmawiając z Nim i ucząc się o Nim.

_____

data, podpis

(TYŁ)

Zapisuj w kratkach czas twoich spotkań z Jezusem. Możesz postawić X w kratce za każdym razem, gdy miałeś(aś) taki czas lub wpisać tam, o czym czytałeś(aś) i co chcesz z tego zapamiętać.

Dodatek 5
Hymn Adventurer

Adventurer to my,
na zbiórce, w domu też,
Adventurer to my
i wciąż uczymy się,
jak być wiernym dzień po dniu,
by być jak Jezus, służyć Mu.
Adventurer to my!

Pod poniższym linkiem znajdziesz nagranie hymnu Adventurer:
https://drive.google.com/file/d/0B_Vb6gYuQIzAb19PMkE5dEMtNUsySHdKVmRMcnA0ZDE3b013/view